

การศึกษาความเข้าใจภาษาท่าทางตามวัฒนธรรมผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศรียานุสรณ์ จังหวัดจันทบุรี

สารนิพนธ์
ของ
อนันทิกา ขจรชีพ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์การศึกษา
พฤษภาคม 2550

การศึกษาความเข้าใจภาษาท่าทางตามวัฒนธรรมผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศรียานุสรณ์ จังหวัดจันทบุรี

สารนิพนธ์
ของ
อนันทิกา ขจรชีพ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์การศึกษา
พฤษภาคม 2550
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษาความเข้าใจภาษาท่าทางตามวัฒนธรรมผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศรียานุสรณ์ จังหวัดจันทบุรี

บทคัดย่อ
ของ
อนินทิกา ขจรชีพ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์การศึกษา
พฤษภาคม 2550

อนินทิกา ขจรชีพ. (2550). การศึกษาความเข้าใจภาษาท่าทางตามวัฒนธรรมผู้ใช้ภาษาอังกฤษ เป็นภาษาแม่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศรียานุสรณ์ จังหวัดจันทบุรี. สารนิพนธ์ กศ.ม.(ภาษาศาสตร์การศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : อาจารย์ญาณิสสา บุรณะชัยทวี, ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรรณกานต์ ลิขิตรัตน์พร, อาจารย์ ดร.สุพัชรา ทองกัลยา.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาภาษาท่าทางตามวัฒนธรรมผู้ใช้ภาษาอังกฤษ เป็นภาษาแม่ 2) ศึกษาความเข้าใจความหมายภาษาท่าทางของนักเรียนว่าตรงกับผู้ใช้ ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่หรือไม่ 3) รวบรวมภาษาท่าทางที่มีปัญหาในการตีความหมายของ นักเรียน และ 4) เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำคู่มือประกอบการเรียนการสอนความหมายภาษา ท่าทางตามวัฒนธรรมผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปี ที่ 6 โรงเรียนศรียานุสรณ์ จ. จันทบุรี ปีการศึกษา 2548 ซึ่งได้มาด้วยวิธีการเลือกอย่างง่าย จำนวน 237 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความเข้าใจภาษาท่าทางตามวัฒนธรรม ผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่จำนวน 1 ฉบับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ และ ค่าเฉลี่ย

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาษาท่าทางตามวัฒนธรรมผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ที่เจ้าของ ภาษาใช้ในความถี่สูงมีจำนวนทั้งสิ้น 24 ท่าทาง จัดเข้ากลุ่มได้ 8 ประเภท คือ ท่าทางที่ใช้ในการ ทักทาย (Greetings) ท่าทางที่ใช้ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึก (Gestures expressing emotions) ท่าทางที่ใช้เป็นคำสั่ง และการขอร้อง(Giving commands and making requests) ท่าทางที่ใช้ เพื่อการแสดงออกเกี่ยวกับสิ่งที่คิดภายในจิตใจ และการตัดสินใจ (Mental activities and judgements) ท่าทางที่ใช้แสดงถึงการกระทำต่าง ๆ (Actions) ท่าทางที่เชื่อมโยงไปถึงผู้คน และ สิ่งของต่าง ๆ (People and objects) ท่าทางที่เกี่ยวกับเรื่องการเงิน (Money – related gestures) และท่าทางอื่น ๆ (Miscellaneous gestures) 2) นักเรียนร้อยละ 67.28 มีความเข้าใจภาษาท่าทาง ตรงกับผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ และ 3) พบท่าทางที่มีปัญหาในการตีความหมายของ นักเรียนจำนวน 8 ท่าทาง

A STUDY ON THE UNDERSTANDING OF NATIVE ENGLISH HAND GESTURES
OF MATTAYOMSUKSA 6 STUDENTS
AT SIYANUSON SCHOOL, CHANTHABURI PROVINCE

AN ABSTRACT
BY
ANINTIGA KHAJORNCHEEP

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Educational Linguistics
at Srinakharinwirot University
May 2007

Anintiga Khajorncheep. (2007). *A Study on the Understanding of Native English Hand Gestures of Mattayomsuksa 6 Students at Siyanuson School, Chanthaburi Province*. Master's Project, M.Ed. (Educational Linguistics). Bangkok :Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Yanisa Buranachaitavee, Asst. Prof. Wannakarn Likitrattanaporn, Dr. Supattra Tongkalaya.

The purposes of this research were: 1) To study native English hand gestures 2) To study the level of understanding of Thai students, with regards to native English hand gestures 3) To collect any native English hand gestures which could be problematic to Thai students, and 4) To become a guideline for making a native English hand gestures teacher's manual. The subjects of this study were 237 Mattayomsuksa 6 students of the 2005 academic year at Siyanuson School in Chanthaburi, which were selected by random sampling. The tool used was a questionnaire, in which there were, 24 open-ended questions, asking the subjects for their understanding of native English hand gestures. The data was statistically analyzed by frequency, percentage and mean.

The result of the study revealed that : 1) 24 hand gestures were frequently used by native English speakers. These were classified into eight groups ; greetings, expressing emotions, giving commands and making requests, mental activities and judgements, actions, people and objects, money-related gestures and miscellaneous gestures, 2) 67.28% of students understood the native English hand gestures, and 3) eight hand gestures were found to be particularly difficult to decode.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการ
สอบได้พิจารณาสารนิพนธ์เรื่อง การศึกษาความเข้าใจภาษาท่าทางตามวัฒนธรรมผู้ใช้ภาษาอังกฤษ
เป็นภาษาแม่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศรียานุสรณ์ จังหวัดจันทบุรี ของ อนินทิกา
ขจรชีพ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์การศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
(อาจารย์ญาณิสา บุรณะชัยทวี)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(อาจารย์ ดร. สุกัญญา เรืองจรรยา)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(อาจารย์ญาณิสา บุรณะชัยทวี)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรรณกานต์ ลิขิตรัตน์พร)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(อาจารย์ ดร.สุพัตรา ทองกัลยา)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์การศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีคณะมนุษยศาสตร์
(รองศาสตราจารย์เฉลียวศรี พิบูลชล)

วันที่..... เดือน.....พ.ศ. 2550

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความอนุเคราะห์จากผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เกี่ยวข้องหลายท่าน ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านด้วยความเคารพอย่างสูง

ขอขอบพระคุณอาจารย์ญาณิสา บุรณะชัยทิว อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ที่ได้เมตตา สละเวลาแสดงความคิดเห็น ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยจนกระทั่ง สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์วรรณกานต์ ลิขิตรัตน์พร อาจารย์ ดร. สุพัตรา ทองกัลยา กรรมการควบคุมสารนิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำและแนวคิดอันเป็นประโยชน์ต่อการ ทำวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ สุมิตรา เจริญสุข ผู้อำนวยการโรงเรียนศรียานุสรณ์ อาจารย์ ยุพา ศรีสมพงษ์ ประธานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ และอาจารย์ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศทุกท่าน ที่ให้ความเมตตากรุณา และอำนวยความสะดวก ช่วยเหลือผู้วิจัยอย่างดี ตลอดมา

ขอขอบพระคุณ Mr. Jeremy Perkins, Mr. Craig Mobbs, Mr. Corin Dreykus, Ms. Sue Jean Heinz และ Mr. Michael Haffie ที่กรุณาสละเวลาในการบอกข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็น ประโยชน์ต่องานวิจัย

ขอขอบคุณนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนศรียานุสรณ์ จ. จันทบุรี ที่ได้ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ สาขาวิชาภาษาศาสตรการศึกษาระดับปีที่ 46 ทุกคนที่คอยให้คำปรึกษา ช่วยเหลือและเป็นกำลังใจให้แก่ผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา ขอขอบคุณคุณสุนิสา พลรักษ์ คุณณัฐณิชา อนันต์ และคุณพนิดา ขจรชีพ ที่อำนวยความสะดวก ให้คำแนะนำ และสละเวลาช่วยเหลือผู้วิจัยใน ทุก ๆ ด้าน

และสุดท้ายขอขอบพระคุณบิดา มารดา คุณยาย คุณน้า ที่ได้เลี้ยงดู ให้กำลังใจด้วยความ รักและห่วงใยแก่ผู้วิจัยตลอดมา

คุณค่าอันพึงมีจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแต่พระคุณบิดา มารดา และขอแสดงความระลึกถึงพระคุณครู อาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ วางรากฐานการศึกษาแก่ ผู้วิจัยจนประสบความสำเร็จในการศึกษา

อนินทิกา ขจรชีพ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตการวิจัย.....	4
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสาร.....	6
ความหมายของการสื่อสาร.....	6
องค์ประกอบของการสื่อสาร.....	7
ประเภทของการสื่อสาร.....	9
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม.....	12
ความหมายของวัฒนธรรม.....	12
ความสำคัญของวัฒนธรรมต่อการเรียนการสอนภาษา.....	13
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม.....	15
ความหมายของการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม.....	15
ปัญหาในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม.....	15
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับภาษาท่าทาง.....	17
ความหมายของภาษาท่าทาง.....	17
ประเภทของภาษาท่าทาง.....	18
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาท่าทาง.....	21
3 วิธีดำเนินการวิจัย	23
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	23
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	23

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 (ต่อ) การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	25
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	25
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	27
ตอนที่ 1 ประเภทและความหมายภาษาท่าทางตามวัฒนธรรมผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็น ภาษาแม่.....	27
ตอนที่ 2 ความเข้าใจความหมายภาษาท่าทางของนักเรียนตามวัฒนธรรมผู้ใช้ ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่.....	35
ตอนที่ 3 ความเข้าใจความหมายภาษาท่าทางตามวัฒนธรรมผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็น ภาษาแม่ของนักเรียนจำแนกตามประเภทท่าทาง.....	49
ตอนที่ 4 ท่าทางที่มีปัญหาในการตีความหมายของนักเรียน.....	50
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	51
จุดมุ่งหมายในการวิจัย.....	51
วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย.....	51
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	52
อภิปรายผล.....	52
ข้อเสนอแนะ.....	59
บรรณานุกรม	60
ภาคผนวก	67
ภาคผนวก ก แบบสอบถามความหมายภาษาท่าทางตามวัฒนธรรมจากผู้ ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่.....	68

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก(ต่อ)	
ภาคผนวก ข ค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา และค่าเฉลี่ยของความถี่ในการใช้ ภาษาท่าทาง.....	79
ภาคผนวก ค แบบสอบถามความเข้าใจภาษาท่าทางตามวัฒนธรรมผู้ใช้ ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่.....	81
ภาคผนวก ง ความหมายภาษาท่าทางจากผู้ใช้อังกฤษเป็นภาษาแม่.....	87
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	93

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ตารางท่าทางที่ใช้ในการทักทาย : จับมือทักทาย.....	35
2 ตารางท่าทางที่ใช้ในการทักทาย : ทักทาย / ลาก่อน.....	35
3 ตารางท่าทางที่ใช้ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึก : บ้าบอ / ประสาท / พิลึก.....	36
4 ตารางท่าทางที่ใช้ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึก : ยินดี ดีใจ / ทักทาย.....	36
5 ตารางท่าทางที่ใช้เป็นคำสั่ง และการขอร้อง : เรียก / มานี้.....	37
6 ตารางท่าทางที่ใช้เป็นคำสั่ง และการขอร้อง : ไม่ได้ยิน / พูดดัง ๆ หน่อย.....	37
7 ตารางท่าทางที่ใช้เป็นคำสั่ง และการขอร้อง : ไม่ ๆ / อย่าทำ.....	38
8 ตารางท่าทางที่ใช้เป็นคำสั่ง และการขอร้อง : หยุด / สวัสดิ์ / ลาก่อน.....	38
9 ตารางท่าทางที่ใช้เป็นคำสั่ง และการขอร้อง : เงียบ ๆ หน่อย.....	39
10 ตารางท่าทางที่ใช้เป็นคำสั่ง และการขอร้อง : ดูเวลา / หหมดเวลา / ถามเวลา.....	39
11 ตารางท่าทางที่ใช้เป็นคำสั่ง และการขอร้อง : คิด / ใช้สมอง.....	40
12 ตารางท่าทางที่ใช้เพื่อการแสดงออกเกี่ยวกับสิ่งที่คิดภายในจิตใจ และการตัดสินใจ: โอเค.....	40
13 ตารางท่าทางที่ใช้เพื่อการแสดงออกเกี่ยวกับสิ่งที่คิดภายในจิตใจ และการตัดสินใจ: ดี / ถูกต้อง.....	41

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
14 ตารางท่าทางที่ใช้เพื่อการแสดงออกเกี่ยวกับสิ่งที่คิดภายในจิตใจ และการตัดสินใจ: แย่ / ไม่ดี.....	41
15 ตารางท่าทางที่ใช้เพื่อการแสดงออกเกี่ยวกับสิ่งที่คิดภายในจิตใจ และการตัดสินใจ: ปรบมือ.....	42
16 ตารางท่าทางที่ใช้เพื่อการแสดงออกเกี่ยวกับสิ่งที่คิดภายในจิตใจ และการตัดสินใจ: ไม่รู้ / ไม่แน่ใจ / ไม่มีอะไร.....	42
17 ตารางท่าทางที่ใช้เพื่อการแสดงออกเกี่ยวกับสิ่งที่คิดภายในจิตใจ และการตัดสินใจ: สวดมนต์ อ้อนวอน / ไต่โปรด.....	43
18 ตารางท่าทางที่ใช้เพื่อการแสดงออกเกี่ยวกับสิ่งที่คิดภายในจิตใจ และการตัดสินใจ: สำเร็จ / เรียบร้อย / ไม่ยุ่งเกี่ยวกับอีกต่อไป.....	43
19 ตารางท่าทางที่ใช้แสดงถึงการกระทำต่าง ๆ : หยุด / ยอมแพ้ / ห้ามเข้า.....	44
20 ตารางท่าทางที่เชื่อมโยงไปถึงผู้คน และสิ่งของต่าง ๆ : โทรศัพท์.....	44
21 ตารางท่าทางที่เชื่อมโยงไปถึงผู้คน และสิ่งของต่าง ๆ : เล็กน้อย / เท่านี้.....	45
22 ตารางท่าทางที่เชื่อมโยงไปถึงผู้คน และสิ่งของต่าง ๆ: ตัวฉัน.....	45
23 ตารางท่าทางที่เกี่ยวกับเรื่องการเงิน: เงิน.....	46
24 ตารางท่าทางอื่น ๆ : ชัยชนะ / สันติภาพ.....	46
25 ตารางแสดงค่าเฉลี่ยลักษณะการตอบแบบสอบถาม และค่าความเข้าใจภาษาท่าทาง.....	47
26 ตารางท่าทางที่มีปัญหาในการตีความของนักเรียน.....	50

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1 แผนภูมิแสดงความเข้าใจความหมายภาษาท่าทางของนักเรียนจำแนกตามประเภทท่าทาง.....	49

การศึกษาความเข้าใจภาษาท่าทางตามวัฒนธรรมผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศรียานุสรณ์ จังหวัดจันทบุรี

บทคัดย่อ
ของ
อนินทิกา ขจรชีพ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์การศึกษา
พฤษภาคม 2550

อนินทิกา ขจรชีพ. (2550). การศึกษาความเข้าใจภาษาท่าทางตามวัฒนธรรมผู้ใช้ภาษาอังกฤษ เป็นภาษาแม่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศรียานุสรณ์ จังหวัดจันทบุรี. สารนิพนธ์ กศ.ม.(ภาษาศาสตร์การศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : อาจารย์ญาณิสสา บุรณะชัยทวี, ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรรณกานต์ ลิขิตรัตน์พร, อาจารย์ ดร.สุพัชรา ทองกัลยา.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาภาษาท่าทางตามวัฒนธรรมผู้ใช้ภาษาอังกฤษ เป็นภาษาแม่ 2) ศึกษาความเข้าใจความหมายภาษาท่าทางของนักเรียนว่าตรงกับผู้ใช้ ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่หรือไม่ 3) รวบรวมภาษาท่าทางที่มีปัญหาในการตีความหมายของ นักเรียน และ 4) เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำคู่มือประกอบการเรียนการสอนความหมายภาษา ท่าทางตามวัฒนธรรมผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปี ที่ 6 โรงเรียนศรียานุสรณ์ จ. จันทบุรี ปีการศึกษา 2548 ซึ่งได้มาด้วยวิธีการเลือกอย่างง่าย จำนวน 237 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความเข้าใจภาษาท่าทางตามวัฒนธรรม ผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่จำนวน 1 ฉบับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ และ ค่าเฉลี่ย

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาษาท่าทางตามวัฒนธรรมผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ที่เจ้าของ ภาษาใช้ในความถี่สูงมีจำนวนทั้งสิ้น 24 ท่าทาง จัดเข้ากลุ่มได้ 8 ประเภท คือ ท่าทางที่ใช้ในการ ทักทาย (Greetings) ท่าทางที่ใช้ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึก (Gestures expressing emotions) ท่าทางที่ใช้เป็นคำสั่ง และการขอร้อง (Giving commands and making requests) ท่าทางที่ใช้ เพื่อการแสดงออกเกี่ยวกับสิ่งที่คิดภายในจิตใจ และการตัดสินใจ (Mental activities and judgements) ท่าทางที่ใช้แสดงถึงการกระทำต่าง ๆ (Actions) ท่าทางที่เชื่อมโยงไปถึงผู้คน และ สิ่งของต่าง ๆ (People and objects) ท่าทางที่เกี่ยวกับเรื่องการเงิน (Money – related gestures) และท่าทางอื่น ๆ (Miscellaneous gestures) 2) นักเรียนร้อยละ 67.28 มีความเข้าใจภาษาท่าทาง ตรงกับผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ และ 3) พบท่าทางที่มีปัญหาในการตีความหมายของ นักเรียนจำนวน 8 ท่าทาง

A STUDY ON THE UNDERSTANDING OF NATIVE ENGLISH HAND GESTURES
OF MATTAYOMSUKSA 6 STUDENTS
AT SIYANUSON SCHOOL, CHANTHABURI PROVINCE

AN ABSTRACT
BY
ANINTIGA KHAJORNCHEEP

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Educational Linguistics
at Srinakharinwirot University
May 2007

Anintiga Khajorncheep. (2007). *A Study on the Understanding of Native English Hand Gestures of Mattayomsuksa 6 Students at Siyanuson School, Chanthaburi Province*. Master's Project, M.Ed. (Educational Linguistics). Bangkok :Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Yanisa Buranachaitavee, Asst. Prof. Wannakarn Likitrattanaporn, Dr. Supattra Tongkalaya.

The purposes of this research were: 1) To study native English hand gestures 2) To study the level of understanding of Thai students, with regards to native English hand gestures 3) To collect any native English hand gestures which could be problematic to Thai students, and 4) To become a guideline for making a native English hand gestures teacher's manual. The subjects of this study were 237 Mattayomsuksa 6 students of the 2005 academic year at Siyanuson School in Chanthaburi, which were selected by random sampling. The tool used was a questionnaire, in which there were, 24 open-ended questions, asking the subjects for their understanding of native English hand gestures. The data was statistically analyzed by frequency, percentage and mean.

The result of the study revealed that : 1) 24 hand gestures were frequently used by native English speakers. These were classified into eight groups ; greetings, expressing emotions, giving commands and making requests, mental activities and judgements, actions, people and objects, money-related gestures and miscellaneous gestures, 2) 67.28% of students understood the native English hand gestures, and 3) eight hand gestures were found to be particularly difficult to decode.

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การที่มนุษย์อยู่รวมกันเป็นสังคม ย่อมต้องมีการติดต่อสื่อสารซึ่งกันและกัน เพื่อทำความเข้าใจ บอกความต้องการ ความรู้สึก หรือข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ของตนเองต่อบุคคลอื่น ขณะเดียวกันก็ใช้การสื่อสารเป็นเครื่องมือในการรับรู้ความต้องการ ความรู้สึก และข้อมูลข่าวสารจากบุคคลอื่น ๆ ในสังคมด้วย นอกจากนี้การสื่อสารยังมีความสำคัญในฐานะที่เป็นกระบวนการที่คนในสังคมใช้ในการดำรงรักษา และถ่ายทอดวัฒนธรรมจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่งอีกด้วย (Matsumoto; & Juang. 2004 : 261)

วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่คนในแต่ละสังคมกำหนดขึ้นเพื่อเป็นบรรทัดฐานในการปฏิบัติร่วมกัน วัฒนธรรมประกอบไปด้วยความรู้ ความคิด ความเชื่อ ประเพณี เจตคติ ภาษา และพฤติกรรมต่าง ๆ ที่ทุกคนในสังคมยอมรับ นำไปปฏิบัติ และถ่ายทอดสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้สู่คนรุ่นต่อไป แต่ละสังคมมีวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน เนื่องจากการคิดเห็น การมองโลก สภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ที่ผ่านมาของแต่ละสังคมนั้นมีความแตกต่างกัน (เอนมอลย์. 2547 : 62 – 63)

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2544 : 17) กล่าวว่า ภาษาในสังคมหนึ่งย่อมต่างจากภาษาของอีกสังคม เพราะสังคมที่ต่างกันย่อมมีวัฒนธรรมที่ต่างกัน และภาษาก็เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม จึงย่อมแตกต่างกันด้วย นอกจากนี้อักษรประเสริฐ เศรษฐประเสริฐ (2527 : 1) ยังกล่าวว่า ในการสื่อความหมายและสื่อความเข้าใจของคนในแต่ละสังคมนั้นมักจะแฝงไปด้วยความเชื่อ ค่านิยม เจตคติ ความรู้สึกนึกคิดหรือการกระทำที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตอันเป็นบรรทัดฐานของสังคมนั้น ๆ ซึ่งแต่ละสังคมก็จะมีรูปแบบวัฒนธรรมที่เป็นที่ยอมรับในแต่ละสังคมแตกต่างกันออกไป ซึ่งสอดคล้องกับเบนจามิน ลี วูर्फ (Whorf. 1956 : 252) ที่กล่าวไว้ว่าทุก ๆ ภาษาล้วนมีรูปแบบการใช้ภาษาเป็นแบบฉบับของตนเอง ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากวัฒนธรรมที่ต่างกันนั่นเอง วัฒนธรรมเป็นตัวกำหนดลักษณะการใช้ภาษาของแต่ละสังคม

เลวีน แบชเตอร์และแมคคัลตีเรียกการสื่อสารที่เกิดขึ้นระหว่างบุคคลที่มาจากวัฒนธรรมที่ต่างกันว่า การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม (Levine; Baxter; & McNulty. 1987 : 45) การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมมักเกิดปัญหามากกว่าการสื่อสารในวัฒนธรรมเดียวกันที่เป็นเช่นนี้เนื่องมาจากผู้ส่งสารมักจะใช้พื้นฐานทางวัฒนธรรมของตนในการเข้ารหัส (Encode) ของสารก่อนที่จะส่งไปยังผู้รับสาร ส่วนผู้รับสารก็ใช้วัฒนธรรมของตนในการถอดรหัส (Decode) นั้น (Richmond; McCroskey; & Payne. 1991 : 293 ; citing Klopff; & Park. 1982 : 15) จึงเห็นได้ว่าผู้ที่อยู่ในสังคมหรือ วัฒนธรรมเดียวกันหรือใกล้เคียงกันเช่นชาวอเมริกันและชาวแคนาดามักจะไม่มีปัญหาในการสื่อสารหรือมีปัญหาในการสื่อสารน้อยกว่าคู่สนทนาที่มาจากวัฒนธรรมที่แตกต่างกันมากเช่นชาวตะวันตกและชาวเอเชีย

การสื่อสารระหว่างชาวตะวันตกและชาวเอเชียมีโอกาสที่จะเกิดปัญหามากกว่า เนื่องจากความแตกต่างของการใช้ภาษาสองประการคือ วจนภาษาหรือภาษาที่ใช้คำพูด(Verbal communication) เช่นการที่คู่สนทนาไม่สามารถใช้ภาษาของอีกฝ่ายได้ หรือคู่สนทนาสามารถใช้ภาษาเดียวกัน แต่ต่างใช้วัฒนธรรมของตนในการเข้ารหัส และถอดรหัส ทำให้เกิดปัญหาในการตีความได้ ความแตกต่างประการที่สองคือการใช้วจนภาษาหรือภาษาที่ไม่ใช้คำพูด(Nonverbal Communication) เช่น การไม่เข้าใจภาษาท่าทางของอีกฝ่ายหนึ่งหรือการตีความภาษาท่าทางผิดทำที่สร้างความเข้าใจผิดกับคนไทยส่วนมากก็คือการทำท่าเรียกของคนอังกฤษหรือคนอเมริกันที่ยืนแขนออกไปและกระดิกนิ้วชี้เมื่อต้องการเรียกผู้อื่น ซึ่งเป็นท่าที่คนไทยรู้สึกโกรธมากที่ชาวตะวันตกกระดิกนิ้วชี้เรียกตน เพราะท่าทางดังกล่าวคนไทยใช้สำหรับเรียกสุนัข เป็นต้น (อัจฉรา เฟ่งพานิช. 2537 : 180 – 181)

การตีความวจนภาษาผิดพลาด (Nonverbal misinterpretations) เป็นอุปสรรคข้อหนึ่งของ การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม (Matsumoto; & Juang. 2004 : 292 – 293 citing Barna. 1966) ปัญหาในการตีความวจนภาษาที่เห็นได้ชัดจนที่สุดได้แก่ การตีความภาษาท่าทาง (Gestures) เพราะเป็นสิ่งที่คู่สนทนาเห็นง่ายกว่าวจนภาษารูปแบบอื่น ๆ แนพพ์ และฮอลล์ (Knapp ; & Hall. 1992 : 187) ให้คำจำกัดความของ “ภาษาท่าทาง” ไว้ว่า ภาษาท่าทางคือการเคลื่อนไหวร่างกาย หรือบางส่วนของร่างกาย เช่น แขน มือ ใบหน้า และศีรษะ การเคลื่อนไหวนี้ใช้เพื่อสื่อความคิด ความตั้งใจหรือความรู้สึก คนส่วนใหญ่มักพูดกันเสมอว่า ถ้าเราไม่สามารถพูดภาษาของคู่สนทนาของเราได้ ก็ให้ใช้ “ภาษาใบ้” หรือ “ภาษาท่าทาง” สื่อความหมายแทน (เมตตา วิวัฒนาคุณ. 2545 : 159) แต่การใช้ภาษาท่าทางก็สามารถก่อให้เกิดปัญหาในการสื่อสารได้ เนื่องจากคนเรามักคิดว่า ภาษาท่าทางมีลักษณะเป็นสากล มีความหมายเช่นเดียวกันในทุกวัฒนธรรม แต่ความจริงแล้วการใช้ และการตีความหมายของภาษาท่าทางนั้นขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมเช่นเดียวกับกับภาษาที่เป็นคำพูด ท่าทางเดียวกันอาจมีความหมายแตกต่างกันในแต่ละวัฒนธรรม เช่น การทำท่าทางกวักมือเรียก “มานี่” ในวัฒนธรรมไทย มีความหมายว่า “ลาก่อน” ในวัฒนธรรมอเมริกัน การผงกศีรษะตอบรับ / เข้าใจ และการสั่นศีรษะปฏิเสธ / ไม่เข้าใจกลับมีความหมายตรงกันข้ามกันในประเทศบังกลาเลีย การทำสัญลักษณ์มือ ”โอเค” ในวัฒนธรรมอเมริกัน มีความหมายว่า “เงิน” ในประเทศญี่ปุ่น ส่วนในประเทศลาวและประเทศฝรั่งเศสสัญลักษณ์เดียวกันนี้มีความหมายเท่ากับ “ศูนย์” ท่าทางเดียวกันอาจมีความหมายที่ดีในวัฒนธรรมหนึ่ง แต่กลับมีความหมายไม่ดีในอีกวัฒนธรรมหนึ่ง เช่น การชูนิ้วโป้งมีความหมายว่า “ดี” “ยอดเยี่ยม” หรือมีความหมายในทางชมเชยในอเมริกา แต่ในประเทศทางแถบตะวันออกเฉียงกลางกลับมีความหมายเชิงลามก การทำสัญลักษณ์มือเป็นรูปตัววีทั้งหันฝ่ามือเข้าหาผู้พูด และหันฝ่ามือออกต่างก็มีความหมายว่า ชัยชนะ และสันติภาพในอเมริกา แต่ในบางประเทศทางแถบอเมริกาเหนือสัญลักษณ์มือรูปตัววีที่หันฝ่ามือเข้าหาผู้พูดมีความหมายในทางไม่ดี ส่วนในประเทศญี่ปุ่นท่าทางที่แสดงว่า “ฉันทำสำเร็จ” หรือ “ฉันแข็งแกร่งที่สุด” กลับสื่อความหมายในทางดูถูกเหยียดหยามในประเทศอเมริกา นอกจากนี้ท่าทางบางท่าทางมีความหมายในวัฒนธรรมหนึ่งแต่กลับไม่มี

ความหมายในอีกวัฒนธรรม เช่น นิ้วก้อยในประเทศญี่ปุ่นมีความหมายว่า “เด็กผู้หญิง” “ภรรยา” “แม่” หรือ “เพื่อนหญิง” แต่กลับไม่มีความหมายในประเทศอเมริกา (Brown. 2000 : 263; Brosnahan; & Okada. 1990 : 93 – 95; Knapp; & Hall. 1992 : 193 – 198; Williams. 1998 : 5 – 7)

ในการเรียนภาษาที่สองนั้นแคสเตียน (Chastain. 1976 : 392) กล่าวว่า สีหน้า ภาษา ท่าทาง และน้ำเสียง เป็นหัวข้อทางวัฒนธรรมที่ควรให้ความรู้แก่ผู้เรียน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สารการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศได้ให้ความสำคัญกับการใช้และเข้าใจ ภาษาท่าทางตามวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา โดยกำหนดไว้ในผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่ต้องการให้ เกิดขึ้นกับผู้เรียน (กรมวิชาการ. 2544)

เท่าที่ผ่านมานักเรียนไทยยังขาดความรู้และความเข้าใจในการใช้ภาษาท่าทางตาม วัฒนธรรมของผู้ที่ใช้ภาษาอังกฤษ จากการศึกษาของพนิดา สุนทรวิภาต (2533 : 53) พบว่า นักเรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับมารยาทในการใช้ภาษากาย (ท่าทาง) ในการสื่อความหมาย เพียง ร้อยละ 66.35 สอดคล้องกับคำกล่าวของอัจฉรา เฟงพานิช (2537 : 179) ที่ว่า ข้อผิดพลาดเกี่ยว กับการใช้และการตีความภาษาท่าทางเป็นหนึ่งในข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนภาษาอังกฤษที่เป็น คนไทย

ปัจจุบันภาษาอังกฤษมีบทบาทเป็นภาษาสากล เป็นภาษากลางที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร ระหว่างชนชาติต่าง ๆ ภาษาอังกฤษมีความสำคัญทั้งในวงการธุรกิจ การท่องเที่ยว การศึกษาและ เทคโนโลยี ภาษาอังกฤษกลายเป็นภาษาประจำชาติและภาษาราชการของหลาย ๆ ประเทศจาก สถิติผู้ใช้ภาษาอังกฤษทั่วโลก ประเทศที่มีจำนวนผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่มากที่สุด สามอันดับแรก คือ ประเทศสหรัฐอเมริกา อังกฤษ และแคนาดา (Columbia Encyclopedia. 2005 : online) ส่วนในประเทศไทยนั้น ภาษาอังกฤษและวัฒนธรรมตะวันตก นับวันยิ่งเข้ามามีอิทธิพลมาก ขึ้น เห็นได้จากการที่ชนชาติต่าง ๆ ที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ เดินทางเข้ามาท่องเที่ยว ประกอบธุรกิจและทำงานในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น จากข้อมูลขององค์การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยที่ได้มาจากกองตรวจคนเข้าเมือง ตั้งแต่เดือนมกราคมจนถึงเดือนพฤศจิกายน ปี พ.ศ. 2547 ชาวอเมริกันและชาวอังกฤษเดินทางเข้ามาในเมืองไทยมีทั้งสิ้น 1,073,172 คน (องค์การท่องเที่ยว แห่งประเทศไทย. 2548 : ออนไลน์) การที่ผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่เดินทางเข้ามาในเมืองไทย เป็นจำนวนมากเช่นนี้ ทำให้เราต้องมีโอกาสในการติดต่อสื่อสารกับผู้ที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ เพิ่มมากขึ้น และการที่เราต้องมีปฏิสัมพันธ์กับพวกเขาเหล่านี้ ทำให้เราต้องเรียนรู้และเข้าใจทั้ง ภาษาพูดและภาษาท่าทางที่ใช้ในการสื่อสารของผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่

ด้วยเหตุนี้ทำให้ผู้วิจัยเลือกที่จะศึกษาความเข้าใจภาษาท่าทางตามวัฒนธรรมผู้ใช้ ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ของนักเรียนว่ามีความเข้าใจตรงตามวัฒนธรรมของผู้ที่ใช้ภาษาอังกฤษ เป็นภาษาแม่หรือไม่ และภาษาท่าทางใดที่เป็นปัญหาในการตีความหมายของนักเรียนไทย

ผลการวิจัยในครั้งนี้จะได้นำไปใช้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนด้านวัฒนธรรมของผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ โดยเฉพาะภาษาท่าทางต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาษาท่าทางตามวัฒนธรรมผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่
2. เพื่อศึกษาความเข้าใจความหมายภาษาท่าทางของนักเรียนว่าตรงกับผู้ใช้

ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่หรือไม่

3. เพื่อรวบรวมภาษาท่าทางที่มีปัญหาในการตีความหมายของนักเรียน
4. เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำคู่มือประกอบการเรียนการสอนความหมายภาษาท่าทาง

ตามวัฒนธรรมผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบความหมายของภาษาท่าทางต่าง ๆ ตามวัฒนธรรมผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่

2. ทำให้ทราบถึงความเข้าใจความหมายของภาษาท่าทางต่าง ๆ ของนักเรียนว่าตรงกับผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่หรือไม่

3. ทำให้ทราบถึงภาษาท่าทางที่เป็นปัญหาในการตีความหมายของนักเรียน

4. ทำให้ได้แนวทางในการจัดทำคู่มือประกอบการเรียนการสอนความหมายภาษาท่าทางตามวัฒนธรรมผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่

5. เป็นแนวทางให้ครู อาจารย์ และผู้ที่เกี่ยวข้องตระหนักถึงความสำคัญของการสอนการใช้ภาษาท่าทางในการสื่อสารตามวัฒนธรรมของผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศรียานุสรณ์ อ.เมือง จ.จันทบุรี ปีการศึกษา 2548 จำนวน 12 ห้องเรียน รวม 575 คน การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการเลือกอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับฉลากจำนวน 5 ห้องเรียน จำนวน 237 คน

นียมศัพท์เฉพาะ

ภาษาท่าทาง	หมายถึง	การเคลื่อนไหวนิ้วมือ มือ และแขน ทำเป็นสัญลักษณ์ท่าทางต่าง ๆ เพื่อใช้ในการสื่อสารกับคู่สนทนาแทนการพูด ซึ่งท่าทางแต่ละท่ามีความหมายเท่ากับคำหนึ่ง หรือสองคำ วลี หรือประโยค
ภาษาท่าทางตามวัฒนธรรม ผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่	หมายถึง	ภาษาท่าทางที่มีความหมายตรงกันในวัฒนธรรมของชาวอังกฤษ อเมริกัน และแคนาดา
นักเรียน	หมายถึง	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศรียานุสรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ปีการศึกษา 2548

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยนำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสาร
  - 1.1 ความหมายของการสื่อสาร
  - 1.2 องค์ประกอบของการสื่อสาร
  - 1.3 ประเภทของการสื่อสาร
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม
  - 2.1 ความหมายของวัฒนธรรม
  - 2.2 ความสำคัญของวัฒนธรรมต่อการเรียนการสอนภาษา
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม
  - 3.1 ความหมายของการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม
  - 3.2 ปัญหาในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม
4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับภาษาท่าทาง
  - 4.1 ความหมายของภาษาท่าทาง
  - 4.2 ประเภทของภาษาท่าทาง
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 5.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม
  - 5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาท่าทาง

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสาร

1.1 ความหมายของการสื่อสาร

การสื่อสารหรือ Communication มาจากรากศัพท์ภาษาละตินว่า Communis ซึ่งมีความหมายว่า ร่วมกัน ร่วมกัน (Common)

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2542 : 116) ได้ให้ความหมายของการสื่อสารว่า หมายถึง วิธีการนำถ้อยคำ ข้อความ หรือหนังสือเป็นต้น จากบุคคลหนึ่งหรือสถานที่หนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่งหรืออีกสถานที่หนึ่ง

มลลล ไบบัว (2536 : 3) กล่าวว่า การสื่อสาร คือกระบวนการทำความเข้าใจซึ่งกันและกัน

ปรมะ สตะเวทิน (2540 : 39) กล่าวว่า การสื่อสาร คือ กระบวนการของการถ่ายทอดสาร (Message) จากบุคคลฝ่ายหนึ่งซึ่งเรียกว่า ผู้ส่งสาร (Source) ไปยังบุคคลอีกฝ่ายหนึ่งซึ่งเรียกว่า ผู้รับสาร (Receiver) โดยผ่านสื่อ (Channel)

สิริวรรณ นันทจันทุล (2543 : 1 – 2) ได้ให้ความหมายของการสื่อสารไว้ว่า การสื่อสาร หมายถึง การติดต่อระหว่างบุคคลสองฝ่าย ฝ่ายหนึ่งเป็นผู้ส่ง อีกฝ่ายหนึ่งเป็นผู้รับจะด้วยวิธีการใดก็ตาม อาทิ

1. การพูดกันระหว่างบุคคล 2 คนขึ้นไป กรณีเป็นการส่วนตัว เช่น การพูดคุย การทักทายปราศรัย การไต่ถามทุกข์สุข เป็นต้น หรือกรณีเป็นการพูดในกลุ่ม เช่น การสนทนา การแสดงความคิดเห็นสนับสนุน คัดค้าน เป็นต้น
2. การพูดในที่สาธารณะหรือในที่ชุมชน เช่น การบรรยาย การอภิปราย การโต้วาที การปราศรัยหาเสียง เป็นต้น
3. การเขียน เช่น การเขียนใบสมัคร คำร้อง ประกาศ จดหมาย หนังสือ ข่าวดတေး เป็นต้น
4. การแสดงต่าง ๆ เช่น การแสดงละคร ภาพยนตร์ ดนตรี นิทรรศการ เป็นต้น

ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นการติดต่อด้วยวิธีการเผชิญหน้าหรือผ่านสื่อต่าง ๆ ก็ตามทำให้ฝ่ายหนึ่งส่งเรื่องราวได้ตรงตามความประสงค์ ได้ตรงความหมายที่อยู่ในความคิดของตน แล้วให้อีกฝ่ายหนึ่งได้รับรู้ความคิดและความหมายนั้น ตลอดจนเข้าใจได้ถูกต้องพร้อมกับตอบสนองตามที่ต้องการ

เกศินี จุฑาวิจิตร (2542 : 4) กล่าวว่า การสื่อสาร เป็นกระบวนการที่มีความเคลื่อนไหว และเป็นการทำงานต่อเนื่องในการส่งและรับสารระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสาร โดยผ่านสื่อต่าง ๆ อย่างมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน

จากนิยามดังกล่าวพอสรุปได้ว่า การสื่อสารหมายถึง กระบวนการในการติดต่อระหว่างบุคคลสองฝ่าย ฝ่ายหนึ่งเรียกว่าผู้ส่งสาร และอีกฝ่ายหนึ่งเรียกว่าผู้รับสาร โดยผ่านสื่อต่าง ๆ มีวัตถุประสงค์เพื่อทำความเข้าใจ ถ่ายทอดเรื่องราว ความคิด ความต้องการจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร และการสื่อสารจะเกิดขึ้นได้ต้องมีองค์ประกอบต่าง ๆ

1.2 องค์ประกอบของการสื่อสาร (สิริวรรณ นันทจันทุล. 2543 : 2-6)

1.2.1 ผู้ส่งสาร คือ บุคคลที่เป็นต้นกำเนิดของข้อมูล เรื่องราวต่าง ๆ และเป็นฝ่ายส่งเรื่องราวออกไปด้วย วิธีการใดหรือด้วยช่องทางใดก็ตาม เช่น ครู อาจารย์ขณะสอนนักเรียน ผู้สมัครเลือกตั้งขณะปราศรัยหาเสียง ผู้จัดการแสดงต่าง ๆ นักเขียนนักประพันธ์ เป็นต้น ดังนั้นสิ่งที่ผู้ส่งสารต้องคำนึงถึง คือ ความคิด หรือข้อมูลข่าวสารที่ต้องการส่งออกไป และวิธีการที่จะส่งข้อมูล

ออกไปให้ผู้รับ ผู้ส่งสารควรมีความรู้ในเรื่องที่ส่งเป็นอย่างดี นอกจากนี้ผู้ส่งสารต้องมีความสามารถเข้าใจภาษาสื่อสารได้อย่างชัดเจน แจ่มแจ้ง

1.2.2 สาร คือ ข้อความหรือเรื่องราวที่ผู้ส่งสารส่งไปยังผู้รับสาร อาจจะเป็นโดยการพูด การเขียน การแสดง หรือด้วยวิธีการใดก็ตาม ซึ่งเนื้อหาของสารนั้นอาจมีหลายลักษณะ เช่น บอกเล่า แจ้งให้ทราบ สอบถาม อ้อนวอนขอร้อง โน้มน้าวใจ สนับสนุน คัดค้าน เสนอความเห็น เป็นต้น ตามเจตนาของผู้ส่งสาร ทั้งนี้สารนั้นต้องมีภาษาชัดเจน มีรายละเอียดมากพอที่จะทำให้ผู้รับสารเข้าใจได้อย่างถูกต้องรวดเร็ว

1.2.3 สื่อ คือช่องทางที่จะนำข้อความหรือเรื่องราวจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร สื่อมีหลายประเภท ดังนี้

1.2.3.1 สื่อธรรมชาติ กล่าวคือ บรรยากาศรอบตัวมนุษย์ เช่น อากาศ แสงสว่าง

1.2.3.2 สื่อมนุษย์ เช่น นักเล่นนิทาน โฆษก พิธีกร คนนำสาร บุรุษไปรษณีย์ นักร้อง นักแสดง เป็นต้น

1.2.3.3 สื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร แผ่นพับ ประกาศแจ้งความ เป็นต้น

1.2.3.4 สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ วิทยุติดตามตัว เป็นต้น

1.2.3.5 สื่อเฉพาะกิจ ได้แก่ สื่อที่ทำหน้าที่เฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น ป้ายชื่อถนน อาคาร สถานที่ ป้ายโฆษณาในที่สาธารณะ รวมไปถึงการจัดกิจกรรมบางอย่าง เช่น นิทรรศการ การแสดงนาฏชนิด การจัดงานตามเทศกาลต่าง ๆ การแข่งขันกีฬา เป็นต้น

1.2.4 ผู้รับสาร คือ บุคคลฝ่ายที่รับเรื่องราวจากผู้ส่งสาร ไม่ว่าจะรับด้วยการฟัง หรือการอ่าน เช่น ผู้ฟัง การสนทนา ผู้ฟังการบรรยาย ผู้ฟังวิทยุ ผู้ชมภาพยนตร์ ผู้อ่านหนังสือพิมพ์ ผู้ชมการแสดงต่าง ๆ เป็นต้น ผู้รับสารอาจจะเป็นบุคคลคนเดียว เป็นกลุ่มคน หรือเป็นมวลชนก็ได้ ทั้งนี้ผู้รับสารจะต้องมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องที่จะรับสาร อีกทั้งมีความรู้ทางภาษา และตั้งใจที่จะรับสารนั้นด้วยใจเป็นกลาง ปราศจากอคติใด ๆ การสื่อสารนั้นจึงจะสัมฤทธิ์ผล

1.2.5 กาลเทศะ และสภาพแวดล้อม กล่าวคือ เวลา สถานที่ รวมทั้งโอกาส สภาพแวดล้อมในขณะที่มีการสื่อสารเกิดขึ้น

1.2.6 ปฏิกริยาตอบสนอง คือ การแสดงปฏิกริยาอย่างใดอย่างหนึ่งโต้ตอบต่อสารที่ได้รับ ซึ่งอาจจะเป็นพฤติกรรมภายใน หรือพฤติกรรมภายนอกของผู้รับสาร

นอกจากองค์ประกอบต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดการสื่อสารแล้ว การจำแนกประเภทของการสื่อสารทำให้เราเข้าใจการสื่อสารได้ดียิ่งขึ้น

1.3 ประเภทของการสื่อสาร

การจำแนกประเภทของการสื่อสารสามารถจำแนกได้หลายวิธี ตามเกณฑ์ที่ต่างกันออกไป ในที่นี้ขอแบ่งประเภทของการสื่อสารโดยใช้หลักเกณฑ์ที่สำคัญ 4 ประการคือ

1.3.1 การจำแนกโดยใช้จำนวนผู้ทำการสื่อสารเป็นเกณฑ์

1.3.2 การจำแนกโดยใช้ลักษณะวิธีการติดต่อระหว่างผู้รับสาร

(Receiver) และผู้ส่งสาร (Sender)

1.3.3 การจำแนกโดยใช้ความแตกต่างระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร

1.3.4 การจำแนกโดยใช้ภาษาเป็นเกณฑ์

1.3.1 การจำแนกโดยใช้จำนวนของผู้ทำการสื่อสารเป็นเกณฑ์ (เกตินี จุฑาวิจิตร. 2542 : 6)

1.3.1.1 การสื่อสารภายในตนเอง (Intrapersonal communication) เป็นการสื่อสารกับตัวเอง เช่น การคิด การไตร่ตรองหาเหตุผล การวิเคราะห์ การทบทวนเรื่องที่พูดหรือเขียน การร้องเพลงฟังคนเดียว ซึ่งทั้งหมดนั้นจะมีผู้สื่อสารเพียงคนเดียว บุคคลนั้นทำหน้าที่เป็นทั้งผู้ส่งสารและผู้รับสาร

1.3.1.2 การสื่อสารระหว่างบุคคล (Interpersonal communication) เป็นการสื่อสารระหว่างบุคคลสองหรือสามคน เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกัน เช่น การพูดคุยสนทนากัน การใช้โทรศัพท์คุยกัน เป็นต้น

1.3.1.3 การสื่อสารกลุ่มย่อย (Small group communication) เป็นการสื่อสารภายในกลุ่มคนจำนวนหนึ่ง ซึ่งผู้ส่งสารและผู้รับสารสามารถที่จะพูดคุยโต้ตอบกันได้โดยตรงและทั่วถึง เช่น การสื่อสารในการประชุมสัมมนา เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ กระตุ้น หรือร่วมกันแก้ปัญหา

1.3.1.4 การสื่อสารกลุ่มใหญ่ (Large group communication) เป็นการสื่อสารระหว่างคนจำนวนมาก ซึ่งอยู่ในสถานที่เดียวกัน หรือใกล้เคียงกัน โดยอาจจะใช้สื่อโสตทัศนศึกษาช่วย เช่น การใช้โทรทัศน์วงจรปิดในการสอนนักศึกษาในกลุ่มใหญ่ที่มีหลายห้องเรียน การสื่อสารในกลุ่มใหญ่นี้ ได้แก่ การอภิปรายในหอประชุม การปราศรัยหาเสียง เป็นต้น โอกาสที่ผู้ส่งสาร และผู้รับสารจะสื่อสารกันได้อย่างโดยตรงและทั่วถึงกันมีน้อยมาก และขาดลักษณะของการสื่อสารแบบตัวต่อตัว

1.3.1.5 การสื่อสารกับมวลชน (Mass communication) เป็นการสื่อสารที่ผู้ส่งสาร ซึ่งอาจจะมีมากกว่า 1 คน ส่งข่าวสารไปยังผู้รับสารที่มีเป็นจำนวนมาก ซึ่งอาศัยอยู่ในสถานที่ต่าง ๆ ห่างไกลกันได้อย่างรวดเร็ว ภายในระยะเวลาเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน โดยผ่านทางสื่อมวลชนต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น การสื่อสารแบบนี้ผู้ส่งสารไม่สามารถทราบปฏิกิริยาของผู้รับสารได้อย่างทันทีทันใด

1.3.2 การจำแนกโดยใช้ลักษณะวิธีการติดต่อระหว่างผู้รับสาร และผู้ส่งสาร (ศศิธร ธัญลักษณ์นันท์. 2536 : 16-17; มณฑล ไบบัว. 2536 : 16)

1.3.2.1 การสื่อสารระบบทางเดียว (One-way communication) เป็นการสื่อสารที่ผู้ส่งสารและผู้รับสารไม่มีโอกาสตอบโต้กันทันทีที่สื่อสาร คือผู้ส่งสารไม่เปิดโอกาสให้ผู้รับสารได้พูด หรือซักถาม หรือโต้ตอบ เป็นการสื่อสารที่ไม่สนใจต่อปฏิกิริยาย้อนกลับ (Feedback) ของอีกฝ่ายหนึ่ง เพื่อใช้ในการปรับปรุงการสื่อสาร เช่น การสื่อสารโดยผ่านเครื่องมือสื่อสารบางประเภท เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ หรือการออกคำสั่งแบบทหารที่ไม่เปิดโอกาสให้ผู้รับคำสั่งมีโอกาสถามหรือโต้แย้ง

1.3.2.2 การสื่อสารระบบทางคู่ (Two-way communication) เป็นการสื่อสารที่ผู้ส่งสารและผู้รับสารสามารถโต้ตอบหรือร่วมแสดงความคิดเห็นได้ในขณะทำการสื่อสาร เช่น การพูดทางโทรศัพท์ การพูดคุยสนทนากัน หรือการออกคำสั่งโดยให้อีกฝ่ายมีโอกาสถามหรือโต้แย้งได้

1.3.3 การจำแนกโดยใช้ความแตกต่างระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร (ปรมะ สตะเวทิน. 2540 : 39-40)

1.3.3.1 การสื่อสารระหว่างเชื้อชาติ (Interracial communication) การสื่อสารประเภทนี้เป็นการสื่อสารระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสารที่มีความแตกต่างกันในเรื่องเชื้อชาติและภาษา ประเทศบางประเทศที่มีพลเมืองประกอบด้วยคนหลายเชื้อชาติ เช่น ในสหรัฐอเมริกา มีทั้งคนผิวขาว ผิวดำ คนเชื้อชาติจีน เม็กซิกัน อิตาลี และยิว ในมาเลเซียมีทั้งคนจีน มาเลย์ และอินเดีย ซึ่งแต่ละเชื้อชาติก็มีความเป็นอยู่ มีความคิด ประเพณีและภาษาของตนแตกต่างกันไป ดังจะเห็นได้จากปัญหาทางสังคม และการเมืองในประเทศเหล่านี้ซึ่งเกิดจากความแตกต่างกันในเรื่องเชื้อชาติและภาษา ก่อให้เกิดปัญหาเชื้อชาติ ปัญหาชนกลุ่มน้อย ปัญหาการสื่อสารระหว่างเจ้าหน้าที่และประชาชนที่ใช้ภาษาต่างกัน เป็นต้น

1.3.3.2 การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม (Cross-cultural or Intercultural communication) การสื่อสารประเภทนี้เป็นการสื่อสารระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสารที่มีความแตกต่างกันทางวัฒนธรรม การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมนี้เกิดขึ้นได้ทั้งในระหว่างคนที่อยู่ในประเทศเดียวกัน แต่มีวัฒนธรรมที่ต่างกัน เช่น คนภาคเหนือ คนภาคกลาง คนภาคใต้และคนภาคอีสาน ย่อมมี

วัฒนธรรมของแต่ละภาคแตกต่างกันไป นอกจากนั้นการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมยังเกิดขึ้นได้ระหว่างคนที่เป็ประชาชนของประเทศต่างกันได้ด้วย เช่น การสื่อสารระหว่างคนไทย กับคนอเมริกัน การสื่อสารระหว่างคนไทยกับคนชาติซาอุดีอาระเบีย ฯลฯ ซึ่งทั้งสองฝ่ายมีวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน

1.3.3.3 การสื่อสารระหว่างประเทศ (International communication) เป็นการสื่อสารระดับชาติระหว่างคนที่เป็ประชาชนของประเทศต่างกัน ลักษณะของผู้ที่ทำการสื่อสารระหว่างประเทศนี้ มีลักษณะเป็นทางการมากกว่าการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม (ในกรณีที่ผู้ส่งสารและผู้รับสารเป็นประชาชนของประเทศต่างกัน) ในแง่ที่ว่าผู้ที่ทำการสื่อสารนั้นทำหน้าที่เป็นตัวแทนของประเทศ เช่น นักการทูต ตัวแทนของรัฐบาล ข้าราชการ การประชุมของคณะผู้แทนประเทศต่าง ๆ ในองค์การสหประชาชาติ เป็นต้น ผู้ทำการสื่อสารมีพันธะและความรับผิดชอบต่อชื่อเสียงและผลประโยชน์ของประเทศชาติ

1.3.4 การจำแนกโดยใช้ภาษาเป็นเกณฑ์ (ปรมะ สตะเวทิน. 2540 : 36)

1.3.4.1 การสื่อสารเชิงวจนภาษา (Verbal communication) เป็นการสื่อสารโดยใช้ภาษาพูดหรือภาษาเขียน เป็นสัญลักษณ์ในการสื่อสาร

1.3.4.2 การสื่อสารเชิงอวัจนภาษา (Nonverbal communication) เป็นการสื่อสารโดยใช้รหัสหรือสัญลักษณ์อย่างอื่นในการสื่อสารแทนการใช้ภาษาพูดหรือภาษาเขียน รหัสหรือสัญลักษณ์ที่เป็นอวัจนภาษา โดยทั่วไปแล้วแบ่งออกเป็น 7 ประเภทคือ

1) ภาษาระยะ (Proxemics) หมายถึง ภาษาที่ปรากฏขึ้นจากลักษณะของสถานที่ที่บุคคลทำการสื่อสารกันอยู่ รวมทั้งจากช่วงระยะที่บุคคลทำการสื่อสารอยู่ห่างจากกัน ทั้งสถานที่และช่วงระยะจะแสดงให้เห็นความหมายบางประการที่อยู่ในจิตสำนึกของบุคคลผู้กำลังสื่อสารกันนั้นได้ ตัวอย่างเช่น เราอาจจะต้อนรับเพื่อนสนิทในห้องนอนของเรา แต่จะต้อนรับผู้อื่นในห้องรับแขก หรือเราชอบนั่งชิดกับเพื่อน แต่จะนั่งหรือยืนห่างจากอาจารย์พอสมควรเพื่อรักษาเกียรติมารยาทให้เหมาะสม

2) ภาษาเวลา (Chronemics) หมายถึง อวัจนภาษาที่เกิดจากการใช้เวลาในการสื่อสารเพื่อแสดงเจตนาของผู้ส่งสารที่จะก่อให้เกิดความหมายเป็นพิเศษอย่างใดอย่างหนึ่งแก่ผู้รับสาร ตัวอย่างเช่น การที่นักศึกษาเข้าชั้นเรียนตรงตามเวลา ย่อมแสดงว่านักศึกษาสนใจเรียน และให้เกียรติแก่อาจารย์ผู้สอน หรือการที่ชายหนุ่มรอคอยหญิงสาวเป็นเวลานานย่อมแสดงว่าเขามีความอดทนและให้ความสำคัญแก่หญิงสาวนั้น ฯลฯ

3) ภาษาตา (Oculistics) หมายถึง อวัจนภาษาที่เกิดจากการใช้ดวงตาหรือสายตาเพื่อสื่อสารอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด ความประสงค์และทัศนคติบางประการในตัวผู้ส่งสาร เช่น การสบตา การจ้องตา การหลบสายตา การขำเล็ง ฯลฯ

4) ภาษาสัมผัส (Haptics) หมายถึง อวัจนภาษาที่เกิดจากการใช้อาการสัมผัสเพื่อสื่อสารความรู้สึก และอารมณ์ตลอดจนความปรารถนาที่ฝังลึกอยู่ในใจของผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร เช่น การจับมือ การคล้องแขน การโอบกอด การจุมพิต ฯลฯ

5) ภาษาสีหน้าท่าทาง (Kinesics) หมายถึง อวัจนภาษาที่อยู่ในรูปของการเคลื่อนไหวร่างกายเพื่อสื่อความหมาย อันได้แก่ การเคลื่อนไหวศีรษะ แขน ขา และลำตัว (Gestures) เช่น การไหว้ การโค้งคำนับ การแสดงออกทางสีหน้า (Facial expression) เช่น ยิ้ม บึ้ง เศร้า นิ่งเฉย และการวางท่าทาง (Postures) เช่น การยืน การเดิน การนั่ง ฯลฯ

6) ภาษาวัตถุ (Objectics) หมายถึง อวัจนภาษาที่เกิดจากการใช้และการเลือกวัตถุมาใช้เพื่อแสดงความหมายบางประการให้ปรากฏ ตัวอย่างเช่น เครื่องแต่งกาย การจัดแต่งบ้านเรือน การเลือกใช้เครื่องประดับ ฯลฯ วัตถุเหล่านี้จะทำหน้าที่เป็นสารบอกกิจกรรม สถานภาพ รสนิยม ตลอดจนอุปนิสัยของบุคคลได้

7) ปรลักษ์ณภาษา (Vocalics หรือ Paralanguage) หมายถึง อวัจนภาษาที่เกิดจากการใช้น้ำเสียงประกอบถ้อยคำที่พูดออกไป เช่น การเน้นเสียงพูด ความดังระดับความทุ้มแหลม ความเร็ว จังหวะความชัดเจน และคุณภาพของน้ำเสียง น้ำเสียงที่เปล่งออกไปนี้ไม่ใช่ถ้อยคำ แต่แนบสนิทอยู่โดยรอบถ้อยคำ และมีความสำคัญมากในการสื่อความหมาย (มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย. 2541 : 2 - 3 ; ราชบัณฑิตยสถาน. 2546 ; สุโขทัยธรรมมาธิราช. 2533)

ไม่ว่าจะเป็นการสื่อสารประเภทใดก็ตาม วัฒนธรรมของแต่ละกลุ่มสังคม เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่มีผลต่อการสื่อสาร เนื่องจากวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ละเอียดอ่อน และเป็นสิ่งที่หล่อหลอมให้คนในแต่ละสังคมมีความแตกต่างกัน

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม

2.1 ความหมายของวัฒนธรรม

เลวีน และเอเดิลแมน (Levine; & Adelman. 1993 : xvii) และอัญชลี จิตติโสภาก (2536 : 27) ให้ความหมายของวัฒนธรรมไว้ใกล้เคียงกันพอสรุปได้ว่าวัฒนธรรม หมายถึง ภูมิหลังร่วมกัน เช่น เชื้อชาติ กลุ่มชน ศาสนา ซึ่งสะท้อนออกมาในรูปของภาษา สัญลักษณ์ และรูปแบบการสื่อสาร การดำรงชีวิต ความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียม ประเพณี การปกครอง ความเชื่อ เจตคติ ค่านิยม และองค์ประกอบอื่นๆ ของคนในสังคม วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่แอบแฝงอยู่ภายใต้การปฏิสัมพันธ์ การแสดงออก และการมองโลกของคนในสังคมนั้น ๆ

บราวน์ (Brown. 2000 : 176) กล่าวว่า วัฒนธรรม คือวิถีการดำเนินชีวิต เป็นสภาพแวดล้อมรอบ ๆ ตัวเราที่ประกอบไปด้วย วิธีการดำเนินชีวิต ความคิด ความรู้สึก และความสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ ในสังคม วัฒนธรรมเป็นเสมือน "กาว" ที่เชื่อมคนในสังคมเข้าด้วยกัน

สุพิตรา สุภาพ (2528 : 99) ให้ความหมายของวัฒนธรรมไว้ว่า วัฒนธรรม มีความหมายครอบคลุมถึงทุกสิ่งทุกอย่างอันเป็นแบบแผนในความคิด และการกระทำที่แสดงออกถึง

วิถีชีวิตของมนุษย์ในสังคมของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง หรือสังคมใดสังคมหนึ่ง มนุษย์ได้คิดสร้างระเบียบ กฎเกณฑ์วิธีการในการปฏิบัติ การจัดระเบียบ ตลอดจนความเชื่อ ความนิยม ความรู้ และเทคโนโลยีต่าง ๆ ในการควบคุมและใช้ประโยชน์จากธรรมชาติ

พินดา สุนทรวิภาต (2533 : 21) กล่าวถึงวัฒนธรรมไว้ว่า วัฒนธรรมมีความหมายครอบคลุมถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่แสดงถึงวิถีชีวิตของมนุษย์ที่อยู่ร่วมกันในสังคมหนึ่ง ๆ ทั้งด้านรูปธรรมและนามธรรม ซึ่งมนุษย์ได้สร้างสรรค์ขึ้นเพื่อสนองความต้องการในการดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข เช่น ที่อยู่อาศัย เครื่องใช้สอยต่าง ๆ ที่จำเป็น ดนตรี ศิลปะ รวมทั้งรูปแบบของพฤติกรรม และกิจกรรมต่าง ๆ ที่แสดงให้เห็นถึงลักษณะนิสัย ชีวิตความเป็นอยู่ ความเชื่อ ค่านิยม และขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ ซึ่งยึดถือว่าเป็นสิ่งดีงาม และปฏิบัติสืบต่อกันมาในสังคมนั้น ๆ

จากนิยามของวัฒนธรรมที่กล่าวมาข้างต้น พอสรุปได้ว่า วัฒนธรรมคือทุกสิ่งทุกอย่างที่เกี่ยวกับวิถีชีวิต รูปแบบของการสื่อสาร ขนบธรรมเนียม ประเพณี รวมทั้งแบบแผนในการคิด ค่านิยม ความรู้ และเทคโนโลยีต่าง ๆ ซึ่งคนในสังคมนั้นเห็นร่วมกันว่าเป็นสิ่งที่ดีงาม และปฏิบัติสืบทอดต่อกันมา จากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง ในการเรียนการสอนภาษาที่สอง หรือภาษาต่างประเทศนั้น วัฒนธรรมของชนชาติเจ้าของภาษาเป็นสิ่งที่สำคัญที่ต้องให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ผู้เรียน

2.2 ความสำคัญของวัฒนธรรมต่อการเรียนการสอนภาษา

นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของวัฒนธรรมต่อการเรียนการสอนภาษาไว้ดังต่อไปนี้

สุภัทรา อักษรานุเคราะห์ (2532 : 15) กล่าวถึงความสำคัญของวัฒนธรรมของชนชาติเจ้าของภาษา ว่ามีความสำคัญและเป็นสิ่งจำเป็นในการเรียนการสอนภาษา ครูสอนภาษาต้องสนใจและเข้าใจในวัฒนธรรมของชนชาติเจ้าของภาษานั้น ไม่ใช่เพราะต้องสอนวัฒนธรรมของชนชาตินั้น แต่เป็นเพราะวัฒนธรรมมีความจำเป็นในการสอนภาษา ถ้าหากไม่สอนวัฒนธรรมควบคู่กันไปด้วยแล้วก็เหมือนกับการสอนสัญลักษณ์ที่ไม่มีความหมายนั่นเอง

อักษรประเสริฐ เศรษฐประเสริฐ (2527 : 3) กล่าวว่า ในการเรียนการสอนภาษาไม่ว่าจะสอนเป็นภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศก็ตาม “วัฒนธรรม” เป็นเนื้อหาที่ครูผู้สอนจะต้องให้ความรู้แก่นักเรียน เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องและป้องกันการใช้ภาษาอย่างผิดธรรมเนียมหรือประเพณีนิยมของชนชาติเจ้าของภาษา

ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนหลายท่าน อาทิ บรูคซ (Brooks. 1964 : 88-89) ลาโด (Lado. 1964 : 149) ฟินอค เดียวโร และโบโนโม (Finocchiaro; & Bonomo. 1973 : 7) และ แคสเตียน (Chastain. 1976 : 383) มีความเห็นตรงกันว่า การเรียนรู้วัฒนธรรมของชนชาติเจ้าของภาษามีความจำเป็นอย่างยิ่งในการเรียนภาษา นอกจากการฝึกทักษะด้านการฟัง พูด อ่าน และ

เขียนแล้ว การเรียนภาษาต้องมุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรมของชนชาติเจ้าของภาษา ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษานั้นได้ถูกต้องเหมาะสมตามโอกาสและสถานการณ์

นอกจากนี้ นอสแตรนด์ (Nostrand. 1966 : 21) ได้กล่าวว่า การสอนวัฒนธรรมควบคู่ไปกับการเรียนภาษาจะมีส่วนช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจภาษาต่างประเทศเพิ่มขึ้น เพราะผู้เรียนบางคนอาจไม่เห็นความสำคัญหรือประโยชน์ของการเรียนภาษาต่างประเทศ แต่สนใจที่จะศึกษาวิธีการดำเนินชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณี และวิถีแก้ปัญหาของชาวต่างประเทศ ซึ่งการสอนเนื้อหาด้านวัฒนธรรมจะช่วยตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้

จากแนวความคิดที่ว่าวัฒนธรรมมีความสำคัญต่อการเรียนการสอนภาษา ทำให้เกิดงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนวัฒนธรรมของชนชาติเจ้าของภาษาในประเทศไทยหลายชิ้น เช่น

งานวิจัยของสุพรรณริกา วัฒนบุญ (2523) ได้ทดลองเปรียบเทียบการสอนภาษาอังกฤษแบบเสริมวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับการสอนภาษาอังกฤษแบบธรรมดา พบว่านักเรียนที่สอนด้วยวิธีเสริมวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนที่สอนด้วยวิธีธรรมดา

สมจิตร วรณวิไล (2527) ได้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และความคงทนในการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการสอนเสริมและไม่เสริมวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา พบว่านักเรียนที่เรียนจากการสอนเสริมวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการสอนเสริมวัฒนธรรม

ปราณี ระเบียบดี (2529) ศึกษาผลของการสอนศัพท์ภาษาอังกฤษที่มีเนื้อหาวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาต่อความเข้าใจคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนศัพท์ที่มีเนื้อหาทางวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา มีคะแนนความเข้าใจคำศัพท์ภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนศัพท์ตามคู่มือครู

ทศพร สุวรรณชาติ (2529) เปรียบเทียบสัมฤทธิ์ผลและทัศนคติในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยการสอดแทรก และไม่สอดแทรกเนื้อหาและกิจกรรมทางวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา พบว่านักเรียนที่เรียนโดยการสอดแทรกเนื้อหาและกิจกรรมทางวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา มีผลสัมฤทธิ์และทัศนคติในด้านการเรียนภาษาอังกฤษสูงกว่ากลุ่มที่เรียนโดยไม่มีการสอดแทรกเนื้อหาและกิจกรรมทางวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา

พนิดา สุนทรวิภาต (2533) ศึกษาความสามารถของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน และความเข้าใจในวัฒนธรรม พบว่าความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ มีความสัมพันธ์กับความเข้าใจในวัฒนธรรม ถ้านักเรียนที่มีความสามารถด้านใดด้านหนึ่งดีแล้ว จะทำให้นักเรียนมีความสามารถในอีกด้านหนึ่งดีตามไปด้วย

อัญชลี จิตต์โสภา (2536) เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและพฤติกรรมตั้งใจเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบชี้แนะที่มีการเสริมเนื้อหาทางวัฒนธรรม กับการสอนตามคู่มือครู พบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบชี้แนะที่มีการเสริม

เนื้อหาทางวัฒนธรรมมีความเข้าใจในการอ่านและมีพฤติกรรมตั้งใจเรียนมากกว่ากลุ่มที่สอนตามคู่มือครู

นอกจากการสอนเสริมและสอนสอดแทรกเนื้อหาทางวัฒนธรรมของชนชาติเจ้าของภาษาแล้วนั้น สิ่งที่สำคัญอีกสิ่งหนึ่งซึ่งต้องให้ความรู้แก่ผู้เรียน คือความเข้าใจเกี่ยวกับการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม

3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม

3.1 ความหมายของการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม

การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม (Intercultural communication) คือกระบวนการถ่ายทอดและตีความหมายปฏิสัมพันธ์และสัญลักษณ์ระหว่างคนที่มาจากวัฒนธรรมที่ต่างกันภายใต้บริบททางการสื่อสารหนึ่ง ๆ (ธิดารัตน์ กนิษฐนาคะ. 2541 : 7)

แจนดท์ (Jandt. 1995 : 30) ให้ความหมายของการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมว่า การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม เป็นการปฏิสัมพันธ์แบบเผชิญหน้า(Face to face interaction)ระหว่างคนที่มาจากวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน

คลอฟ และ พาร์ค (Richmond; McCroskey; & Payne. 1991 : 293 ; อ้างอิงจาก Klopff; & Park.1982 : 15) ได้กล่าวว่า การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อผู้ส่งสารใช้พื้นฐานทางวัฒนธรรมของตนในการเข้ารหัสสารก่อนที่จะส่งสารนั้นออกไป และผู้รับสารใช้วัฒนธรรมของตนในการตีความสารที่รับมานั้น

จากความหมายของการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมดังกล่าว สรุปได้ว่าการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม คือ การสื่อสารแบบเผชิญหน้าระหว่างบุคคลที่มาจากวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน โดยในการสื่อสารนั้นผู้ส่งสารและผู้รับสารต่างใช้วัฒนธรรมของตนเองในการเข้ารหัสและถอดรหัสสารนั้น

ดังนั้นเมื่อผู้ส่งสารและผู้รับสารมาจากวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน อาจก่อให้เกิดปัญหาในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมได้

3.2 ปัญหาในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม

บาร์นา (Matsumoto; & Juang. 2004 : 292 – 293 อ้างอิงจาก Barna. 1996) กล่าวถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมไว้ดังนี้

3.2.1 การสันนิษฐานว่าเหมือนกัน (Assumption of similarities)

สาเหตุประการหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมก็คือการที่คนเรามักคิดว่าทุกคนเหมือนกันหมด หรือมีความแตกต่างกันเพียงเล็กน้อยจนไม่สามารถเป็นอุปสรรคในการสื่อสาร ซึ่งแน่นอนคนทุกคนมีความเหมือนกันในทางด้านกายภาพ และมีความต้องการทางสังคมที่คล้ายคลึงกัน ถึงแม้ว่าการสื่อสารจะเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นและถูกหล่อหลอม

โดยสังคมและวัฒนธรรม หรือกล่าวได้ว่าการสื่อสารเป็นผลผลิตจากวัฒนธรรมนั่นเอง คนในบางวัฒนธรรมจะตั้งสมมติฐานไว้ว่าวัฒนธรรมของตนมีความเหมือนกันกับวัฒนธรรมอื่น ซึ่งระดับการตั้งสมมติฐานนี้ก็แตกต่างกันไปในแต่ละวัฒนธรรม

3.2.2 ความแตกต่างทางภาษา (Language differences)

เมื่อคนเรากำลังพยายามใช้ภาษาที่ตนไม่ถนัดหรือภาษาที่ตนไม่ค่อยคล่องแคล่ว เราก็มักจะจดจ่ออยู่ที่คำ วลี หรือประโยคที่กำลังใช้ในการสื่อสารนั้น ซึ่งเราคิดว่ามีความหมายโดยตรงเพียงความหมายเดียว การที่เราคิดอย่างนั้นทำให้เราไม่สนใจต่อสารอื่น ๆ ที่ถูกส่งออกมาพร้อมกันกับคำ วลี หรือประโยคนั้น เช่น อวัจนภาษาต่าง ๆ ระดับเสียง ท่าทางที่ประกอบในการสื่อสาร และพฤติกรรมอื่น ๆ อีกมากมาย ซึ่งสามารถทำให้ความหมายของสารเปลี่ยนแปลงไปได้ การที่เรายึดติดกับการตีความสารเพียงอย่างเดียวโดยไม่สนใจกระบวนการอื่น ๆ ที่อยู่ในการสื่อสารนั้น ทำให้เกิดปัญหาในการสื่อสารได้

3.2.3 การตีความหมายอวัจนภาษาผิดพลาด (Nonverbal misinterpretations)

อย่างที่ทราบกันอยู่แล้วว่า พฤติกรรมของมนุษย์ส่วนใหญ่ในการสื่อสารนั้นเป็นพฤติกรรมที่ไม่ใช้คำพูด แต่มันเป็นการยากที่คนเราจะมีความคล่องแคล่วในการใช้อวัจนภาษาในวัฒนธรรมอื่น ๆ ที่ไม่ใช่วัฒนธรรมของเราเอง ความเข้าใจผิดที่เกิดจากการตีความอวัจนภาษาผิดพลาดนั้นสามารถนำไปสู่ความขัดแย้งหรือความเสียหายในการสื่อสารได้อย่างมากมาย

3.2.4 ความคิดที่มีอยู่ก่อนและทัศนคติตายตัวของกลุ่มสังคม (Preconceptions and stereotypes)

ความคิดที่มีอยู่ก่อนและทัศนคติตายตัวของสังคมนั้นเป็นกระบวนการทางจิตวิทยาอย่างหนึ่งซึ่งเกิดขึ้นเองโดยธรรมชาติ ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ซึ่งกระบวนการนี้มีอิทธิพล ส่งผลต่อทัศนคติ และการสื่อสารของคนเราได้ การที่เราเชื่อมั่นในทัศนคติที่ตายตัวนี้เอง ทำให้เรามองภาพรวมของสังคมนั้นแล้วตีความการสื่อสารตามที่เราคิดไว้แต่ต้น ว่ามันควรจะเป็นอย่างนั้นอย่างนี้ ทัศนคติจะถูกสนับสนุนโดยกระบวนการทางจิตวิทยาของผู้เป็นเจ้าของความคิดนั้น รวมถึงการเลือกว่าจะสนใจหรือไม่สนใจในการสื่อสารนั้น ซึ่งสามารถส่งผลลบในการสื่อสารได้

3.2.5 ความเอนเอียงในการประเมินค่า (Tendency to evaluate)

ค่านิยมทางวัฒนธรรมก็มีอิทธิพลต่อบุคคลอื่นและสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเราด้วย การที่บุคคลอื่นมีค่านิยมที่แตกต่างกับเรา อาจจะทำให้เราประเมินค่าผู้นั้นในทางลบ ได้ ซึ่งกลายเป็นข้อผิดพลาดอย่างหนึ่งในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม

3.2.6 ความกังวลหรือความเครียด (High anxiety or tension)

ความกังวลและความเครียดมักเกิดขึ้นในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม บ่อยกว่าการสื่อสารในวัฒนธรรมเดียวกัน มีหลายกรณีที่ระดับความวิตกกังวลและความเครียดส่งผลในทางดีต่อ “การแสดงความสามารถ” ทั้งในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมหรือกับเรื่องอื่น ๆ ในชีวิตของเรา (เช่น การสอบหรือการแข่งขันกีฬา) ความเครียดที่มากเกินไปสามารถทำให้ระบบความคิดหรือพฤติกรรมของเราผิดปกติไปได้ ความเครียดและความวิตกกังวลเป็นตัวก่อให้เกิดอุปสรรคอื่น ๆ ในการสื่อสารเพิ่มมากขึ้นเกินความจริงได้ ความเครียดอาจเกิดขึ้นได้ในขณะที่เราคิดว่าความคิดของเราถูกต้องและเราก็แข็งขันที่จะตีความตามนั้น พยายามยึดมั่นในทัศนคติทั่วไปของสังคมของตน ถึงแม้ว่าสิ่งที่ปรากฏออกมาจะมีบางอย่างตรงกันข้ามกันก็ตาม และเราก็มักประเมินผู้อื่นในทางลบ กล่าวได้ว่าความกังวลใจหรือความเครียดที่มากเกินไปนั้น ตัวของมันเองไม่ได้มีบทบาทในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม แต่ความวิตกกังวลและความเครียดเป็นตัวเพิ่มศักยภาพของอุปสรรคอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม

และเนื่องจากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาเกี่ยวกับปัญหาในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมโดยเน้นที่การตีความอวัจนภาษา และอวัจนภาษาที่ผู้วิจัยสนใจศึกษาคือ ภาษาท่าทาง ซึ่งจะกล่าวโดยละเอียดต่อไป

4 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับภาษาท่าทาง

4.1 ความหมายของภาษาท่าทาง

ภาษาท่าทาง หรือ Gestures เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาภาษาสีหน้าและท่าทาง (Kinesics) มีผู้ให้ความหมายของคำว่า “ภาษาท่าทาง” ไว้ใกล้เคียงกันดังนี้

เลวินและเอเดลแมน (Levine ; & Adelman. 1993 : 100) ให้ความหมายไว้ว่าเป็นการเคลื่อนไหวของร่างกายหรือบางส่วนของร่างกาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเคลื่อนไหวมือ

Longman Dictionary of Contemporary English (Longman. 1995 : 590) ให้ความหมายไว้ว่าเป็นการเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งแขนและศีรษะ เพื่อที่จะแสดงความหมาย หรือความรู้สึก

แนพฟ์ และ ฮอลล์ (Knapp ; & Hall. 1992 : 187) กล่าวว่า Gesture เป็นการเคลื่อนไหวของร่างกาย หรือบางส่วนของร่างกาย การเคลื่อนไหวนี้ใช้เพื่อสื่อความคิด ความตั้งใจ หรือความรู้สึก การแสดงท่าทางต่าง ๆ นั้นเกิดจากใช้แขน มือ ใบหน้า และศีรษะ

จากความหมายของภาษาท่าทางดังกล่าวข้างต้น พอสรุปได้ว่า ภาษาท่าทางคือการเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ หรือบางส่วนของร่างกาย เช่น ใบหน้า ศีรษะ แขน หรือมือเพื่อใช้ในการสื่อความคิด ความตั้งใจ หรือความรู้สึก ในการศึกษาเกี่ยวกับภาษาท่าทางนั้น มีผู้ศึกษาและแบ่งประเภทภาษาท่าทางไว้แตกต่างกันออกไปหลายประเภทโดยใช้เกณฑ์ที่ต่างกัน

4.2 ประเภทของภาษาท่าทาง

แนพพ์ และ ฮอลล์ (Knapp ; & Hall. 1992 : 188 – 205) แบ่งภาษาท่าทาง ออกเป็น 2 ประเภท คือ

1) ท่าทางที่มีความหมายในตัวเอง (Speech-independent gestures, Emblems หรือ Autonomous gestures)

เป็นท่าทางที่มีความหมายโดยตรง สามารถแปลความหมายตาม พจนานุกรมได้ ปกติจะมีความหมายเท่ากับคำหนึ่งคำหรือสองคำหรือวลี ซึ่งความหมายจะขึ้นอยู่กับวัฒนธรรม และความหมายของท่าทางเหล่านี้ก็ไม่เกี่ยวข้องกับการพูด คือมีความหมายด้วยตัวของมันเอง เช่น การทำนิ้วเป็นวงแหวน (OK) ซึ่งทำนี้มีในแทบทุกวัฒนธรรม การสั่นศีรษะ (ไม่) ผงกศีรษะ (ใช่) การทำจมูกย่น (น่ารังเกียจ น่าขยะแขยง) เป็นต้น

2) ท่าทางที่เข้าร่วมกับการพูด (Speech-related gestures)

หรือท่าทางประกอบ (Illustrators) เป็นท่าทางที่เข้าร่วมกับการพูด ความหมายและหน้าที่ของท่าทางเหล่านี้ขึ้นอยู่กับภาษาพูด ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 4 ประเภทด้วยกันคือ

2.1) ท่าทางที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่กล่าวอ้างถึง (Referent-related gestures)

เป็นการใช้ท่าทางเพื่อเน้นให้คำพูดนั้นดูชัดเจนเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น เช่นการชี้ถึงสิ่งของหรือคนที่เรากำลังพูดถึงอยู่ การใช้มือวาดภาพสิ่งของ หรือความสัมพันธ์ของสิ่งของต่าง ๆ ที่เรากำลังพูดถึงในอากาศ หรือการใช้มือในการบอกขนาดความกว้างของสิ่งของที่เราพูดถึง

2.2) ท่าทางที่แสดงถึงสัมพันธภาพของผู้พูดไปสู่สิ่งที่กล่าวอ้างถึง (Speaker's-relationship-to-the-referent gestures)

เป็นท่าทางที่มีความหมายมากกว่าการบ่งบอกลักษณะของสิ่งที่พูดถึง เป็นการแสดงถึงการกำหนดทิศทางของผู้พูดถึงสิ่งที่กล่าวอ้างถึงโดยใช้ฝ่ามือ ตำแหน่งของฝ่ามือจะแตกต่างกันไปตามข้อความที่ผู้พูดต้องการที่จะสื่อ เช่น การคว่ำ ๆ หงาย ๆ ฝ่ามือ (ฉันคิด หรือฉันไม่แน่ใจ) การคว่ำมือลง (ชัดเจน แน่نون) การยกฝ่ามือหันหน้าเข้าหาผู้ฟัง (ขอให้ฉันพูดเรื่องนี้ก่อน หรือใจเย็น) การหันฝ่ามือเข้าหาหน้าตัวเอง (ฉันมีความคิดเด็ด ๆ) ตำแหน่งของฝ่ามือเหล่านี้สามารถบอกความหมายได้หลากหลาย ยกตัวอย่างเช่น ผู้พูดยกฝ่ามือขึ้น เป็นการขอร้อง อ่อนน้อม หรือแม้แต่การรับการทักทาย หรือแม้แต่การแกว่งมือก็สามารถบอกได้ว่าผู้พูดไม่แน่ใจ หรือต้องการไปจากตรงนี้ได้เช่นกัน

2.3) ท่าทางเน้นหรือเว้นจังหวะ (Punctuation gestures)

ท่าทางจำพวกนี้ใช้เพื่อเน้นคำพูด อาจจะเป็นคำ ๆ เดียว หรือกลุ่มคำ ตัวอย่างเช่น เราจนคำ หรือเมื่อเราพูดถึงลำดับสิ่งจะใช้ท่าทางในขณะที่เน้นเสียงหนักใจ เราก็จะใช้

ทำสับมือเป็นจังหวะเพื่อแบ่งช่วงสิ่งของแต่ละอย่าง ทำทางจำพวกนี้จะช่วยให้เราพูดถึงสิ่งของต่าง ๆ ที่เป็นกลุ่ม ๆ ได้สั้นไหลขึ้น

2.4) ทำทางแสดงปฏิสัมพันธ์ (Interaction gestures)

ทำทางในกลุ่มนี้จะเป็นทำทางซึ่งใช้สื่อสารกันระหว่างคู่สนทนา ทำทางเหล่านี้จะเป็นตัวบอกว่าให้อีกคนหนึ่งรู้ว่าเรากำลังฟังอยู่ หรือเห็นด้วย เช่น การผงกศีรษะ หรืออยากซักถาม เช่นทำหน้าสงสัย เป็นต้น

ทำทางต่าง ๆ ที่ใช้ร่วมกับการพูด (Speech-related gestures) นั้น แต่ละท่าจะไม่มี ความหมายหรือหน้าที่ตายตัว ความหมายและหน้าที่ของมันนั้นจะขึ้นอยู่กับแต่ละสถานการณ์

ส่วนริชมอนด์ แม็คครอสกี และ เพนี่ (Richmond; McCroskey; & Payne.

1991 : 57 – 62) ได้จัดประเภทของภาษาทำทางไว้ 5 ประเภท คือ

1) ทำทางที่เป็นสัญลักษณ์หรือเครื่องหมาย (Emblems)

ทำทางที่เป็นสัญลักษณ์หรือเครื่องหมายนี้เป็นทำทางและการเคลื่อนไหวที่สามารถแปลเป็นภาษาพูดโดยตรง การทำสัญลักษณ์เหล่านี้ผู้คนที่อยู่ในกลุ่มสังคมหรือวัฒนธรรมเดียวกัน สามารถรู้ความหมายเหล่านี้ร่วมกัน การเรียนรู้ทำทางที่เป็นสัญลักษณ์หรือเครื่องหมายนี้เกิดจากการเรียนรู้ทางสังคมเช่นเดียวกันกับภาษา เพราะทำทางเหล่านี้เป็นทำทางที่มนุษย์สร้างขึ้น ดังนั้นทำทางที่แสดงออกไปอาจมีความหมายไม่ตรงกันในแต่ละวัฒนธรรม หรือบางวัฒนธรรมอาจไม่มีความหมายได้

2) ทำทางประกอบ (Illustrators)

เป็นทำทางที่เกี่ยวข้องกับภาษาพูด เราไม่สามารถใช้ทำทางประเภทนี้ได้โดยตรง เนื่องจากมันจะมีความหมายเพียงเล็กน้อย หรืออาจไม่มีความหมายเลย การใช้ทำทางในประเภทนี้ต้องใช้ร่วมกันกับภาษาพูด

3) ทำทางที่ใช้ในการควบคุมการสนทนา (Regulators) เป็นทำทางที่เคลื่อนไหวไปพร้อมกับการใช้สายตาและน้ำเสียง เพื่อรักษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ฟังและผู้พูดในการสนทนา ทำทางประเภทนี้ไม่ได้เกิดจากความตั้งใจ เราจะแสดงทำทางเหล่านี้ในเวลาที่เราสนทนาโดยไม่รู้ตัว ทำทางเหล่านี้จะเป็นสัญญาณให้กับคู่สนทนาว่าเราต้องการเป็นฝ่ายพูดต่อ หรือต้องการเป็นฝ่ายฟัง หน้าที่หลักของทำทางประเภทนี้ก็คือการมอบผลัดนั่นเอง

4) ทำทางที่แสดงออกจากความรู้สึก (Affect displays) ทำทางจำพวกนี้รวมไปถึงการแสดงออกทางสีหน้า และรวมไปถึงการเดิน การเคลื่อนไหวแขนขา และพฤติกรรมอื่น ๆ ที่สื่อถึงอารมณ์ความรู้สึกของผู้สนทนาด้วย ทำทางเหล่านี้เป็นตัวที่บ่งบอกปฏิริยาทางอารมณ์ของเจ้าของถึงแม้ว่าคนส่วนใหญ่จะแสดงสีหน้าไม่ตรงกับความรู้สึก เนื่องจากมารยาทและการขัดเกลาทางสังคม แต่ปฏิริยาบางอย่างไม่สามารถจะแสร้งทำได้ เพราะเกิดจากความไม่ตั้งใจ หรือเราพยายามที่จะระวังแล้วแต่ก็ไม่สามารถทำได้เช่น เวลาเรากลัวแขนขาของเราจะสั่น เป็นต้น

5) ท่าทางที่ใช้ปรับแต่ง (Adaptors) เป็นท่าทางที่แสดงออกโดยไม่ได้ตั้งใจ เรามักแสดงท่าทางเหล่านี้โดยไม่รู้ตัว การแสดงออกเหล่านี้เพื่อตอบสนองสิ่งที่น่าเบื่อหน่าย ความตึงเครียดกับสถานการณ์รอบ ๆ ตัว หรือเกิดความรู้สึกในด้านลบต่อตนเองหรือต่อผู้อื่น จากการสังเกต เราจะเห็นว่าผู้คนส่วนใหญ่จะแสดงท่าทางเหล่านี้ในชีวิตประจำวันโดยไม่รู้ตัว เช่น การบีบจมูก เคาะดินสอหรือปากกาบนโต๊ะ ดึงดึงหู ภูแขน หรือขยับของที่อยู่ในมือไปมา กัดปาก หรือกัดเล็บ เป็นต้น

วิลเลียมส์ (Williams. 1998) รวบรวมภาษาท่าทางต่างๆ จากวัฒนธรรมของชาวอเมริกันและชาวญี่ปุ่น จัดแบ่งประเภทโดยยึดความหมายเป็นเกณฑ์ได้จำนวน 12 ประเภท คือ

1) ท่าทางที่ใช้ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึก (Gestures expressing emotion) เช่น การทำท่าส่งจูบ แสดงถึงความรัก การกระพือเท้า แสดงถึงความโกรธ การกัดเล็บมือ แสดงถึงความวิตกกังวล เป็นต้น

2) ท่าทางที่เกี่ยวกับการรับประทานอาหาร การดื่ม และหัวข้ออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง (Eating drinking and related topics) เช่น แลบลิ้นทำลิ้นห้อย แสดงว่าหิวน้ำ ทำท่าหยิบอาหารเข้าปาก มีความหมายว่า ต้องการกินอาหาร ดบที่ท้องเบา ๆ แสดงว่าอิ่ม แสดงท่าทางอ้าปาก ทำมือพัดที่ปาก มีความหมายว่าอาหารเผ็ด เป็นต้น

3) ท่าทางที่ใช้เป็นคำสั่ง และการขอร้อง (Giving commands and making requests) เช่น ทำท่ากำมือเรียก ยกมือห้ามสั่งให้หยุด เอามือป้องหู มีความหมายว่าไม่ได้ยินให้ผู้พูดพูดใหม่อีกครั้งหนึ่ง เป็นต้น

4) ท่าทางที่ใช้เพื่อการแสดงออกเกี่ยวกับสิ่งที่คิดภายในจิตใจ และการตัดสินใจ (Mental activities and judgements) เช่น ผงกศรีษะ แสดงความเห็นด้วย ประบมือ แสดงความชื่นชมยินดี ทำท่าเซ็ดมือ แสดงว่าไม่ขอยุ่งเกี่ยวกับเรื่องราวนั้นแล้ว ยกนิ้วหัวแม่มือชูขึ้น แสดงความพอใจ หรือชมเชย เป็นต้น

5) ท่าทางที่ใช้แสดงถึงการกระทำต่าง ๆ (Actions) เช่น ยกมือขึ้นชูสองข้าง แสดงการยอมแพ้ ใช้นิ้วชี้และนิ้วกลางทำเป็นรูปกรรไกรแสดงการตัดสินของ กำมือยึดนิ้วหัวแม่มือและนิ้วชี้ (อาจใช้นิ้วกลางร่วมด้วย) ทำเป็นรูปปืน ชีไปที่ขมับของตนเอง ใช้แสดงถึงการฆ่าตัวตาย เป็นต้น

6) ท่าทางที่เชื่อมโยงไปถึงผู้คน และสิ่งของต่าง ๆ (People and objects) เช่น ทำท่าอุ้มเด็กทารกด้วยวงแขน หมายถึง “เด็กทารก” ใช้นิ้วหัวแม่มือชี้ที่อกตัวเอง มีความหมายว่า “ตัวฉันเอง” การทำท่าสูบบุหรี่ หมายถึง “บุหรี่” เป็นต้น

7) ท่าทางที่ใช้ในการเกี่ยวพาราสิ ท่าทางที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ และท่าทางที่หมายถึงคำพูดต้องห้ามต่าง ๆ (Romance sex and taboo gestures) เช่น ให้นิ้ววาตรูปรางผู้หญิงในอากาศ หมายถึง “ผู้หญิง” กำมือกางนิ้วหัวแม่มือ นิ้วชี้และนิ้วก้อยออก มีความหมายว่า “ฉันรักเธอ” หรือการชูนิ้วกลางที่มีความหมายไม่สุภาพที่เป็นคำต้องห้าม เป็นต้น

8) ท่าทางที่เกี่ยวกับเรื่องการเงิน (Money – related gestures) เช่น การถูนิ้วหัวแม่มือ นิ้วชี้ และนิ้วกลางเข้าด้วยกัน มีความหมายว่า “เงิน” การใช้นิ้วชี้ขึ้นแทนจำนวน การนับตัวเลข เป็นต้น

9) ท่าทางที่ใช้ในการทักทาย (Greetings) เช่น การจับมือทักทาย การโบกมือทักทาย โบกมือลา เป็นต้น

10) ท่าทางที่ใช้แสดงกริยาและมารยาททางสังคมต่าง ๆ (Manners / Etiquette) เช่น การผงกศีรษะ ยอมรับ เห็นด้วย การยกคิ้วหรือหัวตาให้กัน แสดงการรู้เห็นร่วมกัน เป็นต้น

11) ท่าทางที่เกี่ยวกับสภาพร่างกาย (Physical condition) เช่น ใช้มือแตะศีรษะ แสดงอาการป่วยเป็นไข้ ใช้มือกดขมับ แสดงอาการปวดศีรษะ ใช้มือปาดเหงื่อจากหน้าผาก แสดงอาการร้อน เป็นต้น

12) ท่าทางอื่น ๆ (Miscellaneous gestures) เช่น การไขว้ นิ้วชี้กับนิ้วก้อย ชูขึ้น มีความหมายว่า “โชคดี” ชูนิ้วชี้และนิ้วกลางทำเป็นสัญลักษณ์รูปตัววี มีความหมายว่า “สันติภาพ” หรือ “ชัยชนะ” เป็นต้น

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกใช้เกณฑ์การจัดประเภทท่าทางของวิลเลียมส์ (Williams. 1998) เนื่องจากวิลเลียมส์ได้แบ่งประเภทภาษาท่าทางไว้หลากหลายกว่าของคนอื่น ๆ อีกทั้งในงานของวิลเลียมส์นั้นมีรูปภาพประกอบพร้อมคำบรรยายความหมายท่าทางต่าง ๆ ไว้อย่างชัดเจน ทำให้ง่ายต่อการตีความและเข้าใจได้ตรงกัน

นอกจากการศึกษาค้นคว้าเอกสารต่าง ๆ เพื่อใช้ประกอบการศึกษาวิจัยในครั้งนี้แล้ว ผู้วิจัยยังศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอวัจนภาษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ พบว่างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอวัจนภาษา โดยเฉพาะภาษาท่าทางนั้นในประเทศไทยยังไม่ค่อยมีผู้สนใจศึกษากันมากเหมือนงานวิจัยในสาขาอื่น ๆ งานวิจัยที่พบจะเป็นการศึกษาที่เน้นด้านวัฒนธรรมมากกว่าภาษาท่าทาง งานวิจัยภาษาท่าทางที่พบเป็นงานวิจัยในต่างประเทศเท่านั้น

5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาท่าทาง

จอห์นสัน เอกแมน และฟรีเซน (Johnson; Ekman; & Frisen. 1981 : 401 - 419) ศึกษาท่าทางและการตีความท่าทางสัญลักษณ์ (Emblems) ของชาวอเมริกัน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มที่มีพื้นฐานทางวัฒนธรรมเหมือนกัน กลุ่มแรกจำนวน 15 คนเป็นผู้ทำท่าทางจากบัญชีข้อความที่ผ่านการวิจัยมาแล้วว่าสามารถถ่ายทอดออกมาเป็นท่าทางสัญลักษณ์ได้ ผู้วิจัยรวบรวมท่าทางเหล่านั้นแล้วจัดทำเป็นวิดีโอให้กลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่สองจำนวน 53 คน เป็นผู้ตีความท่าทางแต่ละท่า นอกจากนี้ยังให้กลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่สองทำแบบประเมินการตีความของตนและแบบประเมินท่าทางต่าง ๆ ว่าเป็นท่าทางที่ใช้ในชีวิตประจำวันหรือไม่ จากการศึกษาพบว่าจากท่าทางทั้งหมด 152 ท่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ลงความเห็นว่าท่าทางจำนวน 32 ท่าเป็นท่าทางที่ไม่ได้ใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นท่าทางที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ในเกมกีฬาหรือใช้ในการไปคำ และมีท่าทางจำนวน 10

ทำที่ถูกตัดออกไปเนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ตีความไม่แน่ใจในการตีความของตน ส่วนทำทางที่เหลือจำนวน 110 ทำแบ่งออกได้เป็น 4 ประเภทคือ

1) ทำทางที่ผู้ตีความตีความได้ตรงกับข้อความที่ผู้ถ่ายถอดต้องการสื่อและเป็นทำทางที่ใช้ในชีวิตประจำวันมากกว่าร้อยละ 70 ขึ้นไป จำนวน 67 ทำ

2) ทำทางที่ผู้ตีความตีความได้ตรงกับข้อความที่ผู้ถ่ายถอดต้องการสื่อร้อยละ 70 ขึ้นไปและเป็นทำทางที่ใช้ในชีวิตประจำวันอยู่ในเกณฑ์ร้อยละ 50 ถึงร้อยละ 70 จำนวน 13 ทำ

3) ทำทางที่ผู้ตีความตีความได้ตรงกับข้อความที่ผู้ถ่ายถอดต้องการสื่อและเป็นทำทางที่ใช้ในชีวิตประจำวันอยู่ในเกณฑ์ร้อยละ 50 ถึงร้อยละ 70 จำนวน 8 ทำ

4) ทำทางที่ผู้ตีความตีความได้ไม่ตรงกับข้อความที่ผู้ถ่ายถอดต้องการสื่อแต่ถูกมองความเห็นว่าเป็นทำทางที่ใช้ในชีวิตประจำวันมากกว่าร้อยละ 50 จำนวน 22 ทำ

โมฮันและเฮลเมอร์ (Mohan; & Helmer. 2005 : Online) ศึกษาความเข้าใจในการตีความทำทางในภาษาอังกฤษของเด็กวัย 4 – 5 ขวบ โดยเปรียบเทียบเด็กสองกลุ่ม กลุ่มแรกเป็นเด็กที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ ส่วนกลุ่มที่สองเป็นเด็กที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง โดยให้เด็กทั้งสองกลุ่มแปลความหมายทำทางจำนวน 36 ทำซึ่งมีทั้งทำทางที่เป็นสัญลักษณ์ (Emblems) และทำทางที่เป็นท่าประกอบ (Illustrators) ทำทางเหล่านี้ได้รับการคัดเลือกจากครูที่สอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองว่าเป็นทำทางที่ใช้ในห้องเรียนโดยทั่วไป ผู้ทำการวิจัยแสดงทำทางแต่ละทำให้เด็กดู 2 รูปแบบ ผลการศึกษาพบว่า จากค่าเฉลี่ยเด็ก ๆ มีความเข้าใจทำทางต่าง ๆ ประมาณครึ่งหนึ่งของทำทางทั้งหมด และเด็กที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองมีความเข้าใจน้อยกว่าเด็กที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ จากการวิเคราะห์ตัวแปรต่าง ๆ พบว่าอายุและพื้นฐานทางวัฒนธรรมมีผลต่อความเข้าใจทำทางต่าง ๆ ของเด็ก

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรของการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศรียานุสรณ์ อ.เมือง จ.จันทบุรี ปีการศึกษา 2548 จำนวน 12 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 575 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การเลือกตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็นการเลือกอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศรียานุสรณ์ จ. จันทบุรี ปีการศึกษา 2548 จำนวน 12 ห้องเรียน โดยสุ่มด้วยวิธีการจับฉลาก 5 ห้อง จำนวน 237 คน จำนวนกลุ่มตัวอย่างได้มาจากตารางการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie & Morgan

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความเข้าใจภาษาท่าทางตามวัฒนธรรมผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่จำนวน 1 ฉบับ

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ และหาคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามความเข้าใจภาษาท่าทางตามวัฒนธรรมผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลต่าง ๆ จากเอกสาร เว็บไซต์ บทความ หนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ เกี่ยวกับภาษาท่าทาง การสื่อสารข้ามวัฒนธรรม การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม และท่าทางตามวัฒนธรรมของผู้ที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่
2. สังเกตการใช้ภาษาท่าทางของผู้ที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ จากประสบการณ์จริง และจากภาพยนตร์

3. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถาม
4. รวบรวมและคัดเลือกภาษาท่าทางที่มีความหมายในตัวเอง(Speech-Independent Gestures/ Emblems) เฉพาะท่าทางที่ใช้ นิ้วมือ มือและแขนเป็นส่วนประกอบในการสื่อความหมายได้ทั้งสิ้นจำนวน 60 ท่าทาง
5. วาดรูปภาพท่าทางต่าง ๆ ที่คัดเลือกแล้วขึ้นใหม่ โดยรูปภาพแต่ละภาพจะไม่แสดงสีหน้า (Facial Expression) เพื่อไม่ให้สีหน้ามีผลกระทบต่อการศึกษาความหมายภาษาท่าทาง
6. สร้างแบบสอบถามความหมายภาษาท่าทางเพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลจากผู้ที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ (ภาคผนวก ก)

จุดมุ่งหมายของแบบสอบถามความหมายภาษาท่าทางมีดังนี้

- 1) เพื่อหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content validity) ของแต่ละท่าทาง โดยมีเกณฑ์ในการกำหนดคะแนนดังนี้
  - +1 = แน่ใจว่าท่าทางนั้นเป็นท่าทางที่มีในวัฒนธรรมของตน (Yes)
  - 0 = ไม่แน่ใจว่าท่าทางนั้นเป็นท่าทางที่มีในวัฒนธรรมของตน(Not sure)
  - 1 = แน่ใจว่าท่าทางนั้นเป็นท่าทางที่ไม่มีในวัฒนธรรมของตน (No)
- 2) เพื่อหาความถี่ในการใช้ท่าทางแต่ละท่าทางของผู้ที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ โดยมีเกณฑ์ในการกำหนดคะแนนดังนี้
  - 3 = เป็นท่าทางที่ใช้เป็นประจำ (Often)
  - 2 = เป็นท่าทางที่ใช้เป็นบางครั้ง (Sometimes)
  - 1 = เป็นท่าทางที่ไม่เคยใช้เลย (Never)
- 3) เพื่อรวบรวมความหมายของภาษาท่าทางต่าง ๆ

7. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามความหมายภาษาท่าทางไปเก็บข้อมูลจากผู้ที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ชาวอเมริกัน 2 คน ชาวแคนาดา 2 คน และ ชาวอังกฤษ 1 คน

8. คัดเลือกภาษาท่าทางจากแบบสอบถามความหมายภาษาท่าทางที่มีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content validity) อยู่ระหว่าง 0.5 – 1.0 (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540 : 117) และมีค่าเฉลี่ยของความถี่ในการใช้อยู่ระหว่าง 2.0 – 3.0 (ภาคผนวก ข) นำไปสร้างเป็นแบบสอบถามความเข้าใจภาษาท่าทางตามวัฒนธรรมผู้ที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ คัดเลือกได้ทั้งสิ้นจำนวน 24 ข้อ (ภาคผนวก ค)

9. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 คน เพื่อหาคุณภาพด้านความเป็นปรนัย (Objectivity) ของแบบสอบถาม (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540 : 128) โดยตรวจสอบความเข้าใจของคำชี้แจง และความชัดเจนของรูปภาพแต่ละรูป

10. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามในเรื่องความชัดเจนของรูปภาพที่ไม่ชัดเจน

11. นำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการในการรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยติดต่อผู้อำนวยการโรงเรียนศรียานุสรณ์ จ. จันทบุรี เพื่อขอความร่วมมือและชี้แจงให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ในการวิจัย
2. ผู้วิจัยติดต่ออาจารย์ที่สอนวิชาภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพื่อขอเก็บข้อมูล
3. ผู้วิจัยแจกแบบสอบถาม ชี้แจงคำสั่ง และวิธีการทำแบบสอบถามแก่นักเรียนกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองทุกห้อง
4. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถาม เพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. รวบรวมทำทางต่าง ๆ ตามวัฒนธรรมผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่จัดประเภทตามเกณฑ์ของวิลเลียมส์ (Williams. 1998) นำเสนอในรูปแบบตาราง

2. จำแนกลักษณะการเขียนบอกความหมายภาษาทำทางของนักเรียนออกเป็น 3 ลักษณะโดยใช้เกณฑ์ดังต่อไปนี้

- 2.1 ตอบถูกต้อง คือ นักเรียนสามารถเขียนบอกความหมายได้ตรงหรือใกล้เคียงกับความหมายที่ผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ให้ไว้ (ภาคผนวก ง) ทำทางใดที่มีหลายความหมาย นักเรียนเขียนตอบความหมายใดความหมายหนึ่งตรงกับความหมายที่ผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ให้ไว้ ถือว่านักเรียนตอบถูกต้อง
- 2.2 ตอบไม่ถูกต้อง คือ นักเรียนเขียนบอกความหมายไม่ตรงกับความหมายที่ผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ให้ไว้
- 2.3 ไม่ทราบ คือ นักเรียนไม่เขียนบอกความหมายของทำทางนั้น

3. แจกแจงความถี่ของลักษณะการเขียนบอกความหมายตามเกณฑ์ในข้อ 2.1 – 2.3 ของแต่ละทำทาง คิดเทียบเป็นร้อยละ นำเสนอในรูปแบบตาราง เรียงลำดับตามประเภททำทาง

4. หาค่าเฉลี่ยลักษณะการตอบแบบสอบถาม และวิเคราะห์ความเข้าใจภาษาทำทางตามวัฒนธรรมผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ของนักเรียนทั้งฉบับ นำเสนอในรูปแบบตารางโดยใช้เกณฑ์ความเข้าใจดังนี้

- 4.1 เข้าใจความหมาย คือ นักเรียนมีลักษณะการตอบตรงตามเกณฑ์ “ตอบถูกต้อง”
- 4.2 ไม่เข้าใจความหมาย คือ นักเรียนมีลักษณะการตอบตรงตามเกณฑ์ “ตอบไม่ถูกต้อง” และ “ไม่ทราบ”

5. วิเคราะห์ความเข้าใจภาษาท่าทางตามวัฒนธรรมผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ โดยจำแนกตามประเภทท่าทาง นำเสนอในรูปแบบภูมิ

6. วิเคราะห์ว่าท่าทางใดมีปัญหาในการตีความของนักเรียน โดยใช้เกณฑ์ว่าท่าทางใดที่นักเรียนมีความเข้าใจต่ำกว่าร้อยละ 50.00 ถือเป็นท่าทางที่มีปัญหา นำเสนอข้อมูลในรูปตาราง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการหาคคุณภาพเครื่องมือ

1.1 หาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content validity) โดยใช้วิธีการหาค่า IOC

1.2 หาค่าเฉลี่ย (Mean) ของความถี่ในการใช้ภาษาท่าทางแต่ละท่าทางของผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่

2. สถิติที่ใช้ในการจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 ค่าความถี่ (Frequency)

2.2 ค่าร้อยละ (Percentage)

2.3 ค่าเฉลี่ย (Mean)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาคำความเข้าใจภาษาท่าทางตามวัฒนธรรมผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศรียานุสรณ์ จังหวัดจันทบุรี จำนวน 237 คน โดยใช้แบบสอบถามความเข้าใจภาษาท่าทางตามวัฒนธรรมของผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีผลการวิเคราะห์แบ่งออกเป็น 4 ตอนดังนี้

1. ประเภทและความหมายภาษาท่าทางตามวัฒนธรรมผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่
2. ความเข้าใจความหมายภาษาท่าทางของนักเรียนตามวัฒนธรรมผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่
3. ความเข้าใจความหมายภาษาท่าทางตามวัฒนธรรมผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ของนักเรียนจำแนกตามประเภทท่าทาง
4. ท่าทางที่มีปัญหาในการตีความหมายของนักเรียน

ตอนที่ 1 ประเภทและความหมายภาษาท่าทางตามวัฒนธรรมผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่

จากการศึกษาคำความหมายภาษาท่าทางตามวัฒนธรรมผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่จากเจ้าของภาษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยพบท่าทางที่มีความถี่ในการใช้สูงจำนวน 24 ท่าทาง เมื่อนำมาจัดประเภทตามเกณฑ์ของวิลเลียมส์ (Williams. 1998) สามารถจัดเข้าประเภทได้ 8 ประเภท ดังนี้

- 1) ท่าทางที่ใช้ในการทักทาย (Greetings) จำนวน 2 ท่าทางคือ

จับมือขวาของกันและกัน เขย่าสองถึงสามครั้ง ใช้ในการทักทาย ทำความรู้จักกัน หรือมีความหมายว่า “ยินดีที่ได้รู้จัก”

1.2)

ทักทาย / ลาก่อน (Hello / Goodbye)

ยกฝ่ามือขึ้น โบกมือ ไปทางซ้าย และขวาสลับไปมา ใช้ในการทักทาย หรือ อ้อลา มีความหมายเท่ากับ “สวัสดี” หรือ “ลาก่อน”

2) ท่าทางที่ใช้ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึก (Gestures expressing emotion)

จำนวน 2 ท่าทาง คือ

2.1)

บ้าบอ / ประสาท / พิลึก (Crazy)

กำมือ กางนิ้วชี้ออก หมุนเป็นรูปวงกลมในอากาศ ระหว่างหางคิ้วและใบหู มีความหมายว่า “คุณนะบ้า / ประสาท” หรือใช้บ่งบอกว่า คนบางคนกำลังแสดงพฤติกรรมแปลก ๆ พิลึก ๆ ไม่เข้าท่า หรือเรื่องบางเรื่องเป็นเรื่องที่บ้าบอ ไม่เข้าท่า

2.2)

ยินดี ดีใจ / ทักทาย (High five)

กางฝ่ามือออก ยกขึ้นตบฝ่ามือของกันและกัน ในวัฒนธรรมผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ เรียกว่า “High Five” เป็นท่าทางที่ใช้แสดงความดีใจ เมื่อทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งประสบความสำเร็จร่วมกัน มีความสุข หรือรู้สึกตื่นเต้นกับบางสิ่งบางอย่าง หรือเป็นท่าที่เพื่อนสนิทใช้ทักทายกันเมื่อเจอกันตามท้องถนน

3) ท่าทางที่ใช้เป็นคำสั่ง และการขอร้อง(Giving commands and making requests) จำนวน 7 ท่าทาง คือ

3.1)

เรียก / มาที่นี่ (Beckon / Come)

ยกฝ่ามือขึ้น กระจิกนิ้วชี้ โดยหันฝ่ามือเข้าหาลำตัว ใช้เพื่อเรียกให้ผู้อื่นเข้ามาหา มีความหมายว่า “มาที่นี่” หรือ “มาตรงนี้นะหน่อย”

3.2)

ไม่ได้ยิน / พูดดัง ๆ หน่อย
(“I can't hear you”)

ใช้ฝ่ามือป้องข้าง ๆ หู มีความหมายว่า “ให้ฟัง” “ไม่ได้ยิน” “พูดดัง ๆ หน่อย” หรือ “กรุณาพูดซ้ำอีกครั้งหนึ่ง”

3.3)

ไม่ ๆ / อย่าทำ (Forbid)

ยกนิ้วชี้ขึ้นมา สายนิ้วไปมาซ้ายขวา มีความหมายว่า “ไม่” “อย่าทำ” “ไม่ดี” หรือ “ฉันเห็นว่ามีบางอย่างผิด”

3.4)

หยุด / สวัสดี / ลาก่อน
(Stop / Hello / Goodbye)

หันฝ่ามือออก ยกขึ้น ค้างไว้ มีความหมายว่า “หยุด” หรือเป็นการแสดงการทักทาย “สวัสดี” คำลา “ลาก่อน”

3.5)

เงียบ ๆ หน่อย (“Be quiet”)

ยกนิ้วชี้ขึ้นแตะริมฝีปาก มีความหมายว่า “เงียบ ๆ” “กรุณาเงียบ ๆ หน่อย”

3.6)

ดูเวลา / หมดเวลา / ถามเวลา
 (“What time is it? / Time is up”)

ใช้นิ้วชี้ ชี้หรือเคาะที่ข้อมือ หรือนาฬิกา มีความหมายว่า “ให้ดูเวลา” “จะหมดเวลาแล้ว”
“หมดเวลา” หรือ ถามเวลาว่า “ขณะนี้เวลาเท่าไร”

3.7)

คิด / ใช้สมอง
(Think / “Use your brain”)

ใช้นิ้วชี้ เคาะที่ศีรษะตัวเอง มีความหมายว่า “คิด” “ให้คิด” “ใช้สมองหน่อย”
หรือ “กำลังคิดอยู่”

4) ท่าทางที่ใช้เพื่อการแสดงออกเกี่ยวกับสิ่งที่คิดภายในจิตใจ และการตัดสินใจ
(Mental activities and judgements) จำนวน 7 ท่าทางคือ

4.1)

โอเค (OK)

นิ้วชี้และนิ้วหัวแม่มือทำเป็นรูปวงกลม นิ้วที่เหลือกางออก มีความหมายว่า “โอเค” (เรียบร้อย พร้อม ตกลง) “ดี” “ดีมาก” “สมบูรณ์แบบ” หรือ “ยอดเยี่ยม” (ใช้กับอาหาร)

4.2)

ดี / ถูกต้อง (Thumb up)

กำมือ ยกนิ้วหัวแม่มือชูขึ้น ใช้ในการแสดงความพอใจ หรือ ชมเชย มีความหมายว่า “เก่งมาก” “ถูกต้อง” “ดี” “ทำได้ดีมาก”

4.3)

แย่ / ไม่ดี (Thumb down)

กำมือ ทิ่มนิ้วหัวแม่มือลง ใช้แสดงความไม่พอใจ มีความหมายว่า “ผิด” “ไม่ถูกต้อง” “ไม่ดี” “แย่” หรือ “คุณแพ้”

4.4)

ปรบมือ (Approval)

ตบมือติดต่อกันหลาย ๆ ครั้ง ใช้แสดงความชื่นชม ยินดี สรรเสริญ ยกย่อง

4.5)

ไม่รู้ / ไม่แน่ใจ / ไม่มีอะไร
("I don't know")

กางแขนออกทั้งสองข้าง ยกไหล่เล็กน้อย มีความหมายว่า “ฉันไม่รู้” “ฉันไม่แน่ใจ”
“ฉันไม่มีอะไรเลย” หรือ “ฉันไม่มีเงิน”

4.6)

สวดมนต์ อ้อนวอน / ได้โปรด
(Praying / Please)

ยกฝ่ามือทั้งสองข้างขึ้นมาประกบกันระหว่างอก คล้ายกับการไหว้ในวัฒนธรรมไทย
มีความหมายว่า “ได้โปรด” หรือใช้แสดงถึงการสวดมนต์ การอ้อนวอน

4.7)

สำเร็จ / เรียบร้อย /
ไม่ยุ่งเกี่ยวด้วยอีกต่อไป (Finished)

ปิดฝ่ามือทั้งสองข้าง มีความหมายว่า สำเร็จ เรียบร้อย ทำงานเสร็จสิ้นด้วยดี หรือการ
แสดงเจตนาให้ผู้อื่นรับรู้ ว่า “ฉันวางมือจากงาน (หน้าที่รับผิดชอบ) นี้แล้ว จะไม่ยุ่งเกี่ยวอะไรด้วยอีก”

5) ท่าทางที่ใช้แสดงถึงการกระทำต่าง ๆ (Actions) จำนวน 1 ท่าทางคือ

5.1)

หยุด / ยอมแพ้ / ห้ามเข้า
(Stop / Surrender)

ยกมือสองข้างชูขึ้นค้างไว้ มีความหมายว่า “ฉันยอมแพ้” “หยุด” “ห้ามเข้า” “ใจเย็น ๆ” หรือ “ฉันไม่มีอะไรเลย

6) ท่าทางที่เชื่อมโยงไปถึงผู้คน และสิ่งของต่าง ๆ (People and objects) จำนวน 3 ท่าทางคือ

6.1)

โทรศัพท์ (Telephone)

กำมือ กางนิ้วหัวแม่มือและนิ้วก้อยออก ยกขึ้นค้างไว้ระดับหู เป็นสัญลักษณ์แทนโทรศัพท์ที่มีความหมายว่า “โทรหาฉันนะ” หรือ “มีโทรศัพท์ถึงคุณ”

6.2)

เล็กน้อย / เท่านี้ (A little bit)

กำมือ ยื่นนิ้วชี้และนิ้วหัวแม่มือออกมา กางนิ้วทั้งสองให้ห่างกันเล็กน้อย เป็นการบอกขนาดของสิ่งของ มีความหมายว่า “นิดหน่อย” “เล็กน้อย” “เท่านี้เอง”

6.3)

ตัวฉัน (Me)

กำมือ ใช้นิ้วหัวแม่มือชี้ที่หน้าอก ใช้แสดงถึงตัวผู้พูด “ฉัน” หรือ “ฉันเอง”

7) ท่าทางที่เกี่ยวกับเรื่องการเงิน (Money – related gestures) จำนวน 1 ท่าทางคือ

7.1)

เงิน (Money)

ถูนิ้วหัวแม่มือ นิ้วชี้ และนิ้วกลางเข้าด้วยกัน มีความหมายว่า “เงิน” “มีเงินใหม่” หรือเป็นสัญลักษณ์แทนเงินจำนวนมาก

8) ท่าทางอื่น ๆ (Miscellaneous gestures) จำนวน 1 ท่าทางคือ

8.1)

ชัยชนะ / สันติภาพ (Victory / Peace)

ชูนิ้วชี้และนิ้วกลาง ทำเป็นสัญลักษณ์รูปตัววี มีความหมายว่า “สันติภาพ” หรือ “ชัยชนะ”

ตอนที่ 2 ความเข้าใจความหมายภาษาท่าทางของนักเรียนตามวัฒนธรรมผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่

จากแบบสอบถามความเข้าใจภาษาท่าทางตามวัฒนธรรมผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น จำนวน 24 ข้อ พบว่านักเรียนมีลักษณะการตอบและความเข้าใจภาษาท่าทางเรียงลำดับตามประเภทท่าทาง ดังตาราง 1 - 24

ตาราง 1 ท่าทางที่ใช้ในการทักทาย: จับมือทักทาย

	ลักษณะการตอบ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
	ตอบถูกต้อง	225	94.94
	ตอบไม่ถูกต้อง	9	3.79
	ไม่ทราบ	3	1.27
	รวม	237	100

จากตาราง 1 พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 94.94 เขียนบอกความหมายได้ถูกต้องตรงกับผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ รองลงมาร้อยละ 3.79 เขียนบอกความหมายไม่ถูกต้องไม่ตรงกับผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ ร้อยละ 1.27 ไม่ทราบความหมาย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 1 พบว่านักเรียนมีความเข้าใจความหมายของท่าทางนี้ได้ถูกต้อง ตรงกับความหมายตามวัฒนธรรมของผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ คิดเป็นร้อยละ 94.94

ตาราง 2 ท่าทางที่ใช้ในการทักทาย: ทักทาย / ลาก่อน

	ลักษณะการตอบ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
	ตอบถูกต้อง	230	97.05
	ตอบไม่ถูกต้อง	5	2.11
	ไม่ทราบ	2	0.84
	รวม	237	100

จากตาราง 2 พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 97.05 เขียนบอกความหมายได้ถูกต้องตรงกับผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ รองลงมาร้อยละ 2.11 เขียนบอกความหมายไม่ถูกต้องไม่ตรงกับผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ ร้อยละ 0.84 ไม่ทราบความหมาย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 2 พบว่านักเรียนมีความเข้าใจความหมายของท่าทางนี้ ได้ถูกต้อง ตรงกับความหมายตามวัฒนธรรมของผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ คิดเป็นร้อยละ 97.05

ตาราง 3 ท่าทางที่ใช้ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึก: บ้าบอ / ประสาท / พิลึก

	ลักษณะการตอบ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
	ตอบถูกต้อง	0	0.00
	ตอบไม่ถูกต้อง	206	86.92
	ไม่ทราบ	31	13.08
	รวม	237	100

จากตาราง 3 พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 86.92 ไม่สามารถเขียนบอกความหมายได้ ตรงกับความหมายของผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ รองลงมาร้อยละ 13.08 ตอบว่าไม่ทราบ ความหมายของท่าทางนี้ และไม่มีนักเรียนคนใดสามารถเขียนตอบความหมายของท่าทางนี้ได้ ถูกต้อง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 3 พบว่านักเรียนไม่มีความเข้าใจในความหมายของ ท่าทางนี้ เนื่องจากไม่มีนักเรียนคนใดสามารถบอกความหมายท่าทางนี้ได้ถูกต้องตรงกับความหมาย ตามวัฒนธรรมของผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่

ตาราง 4 ท่าทางที่ใช้ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึก: ยินดี ดีใจ / ทักทาย

	ลักษณะการตอบ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
	ตอบถูกต้อง	98	41.35
	ตอบไม่ถูกต้อง	97	40.93
	ไม่ทราบ	42	17.72
	รวม	237	100

จากตาราง 4 พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 41.35 เขียนบอกความหมายได้ถูกต้องตรงกับ ความหมายของผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ ร้อยละ 40.93 เขียนบอกความหมายไม่ถูกต้อง และร้อยละ 17.72 ไม่ทราบความหมาย ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 4 พบว่านักเรียนมีความเข้าใจความหมายของท่าทางนี้ได้ถูกต้อง ตรงกับความหมายตามวัฒนธรรมของผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ คิดเป็นร้อยละ 41.35

ตารางที่ 5 ท่าทางที่ใช้เป็นคำสั่ง และการขอร้อง: เรียก / มาที่นี่

	ลักษณะการตอบ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
	ตอบถูกต้อง	223	94.09
	ตอบไม่ถูกต้อง	1	0.42
	ไม่ทราบ	13	5.49
	รวม	237	100

จากตาราง 5 พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 94.09 เขียนบอกความหมายได้ถูกต้องตรงกับผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ ร้อยละ 5.49 ตอบว่า ไม่ทราบความหมาย และร้อยละ 0.42 เขียนบอกความหมายไม่ถูกต้องไม่ตรงกับผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 5 พบว่านักเรียนมีความเข้าใจความหมายของท่าทางนี้ได้ถูกต้อง ตรงกับความหมายตามวัฒนธรรมของผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ คิดเป็นร้อยละ 94.09

ตาราง 6 ท่าทางที่ใช้เป็นคำสั่ง และการขอร้อง: ไม่ได้ยิน / พุดัง ๆ หน่อย

	ลักษณะการตอบ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
	ตอบถูกต้อง	228	96.20
	ตอบไม่ถูกต้อง	3	1.27
	ไม่ทราบ	6	2.53
	รวม	237	100

จากตาราง 6 พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 96.20 เขียนบอกความหมายได้ถูกต้องตรงกับผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ ร้อยละ 2.53 ไม่ทราบความหมาย และร้อยละ 1.27 เขียนบอกความหมายไม่ถูกต้อง ไม่ตรงกับความหมายของผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 6 พบว่านักเรียนมีความเข้าใจความหมายของท่าทางนี้ ได้ถูกต้อง ตรงกับความหมายตามวัฒนธรรมของผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ คิดเป็นร้อยละ 96.20

ตาราง 7 ท่าทางที่ใช้เป็นคำสั่ง และการขอร้อง: ไม่ ๆ / อย่าทำ

	ลักษณะการตอบ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
	ตอบถูกต้อง	199	83.97
	ตอบไม่ถูกต้อง	14	5.90
	ไม่ทราบ	24	10.13
	รวม	237	100

จากตาราง 7 พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 83.97 เขียนบอกความหมายได้ถูกต้องตรงกับผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ รองลงมาร้อยละ 59.00 เขียนบอกความหมายไม่ถูกต้องไม่ตรงกับผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ และร้อยละ 10.13 ไม่ทราบความหมาย ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 7 พบว่านักเรียนมีความเข้าใจความหมายของท่าทางนี้ ได้ถูกต้อง ตรงกับความหมายตามวัฒนธรรมของผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ คิดเป็นร้อยละ 83.97

ตาราง 8 ท่าทางที่ใช้เป็นคำสั่ง และการขอร้อง: หยุด / สวัสดี / ลาก่อน

	ลักษณะการตอบ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
	ตอบถูกต้อง	110	46.41
	ตอบไม่ถูกต้อง	55	23.21
	ไม่ทราบ	72	30.38
	รวม	237	100

จากตาราง 8 พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 46.41 เขียนบอกความหมายได้ถูกต้องตรงกับผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ ร้อยละ 30.38 ไม่ทราบความหมาย และ ร้อยละ 23.21 เขียนบอกความหมายไม่ถูกต้องไม่ตรงกับผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 8 พบว่านักเรียนมีความเข้าใจความหมายของท่าทางนี้ได้ถูกต้อง ตรงกับความหมายตามวัฒนธรรมของผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ คิดเป็นร้อยละ 46.41

ตาราง 9 ท่าทางที่ใช้เป็นคำสั่ง และการขอร้อง: เงียบ ๆ หน่อย

	ลักษณะการตอบ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
	ตอบถูกต้อง	228	96.20
	ตอบไม่ถูกต้อง	5	2.11
	ไม่ทราบ	4	1.69
	รวม	237	100

จากตาราง 9 พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 96.20 เขียนบอกความหมายได้ถูกต้องตรงกับผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ ร้อยละ 2.11 เขียนบอกความหมายไม่ถูกต้องไม่ตรงกับผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ และร้อยละ 1.69 ไม่ทราบความหมาย ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 9 พบว่านักเรียนมีความเข้าใจความหมายของท่าทางนี้ได้ถูกต้อง ตรงกับความหมายตามวัฒนธรรมของผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ คิดเป็นร้อยละ 96.20

ตาราง 10 ท่าทางที่ใช้เป็นคำสั่ง และการขอร้อง: ดูเวลา / หหมดเวลา / ถ้ามเวลา

	ลักษณะการตอบ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
	ตอบถูกต้อง	194	81.86
	ตอบไม่ถูกต้อง	13	5.48
	ไม่ทราบ	30	12.66
	รวม	237	100

จากตาราง 10 พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 81.86 เขียนบอกความหมายได้ถูกต้องตรงกับผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ รองลงมาร้อยละ 12.66 ไม่ทราบความหมาย และร้อยละ 5.48 เขียนบอกความหมายไม่ถูกต้องไม่ตรงกับผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 10 พบว่านักเรียนมีความเข้าใจความหมายของท่าทางนี้ ได้ถูกต้องตรงกับความหมายตามวัฒนธรรมของผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ คิดเป็นร้อยละ 81.86

ตาราง 11 ท่าทางที่ใช้เป็นคำสั่ง และการขอร้อง: คิด / ใช้สมอง

	ลักษณะการตอบ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
	ตอบถูกต้อง	174	73.42
	ตอบไม่ถูกต้อง	40	16.88
	ไม่ทราบ	23	9.70
	รวม	237	100

จากตาราง 11 พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 73.42 เขียนบอกความหมายได้ถูกต้องตรงกับผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ รองลงมาร้อยละ 16.88 เขียนตอบไม่ถูกต้องไม่ตรงกับผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ และร้อยละ 9.70 ไม่ทราบความหมาย ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 11 พบว่านักเรียนมีความเข้าใจความหมายของท่าทางนี้ ได้ถูกต้อง ตรงกับความหมายตามวัฒนธรรมของผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ คิดเป็นร้อยละ 73.42

ตาราง 12 ท่าทางที่ใช้เพื่อการแสดงออกเกี่ยวกับสิ่งที่คิดภายในจิตใจ และการตัดสินใจ: โอเค

	ลักษณะการตอบ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
	ตอบถูกต้อง	229	96.62
	ตอบไม่ถูกต้อง	6	2.54
	ไม่ทราบ	2	0.84
	รวม	237	100

จากตาราง 12 พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 96.62 เขียนตอบได้ถูกต้อง ร้อยละ 2.54 เขียนบอกความหมายไม่ถูกต้องไม่ตรงกับผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ และร้อยละ 0.84 ตอบว่าไม่ทราบความหมาย ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 12 พบว่านักเรียนมีความเข้าใจความหมายของท่าทางนี้ ได้ถูกต้อง ตรงกับความหมายตามวัฒนธรรมของผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ คิดเป็นร้อยละ 96.62

ตาราง 13 ท่าทางที่ใช้เพื่อการแสดงออกเกี่ยวกับสิ่งที่คิดภายในจิตใจ และการตัดสินใจ: ดี / ถูกต้อง

	ลักษณะการตอบ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
	ตอบถูกต้อง	236	99.58
	ตอบไม่ถูกต้อง	1	0.42
	ไม่ทราบ	0	0.00
	รวม	237	100

จากตาราง 13 พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 99.58 เขียนบอกความหมายได้ถูกต้องตรงกับผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ ร้อยละ 0.42 เขียนบอกความหมายไม่ถูกต้องไม่ตรงกับ ความหมายของผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ และไม่มีนักเรียนคนใดไม่ทราบความหมายของ ท่าทางนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 13 พบว่านักเรียนมีความเข้าใจความหมายของท่าทางนี้ ได้ถูกต้อง ตรงกับความหมายตามวัฒนธรรมของผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ คิดเป็นร้อยละ 99.58

ตาราง 14 ท่าทางที่ใช้เพื่อการแสดงออกเกี่ยวกับสิ่งที่คิดภายในจิตใจ และการตัดสินใจ: แย่ / ไม่ดี

	ลักษณะการตอบ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
	ตอบถูกต้อง	230	97.05
	ตอบไม่ถูกต้อง	1	0.42
	ไม่ทราบ	6	2.53
	รวม	237	100

จากตาราง 14 พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 97.05 เขียนบอกความหมายได้ถูกต้องตรงกับผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ ร้อยละ 2.53 ตอบว่าไม่ทราบความหมาย และร้อยละ 0.42 เขียน บอความหมายไม่ถูกต้องไม่ตรงกับความหมายของผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 14 พบว่านักเรียนมีความเข้าใจความหมายของท่าทางนี้ ได้ถูกต้อง ตรงกับความหมายตามวัฒนธรรมของผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ คิดเป็นร้อยละ 97.05

ตาราง 15 ท่าทางที่ใช้เพื่อการแสดงออกเกี่ยวกับสิ่งที่คิดภายในจิตใจ และการตัดสินใจ: ปรบมือ

	ลักษณะการตอบ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
	ตอบถูกต้อง	225	94.94
	ตอบไม่ถูกต้อง	1	0.42
	ไม่ทราบ	11	4.64
	รวม	237	100

จากตาราง 15 พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 94.94 เขียนบอกความหมายได้ถูกต้องตรงกับผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ ร้อยละ 4.64 ตอบว่าไม่ทราบความหมาย และร้อยละ 0.42 เขียนตอบไม่ถูกต้องไม่ตรงกับผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 15 พบว่านักเรียนมีความเข้าใจความหมายของท่าทางนี้ ได้ถูกต้อง ตรงกับความหมายตามวัฒนธรรมของผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ คิดเป็นร้อยละ 94.94

ตาราง 16 ท่าทางที่ใช้เพื่อการแสดงออกเกี่ยวกับสิ่งที่คิดภายในจิตใจ และการตัดสินใจ

: ไม่รู้ / ไม่แน่ใจ / ไม่มีอะไร

	ลักษณะการตอบ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
	ตอบถูกต้อง	111	46.84
	ตอบไม่ถูกต้อง	88	37.13
	ไม่ทราบ	38	16.03
	รวม	237	100

จากตาราง 16 พบว่านักเรียนร้อยละ 49.84 เขียนบอกความหมายได้ถูกต้องตรงกับผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ รองลงมาร้อยละ 37.13 เขียนตอบไม่ถูกต้องไม่ตรงกับผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ และร้อยละ 16.03 ไม่ทราบความหมาย ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 16 พบว่านักเรียนมีความเข้าใจความหมายของท่าทางนี้ ได้ถูกต้อง ตรงกับความหมายตามวัฒนธรรมของผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ คิดเป็นร้อยละ 46.84

ตาราง 17 ท่าทางที่ใช้เพื่อการแสดงออกเกี่ยวกับสิ่งที่คิดภายในจิตใจ และการตัดสินใจ : สวตมนต์ อ้วนวน / ใต้โปรด

	ลักษณะการตอบ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
	ตอบถูกต้อง	16	6.75
	ตอบไม่ถูกต้อง	171	72.15
	ไม่ทราบ	50	21.10
	รวม	237	100

จากตาราง 17 พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 72.15 เขียนบอกความหมายไม่ถูกต้องไม่ ตรงกับความหมายของผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ ร้อยละ 21.10 ไม่ทราบความหมาย และร้อยละ 6.75 เขียนบอกความหมายได้ถูกต้อง ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 17 พบว่านักเรียนมีความเข้าใจความหมายของท่าทางนี้ ได้ถูกต้อง ตรงกับความหมายตามวัฒนธรรมของผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ คิดเป็นร้อยละ 6.75

ตาราง 18 ท่าทางที่ใช้เพื่อการแสดงออกเกี่ยวกับสิ่งที่คิดภายในจิตใจ และการตัดสินใจ : สำเร็จ / เรียบร้อย / ไม่ยุ่งเกี่ยวกับอีกต่อไป

	ลักษณะการตอบ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
	ตอบถูกต้อง	164	69.19
	ตอบไม่ถูกต้อง	29	12.24
	ไม่ทราบ	44	18.57
	รวม	237	100

จากตาราง 18 พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 69.19 เขียนบอกความหมายได้ถูกต้องตรงกับ ความหมายของผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ รองลงมา ร้อยละ 18.57 ไม่ทราบความหมาย และ

ร้อยละ 12.24 เขียนบอกความหมายไม่ถูกต้องไม่ตรงกับความหมายของผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 18 พบว่านักเรียนมีความเข้าใจความหมายของท่าทางนี้ได้ถูกต้อง ตรงกับความหมายตามวัฒนธรรมของผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ คิดเป็นร้อยละ 69.19

ตาราง 19 ท่าทางที่ใช้แสดงถึงการกระทำต่าง ๆ: หยุด / ยอมแพ้ / ห้ามเข้า

	ลักษณะการตอบ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
	ตอบถูกต้อง	152	64.14
	ตอบไม่ถูกต้อง	15	6.33
	ไม่ทราบ	70	29.53
	รวม	237	100

จากตาราง 19 พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 64.14 เขียนบอกความหมายได้ถูกต้องตรงกับผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ รองลงมาร้อยละ 29.54 ตอบว่าไม่ทราบความหมาย และร้อยละ 6.33 เขียนตอบไม่ถูกต้องไม่ตรงกับความหมายของผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 19 พบว่านักเรียนมีความเข้าใจความหมายของท่าทางนี้ได้ถูกต้อง ตรงกับความหมายตามวัฒนธรรมของผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ คิดเป็นร้อยละ 64.14

ตาราง 20 ท่าทางที่เชื่อมโยงไปถึงผู้คน และสิ่งของต่าง ๆ: โทรศัพท์

	ลักษณะการตอบ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
	ตอบถูกต้อง	230	97.05
	ตอบไม่ถูกต้อง	3	1.26
	ไม่ทราบ	4	1.69
	รวม	237	100

จากตาราง 20 พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 97.05 เขียนบอกความหมายได้ถูกต้องตรงกับผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ ร้อยละ 1.69 ไม่ทราบความหมาย และร้อยละ 1.27 เขียนบอกความหมายไม่ถูกต้องไม่ตรงกับผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 20 พบว่านักเรียนมีความเข้าใจความหมายของท่าทางนี้ ได้ถูกต้อง ตรงกับความหมายตามวัฒนธรรมของผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ คิดเป็นร้อยละ 97.05

ตาราง 21 ท่าทางที่เชื่อมโยงไปถึงผู้คน และสิ่งของต่าง ๆ: เล็กน้อย / เท่านั้น

	ลักษณะการตอบ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
	ตอบถูกต้อง	80	33.75
	ตอบไม่ถูกต้อง	34	14.35
	ไม่ทราบ	123	51.90
	รวม	237	100

จากตาราง 21 พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 51.90 ไม่ทราบความหมายของท่าทางนี้ รองลงมาร้อยละ 33.75 เขียนบอกความหมายได้ถูกต้อง และร้อยละ 14.35 เขียนบอกความหมายไม่ถูกต้องไม่ตรงกับผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 21 พบว่านักเรียนมีความเข้าใจความหมายของท่าทางนี้ ได้ถูกต้อง ตรงกับความหมายตามวัฒนธรรมของผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ คิดเป็นร้อยละ 33.76

ตาราง 22 ท่าทางที่เชื่อมโยงไปถึงผู้คน และสิ่งของต่าง ๆ: ตัวฉัน

	ลักษณะการตอบ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
	ตอบถูกต้อง	188	79.32
	ตอบไม่ถูกต้อง	5	2.11
	ไม่ทราบ	44	18.57
	รวม	237	100

จากตาราง 22 พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 79.32 เขียนบอกความหมายได้ถูกต้องตรงกับผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ ร้อยละ 18.57 ไม่ทราบความหมาย และร้อยละ 2.11 เขียนบอกความหมายไม่ถูกต้องไม่ตรงกับผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 22 พบว่านักเรียนมีความเข้าใจความหมายของท่าทางนี้ ได้ถูกต้อง ตรงกับความหมายตามวัฒนธรรมของผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ คิดเป็นร้อยละ 79.32

ตาราง 23 ท่าทางที่เกี่ยวกับเรื่องการเงิน: เงิน

	ลักษณะการตอบ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
	ตอบถูกต้อง	52	21.94
	ตอบไม่ถูกต้อง	84	35.44
	ไม่ทราบ	101	42.62
	รวม	237	100

จากตาราง 23 พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 42.62 ไม่ทราบความหมายของท่าทางนี้ รองลงมา ร้อยละ 35.44 เขียนบอกความหมายไม่ถูกต้องไม่ตรงกับผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ และร้อยละ 21.94 เขียนตอบได้ถูกต้องตรงกับความหมายของผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 23 พบว่านักเรียนมีความเข้าใจความหมายของท่าทางนี้ ได้ถูกต้อง ตรงกับความหมายตามวัฒนธรรมของผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ คิดเป็นร้อยละ 21.94

ตาราง 24 ท่าทางอื่น ๆ : ชัยชนะ / สันติภาพ

	ลักษณะการตอบ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
	ตอบถูกต้อง	5	2.11
	ตอบไม่ถูกต้อง	188	79.32
	ไม่ทราบ	44	18.57
	รวม	237	100

จากตาราง 24 พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 79.32 เขียนบอกความหมายไม่ถูกต้องไม่ตรงกับผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ รองลงมา ร้อยละ 18.57 ตอบว่าไม่ทราบความหมาย และ ร้อยละ 2.11 เขียนบอกความหมายได้ถูกต้องตรงกับความหมายของผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 24 พบว่านักเรียนมีความเข้าใจความหมายของท่าทางนี้ ได้ถูกต้อง ตรงกับความหมายตามวัฒนธรรมของผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ คิดเป็นร้อยละ 2.11

จากลักษณะการตอบแบบสอบถามความเข้าใจภาษาท่าทางทั้ง 24 ท่าทางของนักเรียน สามารถนำมาคำนวณหาค่าความเข้าใจภาษาท่าทางตามวัฒนธรรมผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ ของนักเรียน ดังตาราง 25

ตาราง 25 แสดงค่าเฉลี่ยลักษณะการตอบแบบสอบถามและค่าความเข้าใจภาษาท่าทาง

ท่าทาง	ลักษณะการตอบ			ความเข้าใจ	
	ตอบถูกต้อง ร้อยละ	ตอบไม่ถูกต้อง ร้อยละ	ไม่ทราบ ร้อยละ	เข้าใจ ร้อยละ	ไม่เข้าใจ ร้อยละ
1. จับมือทักทาย	94.94	3.79	1.27	94.94	5.06
2. ทักทาย / ลา ก่อน	97.05	2.11	0.84	97.05	2.95
3. บ้าบอ / ประสาท / พิลึก	00.00	86.92	13.08	00.00	100.00
4. ยินดี ดีใจ / ทักทาย	41.35	40.93	17.72	41.35	58.65
5. เรียก / มานี่	94.09	0.42	5.49	94.09	5.91
6. ไม่ได้ยิน / พูดดัง ๆ หน่อย	96.20	1.27	2.53	96.20	3.80
7. ไม่ ๆ / อย่าทำ	83.97	5.90	10.13	83.97	16.03
8. หยุด / สวัสดี / ลา ก่อน	46.41	23.21	30.38	46.41	53.59
9. เงียบ ๆ หน่อย	96.20	2.11	1.69	96.20	3.80
10. ดูเวลา / หมดเวลา / ถามเวลา	81.86	5.48	12.66	81.86	18.14
11. คิด / ใช้สมอง	73.42	16.88	9.70	73.42	26.58
12. โอเค	96.62	2.54	0.84	96.62	3.38
13. ดี / ถูกต้อง	99.58	0.42	0.00	99.58	0.42
14. แย่ / ไม่ดี	97.05	0.42	2.53	97.05	2.95
15. ปรบมือ	94.94	0.42	4.64	94.94	5.06
16. ไม่รู้ / ไม่แน่ใจ / ไม่มีอะไร	46.84	37.13	16.03	46.84	53.16
17. สวดมนต์ อ่อนนวยน / ได้โปรด	6.75	72.15	21.10	6.75	93.25
18. สำเร็จ / เรียบร้อย / ไม่ยุ่งเกี่ยวกับอีกต่อไป	69.19	12.24	18.57	69.19	30.81
19. หยุด / ยอมแพ้ / ห้ามเข้า	64.14	6.33	29.53	64.14	35.86
20. โทรศัพท์	97.05	1.26	1.69	97.05	2.95
21. เล็กน้อย / เท่านั้น	33.75	14.35	51.90	33.75	66.25

ตาราง 25 (ต่อ)

22. ตัวฉัน	79.32	2.11	18.57	79.32	20.68
23. เงิน	21.94	35.44	42.62	21.94	78.06
24. ชัยชนะ / สันติภาพ	2.11	79.32	18.57	2.11	97.89
ค่าเฉลี่ยรวม	67.28	18.88	13.84	67.28	32.72

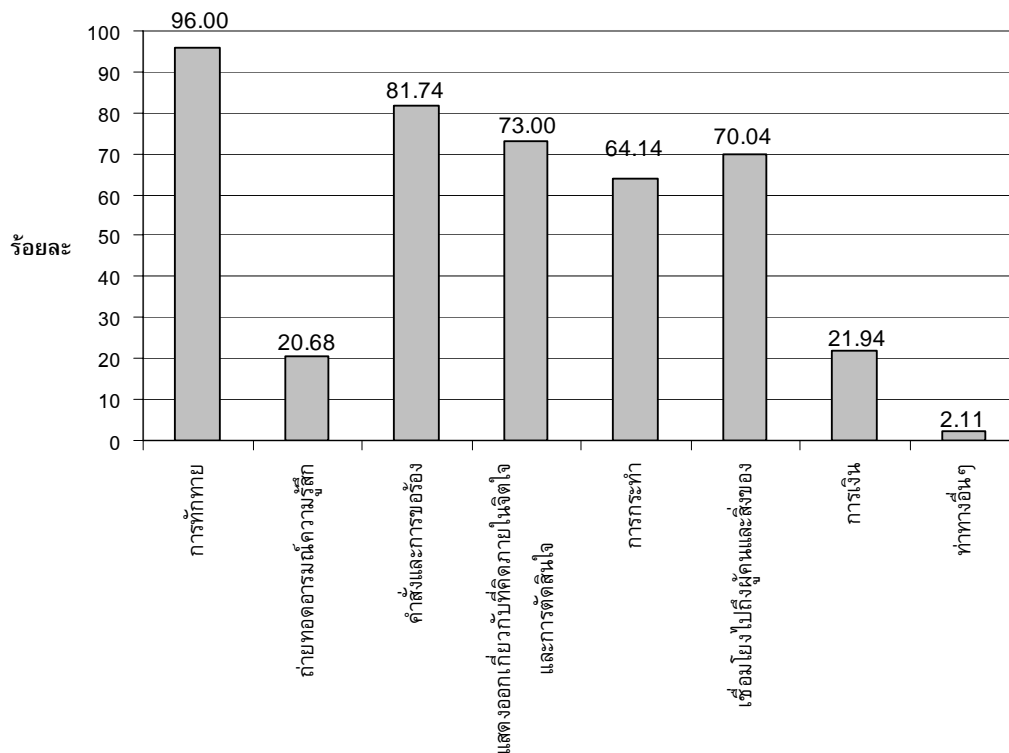
จากตาราง 25 แสดงให้เห็นว่า จากค่าเฉลี่ยรวมทั้ง 24 ท่าทางพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ ร้อยละ 67.28 สามารถเขียนบอกความหมายได้ถูกต้องตรงตามความหมายของผู้ใช้ภาษาอังกฤษ เป็นภาษาแม่ รองลงมาร้อยละ 18.88 เขียนบอกความหมายไม่ถูกต้องไม่ตรงกับความหมายของผู้ใช้ ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ และนักเรียนร้อยละ 13.84 ไม่ทราบความหมาย

เมื่อนำลักษณะการตอบแบบสอบถามของนักเรียนมาวิเคราะห์ความเข้าใจความหมาย ภาษาท่าทางตามวัฒนธรรมผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ พบว่านักเรียนร้อยละ 67.28 มีความ เข้าใจความหมายภาษาท่าทางตามวัฒนธรรมผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่

ตอนที่ 3 ความเข้าใจภาษาท่าทางตามวัฒนธรรมผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ของนักเรียนจำแนกตามประเภทท่าทาง

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลค่าความเข้าใจภาษาท่าทางตามวัฒนธรรมผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่จำแนกตามประเภทท่าทางโดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังแผนภูมิ

ความเข้าใจความหมายภาษาท่าทางจำแนกตามประเภทท่าทาง

ภาพประกอบ 1 แผนภูมิแสดงความเข้าใจความหมายภาษาท่าทางของนักเรียนจำแนกตามประเภทท่าทาง

จากแผนภูมิแสดงให้เห็นว่านักเรียนมีความเข้าใจท่าทางที่ใช้ในการทักทายร้อยละ 96.00 ท่าทางที่ใช้เป็นคำสั่งและการขอร้องร้อยละ 81.74 ท่าทางที่ใช้เพื่อการแสดงออกเกี่ยวกับสิ่งที่คิดภายในจิตใจ และการตัดสินใจร้อยละ 73.00 ท่าทางที่เชื่อมโยงไปถึงผู้คน และสิ่งของต่าง ๆ ร้อยละ 70.04 ท่าทางที่ใช้แสดงถึงการกระทำต่าง ๆ ร้อยละ 64.14 ท่าทางที่เกี่ยวกับเรื่องการเงินร้อยละ 21.94 ท่าทางที่ใช้ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกร้อยละ 20.68 และท่าทางอื่น ๆ ที่ไม่เข้าพวกร้อยละ 2.11 ตามลำดับ

ตอนที่ 4 ทำทางที่มีปัญหาในการตีความของนักเรียน

จากข้อมูลความเข้าใจภาษาทำทางตามวัฒนธรรมผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ของนักเรียน สามารถนำมาวิเคราะห์หาทำทางที่มีปัญหาในการตีความของนักเรียน ดังตาราง 26

ตาราง 26 ทำทางที่มีปัญหาในการตีความของนักเรียน

ที่	ทำทาง	ค่าความเข้าใจ (ร้อยละ)
1	บ๊าบอ / ประสาท / พิลึก	0
2	ชัยชนะ / สันติภาพ	2.11
3	สวดมนต์ อ่อนนอน / ใต้โปรด	6.75
4	เงิน	21.94
5	เล็กน้อย / เท่านี้	33.75
6	ยินดี ดีใจ / ทักทาย	41.35
7	หยุด / สวัสดิ์ / ลาก่อน	46.41
8	ไม่รู้ / ไม่แน่ใจ / ไม่มีอะไร	46.84

จากตาราง 26 พบทำทางที่มีปัญหาในการตีความตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือเป็นทำทางที่มีค่าความเข้าใจต่ำกว่าร้อยละ 50 จำนวน 8 ทำทาง คือทำบ๊าบอ/ ประสาท / พิลึก ไม่มีนักเรียนคนใดเข้าใจความหมายของทำทางนี้ ทำชัยชนะ / สันติภาพ มีนักเรียนเข้าใจความหมายร้อยละ 2.11 ทำสวดมนต์ อ่อนนอน / ใต้โปรด มีนักเรียนเข้าใจความหมายร้อยละ 6.75 ทำเงินมีนักเรียนเข้าใจความหมายร้อยละ 21.94 ทำเล็กน้อย / เท่านี้ มีนักเรียนเข้าใจความหมายร้อยละ 33.75 ทำยินดี ดีใจ / ทักทาย มีนักเรียนเข้าใจความหมายร้อยละ 41.35 ทำหยุด / สวัสดิ์ / ลาก่อน มีนักเรียนเข้าใจความหมายร้อยละ 46.41 และทำไม่รู้ / ไม่แน่ใจ / ไม่มีอะไร มีนักเรียนเข้าใจความหมายร้อยละ 46.84 ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความเข้าใจภาษาท่าทางตามวัฒนธรรมผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศรียานุสรณ์ จังหวัดจันทบุรี สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาษาท่าทางตามวัฒนธรรมผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่
2. เพื่อศึกษาความเข้าใจความหมายภาษาท่าทางของนักเรียนว่าตรงกับผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่หรือไม่
3. เพื่อรวบรวมภาษาท่าทางที่มีปัญหาในการตีความหมายของนักเรียน
4. เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำคู่มือประกอบการเรียนการสอนความหมายภาษาท่าทางตามวัฒนธรรมผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความเข้าใจภาษาท่าทางตามวัฒนธรรมผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ของนักเรียน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศรียานุสรณ์ จังหวัดจันทบุรี จำนวน 237 คน โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความเข้าใจภาษาท่าทางตามวัฒนธรรมผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 1 ฉบับ จำนวน 24 ข้อ ที่สร้างขึ้นจากการเก็บข้อมูล และการสัมภาษณ์เจ้าของภาษา โดยทำทางในแต่ละข้อมีค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content validity) อยู่ระหว่าง 0.5 – 1.0 และมีค่าเฉลี่ยของความถี่ในการใช้ออยู่ระหว่าง 2.0 – 3.0

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามความเข้าใจภาษาท่าทางตามวัฒนธรรมผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผู้วิจัยแจกแบบสอบถาม ชี้แจงคำสั่ง และวิธีการทำแบบสอบถามแก่นักเรียนกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองทุกห้อง

3. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 รวบรวมทำทางต่าง ๆ ตามวัฒนธรรมผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่จัดประเภทตามเกณฑ์ของวิลเลียมส์ (Williams. 1998) นำเสนอในรูปแบบความเรียง

3.2 แจกแจงความถี่ของลักษณะการบอกความหมายของแต่ละทำทาง คิดเทียบเป็นร้อยละ และวิเคราะห์หาค่าความเข้าใจแยกตามทำทาง และค่าความเข้าใจเฉลี่ยรวมทั้งฉบับ นำเสนอในรูปแบบตาราง

3.3 วิเคราะห์ความเข้าใจภาษาทำทางตามวัฒนธรรมผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ โดยจำแนกตามประเภททำทาง นำเสนอในรูปแบบแผนภูมิ

3.4 วิเคราะห์ทำทางที่มีปัญหาในการตีความของนักเรียน นำเสนอข้อมูลในรูปแบบตาราง

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

จากการศึกษาความเข้าใจภาษาทำทางตามวัฒนธรรมผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศรียานุสรณ์ จังหวัดจันทบุรี สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การศึกษาครั้งนี้พบภาษาทำทางตามวัฒนธรรมผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ที่เจ้าของภาษาใช้ในความถี่สูงจำนวนทั้งสิ้น 24 ทำทาง เมื่อนำมาจัดกลุ่มตามเกณฑ์ของวิลเลียมส์ (Williams. 1998) พบทำทาง 8 ประเภท คือ ทำทางที่ใช้ในการทักทาย จำนวน 2 ทำทาง ทำทางที่ใช้ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึก จำนวน 2 ทำทาง ทำทางที่ใช้เป็นคำสั่ง และการขอร้อง จำนวน 7 ทำทาง ทำทางที่ใช้เพื่อการแสดงออกเกี่ยวกับสิ่งที่คิดภายในจิตใจ และการตัดสินใจ จำนวน 7 ทำทาง ทำทางที่ใช้แสดงถึงการกระทำต่าง ๆ จำนวน 1 ทำทาง ทำทางที่เชื่อมโยงไปถึงผู้คนที่และสิ่งของต่าง ๆ จำนวน 3 ทำทาง ทำทางที่เกี่ยวกับเรื่องการเงิน จำนวน 1 ทำทาง และทำทางอื่น ๆ จำนวน 1 ทำทาง

2. นักเรียนร้อยละ 67.28 ตีความหมายภาษาทำทางตามวัฒนธรรมผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ได้ถูกต้อง

3. ทำทางที่มีปัญหาในการตีความมีทั้งหมด 8 ทำทาง คือ ทำบ๊าบอ / ประสาท / พิลึก ทำชัยชนะ / สันติภาพ ทำสวดมนต์ อ่อนหวาน / ใต้โปรด ทำเงิน ทำเล็กน้อย / เท่านั้น ทำยินดี ดีใจ / ทักทาย ทำหยุด / สวัสดิ์ / ลาก่อน ทำไม่รู้ / ไม่แน่ใจ / ไม่มีอะไร

อภิปรายผล

การศึกษาความเข้าใจภาษาทำทางตามวัฒนธรรมผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศรียานุสรณ์ จังหวัดจันทบุรี จากการตอบแบบสอบถามความหมายภาษาทำทางตามวัฒนธรรมจากผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ นั้น พบทำทางจำนวนหนึ่งที่ผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ระบุว่า เป็นทำทางที่มีอยู่ในวัฒนธรรมของพวกเขา แต่ทำทาง

เหล่านั้น มิได้ปรากฏอยู่ในแบบสอบถามความเข้าใจความหมายภาษาท่าทางของนักเรียน เนื่องจากค่าความถี่ในการใช้ไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนด เมื่อพิจารณาท่าทางดังกล่าวพบว่า เป็นท่าทางที่แสดงอาการยกย่องตนเอง หรือแสดงกริยาอาการที่ไม่สุภาพ และเสียมารยาทต่อคู่สนทนา ดังนั้นผู้บอกความหมายส่วนใหญ่จึงตอบว่าไม่เคยใช้ท่าทางเหล่านั้น หรือใช้เป็นบางครั้ง ซึ่งมีผลให้ท่าทางเหล่านั้นมีค่าความถี่ในการใช้ไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนด จึงไม่สามารถนำไปสร้างเป็นแบบสอบถามในการศึกษาความเข้าใจความหมายภาษาท่าทางของนักเรียนได้ และจากข้อมูลการตอบแบบสอบถามของเจ้าของภาษา พบว่าเพศอาจส่งผลต่อความถี่ในการใช้ภาษาท่าทาง เนื่องจากเจ้าของภาษาที่เป็นเพศหญิงมีค่าความถี่ในการใช้ภาษาท่าทางมากกว่าเพศชายเล็กน้อย แต่เนื่องจากในการเก็บข้อมูลในครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเพียงแต่ท่าทางและความหมายตามวัฒนธรรมเท่านั้น และผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากเจ้าของภาษาซึ่งเป็นเพศหญิงเพียงคนเดียว จึงไม่สามารถสรุปได้อย่างชัดเจนว่าเพศหญิงมีการใช้ภาษาท่าทางมากกว่าเพศชาย แต่จากข้อมูลที่มีอยู่พบว่าสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ฮอลล์ (Hall, 1978) ที่พบว่าเพศหญิงมีความสามารถในการใช้และการตีความอวัจนภาษาได้ดีกว่าเพศชาย

เมื่อนำภาษาท่าทางตามวัฒนธรรมผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ที่เจ้าของภาษาใช้ในการความถี่สูงที่พบจำนวน 24 ท่าทางมาจัดประเภทตามเกณฑ์ของวิลเลียมส์ (Williams, 1998) สามารถจัดได้ 8 ประเภท ประเภทของภาษาท่าทางที่มีจำนวนท่าทางมากที่สุดคือ ท่าทางที่ใช้เป็นคำสั่งและการขอร้อง และท่าทางที่ใช้เพื่อการแสดงออกเกี่ยวกับสิ่งที่คิดภายในจิตใจและการตัดสินใจ มีจำนวน 7 ท่าทางเท่ากันทั้งสองประเภท ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากผู้ให้ข้อมูลที่เป็นเจ้าของภาษาทั้ง 5 คนนั้น เป็นอาจารย์ในโรงเรียนและในมหาวิทยาลัย ท่าทางที่บุคคลเหล่านี้ใช้ส่วนใหญ่จึงเป็นท่าทางที่ใช้เป็นประจำในห้องเรียน เพื่อเป็นการออกคำสั่ง และเพื่อใช้ในการแสดงความชมเชยนักเรียนนั่นเอง การใช้ภาษาท่าทางช่วยในการสื่อสารนั้น เนื่องจากบางครั้งนักเรียนไม่เข้าใจภาษาอังกฤษที่พวกเขาสื่อออกไป หรือในการสื่อสารกับนักเรียนกลุ่มใหญ่ นักเรียนบางคนอาจจะไม่ได้ยิน

นักเรียนร้อยละ 67.28 สามารถตีความหมายภาษาท่าทางตามวัฒนธรรมผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ได้ถูกต้อง ซึ่งใกล้เคียงกับงานวิจัยของพินดา สุนทรวิภาต (2533 : 53) ที่พบว่านักเรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับมารยาทในการใช้ภาษากาย (ท่าทาง) ในการสื่อความหมาย ร้อยละ 66.35 ที่เป็นเช่นนี้เนื่องมาจากที่ผ่านมาไม่ได้มีการเน้น การสอนความหมายและการใช้ภาษาท่าทางอย่างจริงจังในชั้นเรียน อาจเนื่องมาจากครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษาท่าทางตามวัฒนธรรมผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ จึงทำให้เข้าใจว่าภาษาท่าทางนั้นเป็นสากลมีความหมายเดียวกันในทุกภาษา และไม่เป็นอุปสรรคในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม หรืออาจเข้าใจว่าภาษาท่าทางไม่ใช่วัฒนธรรม หรือนักเรียนสามารถเรียนรู้ความหมายของภาษาท่าทางตามวัฒนธรรมเองได้ภายหลัง จากงานวิจัยของเต็อนตา ไม้จันท์ (2529 : 116) เรื่อง ความคิดเห็นของครูสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอนหัวข้อวัฒนธรรมในแบบเรียนภาษาอังกฤษ พบว่า ครูผู้สอนภาษาอังกฤษส่วนใหญ่ให้ความสำคัญต่อการสอนในหัวข้อที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมน้อย เพราะครูไม่รู้ว่าจะสอนอะไร นอกจากเนื้อหาซึ่งเน้นไวยากรณ์ หรืออาจเป็นเพราะ

ไม่มีเวลาพอ หรือมีความเชื่อที่ว่านักเรียนจะเรียนรู้วัฒนธรรมได้ภายหลัง หรือมีความคิดว่า วัฒนธรรมไม่เกี่ยวข้องกับภาษา

ความเข้าใจความหมายภาษาท่าทางตามวัฒนธรรมผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่เมื่อนำมาจำแนกตามประเภทพบว่า ประเภทท่าทางที่มีความเข้าใจสูงที่สุดคือ การทักทาย ร้อยละ 96.00 ของนักเรียนเข้าใจความหมายของท่าทางในประเภทนี้ การที่นักเรียนมีความเข้าใจท่าทางในประเภทนี้สูง อาจเนื่องมาจากครูผู้สอนภาษาอังกฤษส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในการสอนเรื่อง วัฒนธรรมในการทักทายและท่าทางที่ใช้ประกอบมากกว่าหัวข้อทางวัฒนธรรมเรื่องอื่นๆ เพราะถือว่าเป็นเรื่องที่สำคัญนักเรียนต้องรู้เป็นเรื่องแรกในการเรียนรู้วัฒนธรรมผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ เพราะเป็นวัฒนธรรมที่พบเห็นได้บ่อย และเห็นได้ชัดเจน ซึ่งในงานวิจัยของเดือนดา ไม้จันท์ (2529 : 118) ได้กล่าวถึงเหตุผลที่ครูผู้สอนให้ความสำคัญกับหัวข้อวัฒนธรรมเรื่องการทักทาย เนื่องจากหัวข้อวัฒนธรรมเรื่องนี้เป็นหัวข้อทางวัฒนธรรมที่ปรากฏอยู่ในบทเรียนบทแรก ๆ ท่าทางที่อยู่ประเภทนี้มีสองท่าทาง คือท่าการจับมือทักทาย และ ท่าทักทาย / ลาก่อน ดังนั้นนักเรียนจึงได้รับการสอนวัฒนธรรมในการทักทาย และการจับมือทักทายนั่นเอง ท่าทางนี้นอกจากเป็นท่าทางที่เป็นทางการในวัฒนธรรมผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่แล้วปัจจุบันกลายเป็นท่าทางที่เป็นสากล ส่วนการทำท่าโบกมือในความหมายของการทักทาย / ลาก่อนนั้น ตามวัฒนธรรมผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ มีสองความหมายคือ “สวัสดิ” และ “ลาก่อน” ในการศึกษาครั้งนี้พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ตอบในความหมายที่ว่าเป็นการอำลา มากกว่าความหมาย “สวัสดิ” ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ได้ตกลงไว้ในเกณฑ์การให้คะแนนว่า ถ้านักเรียนตอบความหมายใดความหมายหนึ่งถูกต้อง ถือว่านักเรียนตอบถูก ดังนั้นจึงถือว่านักเรียนบอกความหมายของท่าทางนี้ถูกต้อง แต่ถ้านักเรียนเข้าใจว่าท่าทางนี้มีความหมายว่า “ลาก่อน” เพียงอย่างเดียว อาจเกิดความสับสนและเป็นปัญหาในการสื่อสารกับผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ได้ กลุ่มท่าทางที่มีความเข้าใจน้อยที่สุด คือ ท่าทางอื่น ๆ มีนักเรียนเพียงร้อยละ 2.11 เท่านั้นที่เข้าใจความหมาย ท่าทางที่อยู่ในประเภทนี้คือ ท่าชัชชนะ / สันติภาพ จากการศึกษาพบว่านักเรียนส่วนใหญ่เข้าใจว่าท่าทางนี้มีความหมายว่า สู้ ๆ สู้ตาย หรือการแสดงการให้กำลังใจ หรือการแสดงความมั่นใจนั่นเอง ที่เป็นเช่นนี้เนื่องมาจากนักเรียนใช้พื้นฐานทางวัฒนธรรมไทยเป็นตัวตีความท่าทางนี้ นักเรียนไม่ทราบความหมายที่แท้จริงตามวัฒนธรรมผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ เนื่องจากไม่เคยมีการพูดถึงความหมายที่ถูกต้องมาก่อนทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน นักเรียนจึงใช้ท่าทางนี้และตีความตามความหมายในวัฒนธรรมไทยจนเคยชิน

ท่าทางที่มีปัญหาในการตีความหมายจำนวน 8 ท่าทาง คือ

1)

ท่าบ่าบอ / ประสาท / พิลึก

ท่าทางนี้ไม่มีนักเรียนคนใดตีความได้ถูกต้อง จากงานวิจัยของจอห์นสัน เอกแมน และฟรีเซน (Johnson; Ekman; & Frisen. 1981 : 413) ศึกษาท่าทางและการตีความท่าทาง สัญลักษณ์ (Emblems) ของชาวอเมริกัน พบว่าท่าทางนี้ เป็นท่าทางที่ผู้รับสารสามารถตีความหมาย ได้ตรงกับที่ผู้ถ่ายทอดต้องการสื่อร้อยละ 100 และเป็นท่าทางที่ใช้ในชีวิตประจำวันร้อยละ 75 ในการศึกษาครั้งนี้พบว่านักเรียนบอกความหมายของท่าทางนี้ว่า คิด คิดไม่ออก หรือ ไม่เข้าใจ งง ปวดหัว เวียนหัว เป็นต้น การทำท่าทางโดยใช้นิ้วชี้ห่มุมเป็นรูปวงกลมในอากาศ ระหว่างหางคิ้วและ ไบหู นั้น ในวัฒนธรรมไทยมีความหมายว่า งง เวียนหัว ให้คิด หรือ กำลังใช้ความคิด

2)

ท่าชัยชนะ / สันติภาพ

นักเรียนบอกความหมายได้ถูกต้องเพียงร้อยละ 2.11 จากงานวิจัยของจอห์นสัน เอกแมน และฟรีเซน (Johnson; Ekman; & Frisen. 1981 : 415) ศึกษาท่าทางและการตีความท่าทาง สัญลักษณ์ (Emblems) ของชาวอเมริกัน พบว่าท่าทาง ชัยชนะ / สันติภาพ เป็นท่าทางที่ผู้รับสาร สามารถตีความหมายได้ตรงกับที่ผู้ถ่ายทอดต้องการสื่อร้อยละ 94 และเป็นท่าทางที่ใช้ในชีวิตประจำวันร้อยละ 87 ในการศึกษาครั้งนี้พบว่านักเรียนส่วนใหญ่เข้าใจว่าท่าทางนี้มีความหมาย ว่า สู้ ๆ สู้ตาย เป็นการแสดงการให้กำลังใจ หรือ แสดงความมั่นใจ จะสังเกตได้ว่าวัยรุ่นไทยส่วนใหญ่จะแสดงท่าทางนี้เวลาถ่ายรูปเลียนแบบวัยรุ่นญี่ปุ่น ซึ่งท่าทางนี้มีความหมายว่า สู้ ๆ หรือการให้กำลังใจในวัฒนธรรมญี่ปุ่น (Williams : 231) การใช้มือทำสัญลักษณ์เป็นรูปตัววี ในวัฒนธรรมไทยมีความหมายว่า สู้ ๆ สู้ตาย เป็นการให้กำลังใจ แสดงความภูมิใจ และแสดงความมั่นใจ เช่นเดียวกัน

3)

ท่าสวดมนต์ อ่อนนอบ / ใต้โปรด

นักเรียนบอกความหมายถูกต้องร้อยละ 6.75 เนื่องจากท่าทางนี้คล้ายกับท่าพนมมือไหว้ ในวัฒนธรรมไทย ดังนั้นเมื่อนักเรียนเห็นภาพนี้ในแบบสอบถาม นักเรียนส่วนใหญ่จึงบอก ความหมายของท่าทางนี้ว่า สวัสดี และขอบคุณ การที่นักเรียนตอบเช่นนั้นอาจเนื่องมาจาก ขณะที่นักเรียนกำลังทำแบบสอบถามนั้น นักเรียนลืมนึกไปว่าต้องเขียนบอกความหมายของท่าทางตาม วัฒนธรรมของผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ ไม่ใช่ความหมายตามวัฒนธรรมไทย ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่าในขณะที่นักเรียนทำแบบสอบถามข้อนี้ นักเรียนเห็นภาพจะเขียนตอบทันทีโดยไม่หยุดคิด ซึ่ง คำตอบที่นักเรียนเขียนทันทีก็คือ สวัสดี และขอบคุณ นั่นเอง จึงเห็นได้ว่าเราจะใช้ความเคยชินใน วัฒนธรรมของเราในการตีความภาษาท่าทาง นอกจากนี้นักเรียนเข้าใจว่าท่าทางนี้มีความหมายว่า พร้อมแล้ว สำเร็จ ดีใจจัง หรือจะทำอะไรต่อไปดี ที่นักเรียนตีความเช่นนั้นนี้อาจเนื่องมาจาก นักเรียน

มองรูปภาพนี้แล้วเข้าใจว่าท่าทางนี้คือท่าการตบมือเข้าหากันหนึ่งครั้ง ซึ่งมีความหมายว่า พร้อมแล้ว ดีใจ สำเร็จ หรือจะทำอะไรต่อไปดีในวัฒนธรรมไทยนั่นเอง

4)

ท่าเงิน

นักเรียนบอกความหมายท่าทางนี้ถูกต้องร้อยละ 21.94 จากงานวิจัยของจอห์นสัน เอกแมน และฟรีเซน (Johnson; Ekman; & Frisen. 1981 : 415) ศึกษาท่าทางและการตีความท่าทางสัญลักษณ์ (Emblems) ของชาวอเมริกัน พบว่าท่าเงินนั้น เป็นท่าทางที่ผู้รับสารสามารถตีความหมายได้ตรงกับที่ผู้ถ่ายทอดต้องการสื่อร้อยละ 92 และเป็นท่าทางที่ใช้ในชีวิตประจำวันร้อยละ 79 ในการศึกษาครั้งนี้พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ตีความหมายของท่าทางนี้ว่า เล็ก ๆ น้อย ๆ หรือ เป็นการท่าท่าเรียกสัตว์เลี้ยง ซึ่งการถูนิ้วมือในวัฒนธรรมไทยเป็นการใช้เลี้ยงสัตว์เลี้ยง เช่น สุนัข และแมว นักเรียนอีกส่วนหนึ่งแปลความหมายของท่าทางนี้ว่า คิดออก ซึ่งสาเหตุหนึ่งที่ทำให้นักเรียนแปลความหมายไม่ถูกต้อง อาจเกิดจากนักเรียนตีความรูปภาพในแบบสอบถามผิดพลาดโดยนักเรียนอาจมองท่าทางนี้ว่าเป็นการทำท่าตีดนิ้ว

5)

ท่าเล็กน้อย / เท่านั้น

นักเรียนบอกความหมายท่าทางนี้ถูกต้องร้อยละ 33.75 จากงานวิจัยของจอห์นสัน เอกแมน และฟรีเซน (Johnson; Ekman; & Frisen. 1981 : 419) ศึกษาท่าทางและการตีความท่าทางสัญลักษณ์ (Emblems) ของชาวอเมริกัน พบว่าท่านี้เป็นท่าทางที่ผู้รับสารสามารถตีความหมายได้ตรงกับที่ผู้ถ่ายทอดต้องการสื่อร้อยละ 100 และเป็นท่าทางที่ใช้ในชีวิตประจำวันร้อยละ 100 ในการศึกษาครั้งนี้พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ตอบว่าไม่ทราบความหมายของท่าทางนี้ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากในวัฒนธรรมไทยท่าทางนี้เป็นท่าทางที่ต้องใช้ร่วมกับการพูด (Speech-Related Gestures) ต้องปรากฏในบริบทของการสื่อสาร ดังนั้นเมื่อนักเรียนเห็นท่าทางนี้เพียงอย่างเดียวจึงไม่สามารถบอกความหมายของท่าทางนี้ได้ นักเรียนอีกส่วนหนึ่งตีความหมายของท่าทางนี้ว่า ตรงนั้น ให้ดูข้อความตรงนั้น บรรทัด ระยะเวลา อย่างนี้ใช้ไหม คุณพูดอะไรกับฉัน อะไร / อันนี้หรือหรือคุณมี.....ไหม การที่ท่าทางนี้มีความหมายหลายความหมายเนื่องจากท่าทางนี้ในวัฒนธรรมไทย เป็นท่าทางที่ใช้ร่วมกันกับการพูด ท่าทางประเภทนี้จะไม่มีความหมายหรือหน้าที่ตายตัว ความหมายและหน้าที่จะขึ้นอยู่กับสถานการณ์ (Knapp ; & Hall. 1992 : 205)

6)

ทำยินดี ดีใจ / ทักทาย

นักเรียนบอกความหมายท่าทางนี้ถูกต้องร้อยละ 41.35 นักเรียนส่วนใหญ่ตีความหมายของท่าทางนี้ว่า คิดตรงกัน เหมือนกัน เป็นพวกเดียวกัน ร่วมมือกัน ทำข้อตกลงร่วมกัน ตกลงกัน ให้กำลังใจกัน เห็นด้วย พุดถูกใจ สะใจ ซึ่งในวัฒนธรรมไทยนั้นวัยรุ่นส่วนใหญ่จะใช้ท่าทางนี้เวลาที่มีความคิดเห็นตรงกัน หรือพูดอะไรตรงกัน เหมือนกัน ถูกใจกัน หรือตกลงที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งร่วมกัน โดยท่าทางนี้ใช้เป็นสัญลักษณ์ในการทำสัญญาตกลงร่วมมือกัน ในขณะที่ในวัฒนธรรมผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่นั้นจะแสดงท่าทางนี้เพื่อแสดงความยินดีต่อกันเมื่อได้ร่วมมือกันทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดสำเร็จ

7)

ท่าหยุด / สวัสดี / ลาก่อน

นักเรียนบอกความหมายท่าทางนี้ถูกต้องร้อยละ 46.41 นักเรียนร้อยละ 30.38 ตอบว่าไม่ทราบความหมาย ที่เป็นเช่นนี้อาจเกิดจากนักเรียนไม่แน่ใจ ลังเลที่จะตอบ เนื่องจากท่าทางนี้มีหลายความหมายทั้งในวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ ส่วนนักเรียนที่เหลืออีกร้อยละ 23.21 ตีความหมายของท่าทางนี้ว่า เป็นการยกมือขึ้นเพื่อถามคำถาม ไม่เข้าใจ คัดค้าน ขอแสดงความคิดเห็น หรือเป็นการแสดงตัว ว่าฉันเอง ฉันทูอยู่นี้ เนื่องจากในวัฒนธรรมไทยการยกมือขึ้นนี้ เป็นท่าทางที่ใช้ในการขัดจังหวะในระหว่างการสนทนา (Interrupt) อย่างสุภาพ เพื่อถามคำถาม เพื่อขออนุญาตแสดงความคิดเห็น ฯลฯ ในวัฒนธรรมไทยเรายังใช้การยกมือกับการแสดงความคิดเห็น เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย เมื่อต้องการขอความคิดเห็น(Vote)จากคนจำนวนมาก นอกจากนี้ยังมีความหมายว่า ตัวฉันเอง เป็นการแสดงตัว หรือรับอาสา

8)

ทำไม่รู้ / ไม่แน่ใจ / ไม่มีอะไร

นักเรียนบอกความหมายท่าทางนี้ถูกต้องร้อยละ 46.84 ซึ่งจากงานวิจัยของจอห์นสัน เอคแมน และฟรีเซน (Johnson; Ekman; & Frisen. 1981 : 414) ศึกษาท่าทางและการตีความท่าทางสัญลักษณ์ (Emblems) ของชาวอเมริกัน พบว่าท่านี้เป็นท่าทางที่ผู้รับสารสามารถตีความหมายได้ตรงกับที่ผู้ถ่ายทอดต้องการสื่อร้อยละ 100 และเป็นท่าทางที่ใช้ในชีวิตประจำวัน

ร้อยละ 100 ในการศึกษาครั้งนี้พบว่านักเรียนร้อยละ 37.13 ตีความหมายของท่าทางนี้ว่า เมื่อตามใจ ช่วยไม่ได้ ไม่มีปัญหา ไม่สนใจ ไม่รู้ไม่ชี้ สบายมาก อะไร/อย่างไรก็ได้ ช่างมันเถอะ ซึ่งในวัฒนธรรมไทยนั้นการทำท่าทางยกไหล่ทั้งสองข้างนี้มีความหมายว่า ไม่สนใจ ไม่รู้ไม่ชี้ ช่วยไม่ได้ อะไร/อย่างไรก็ได้ เปื่อ เซ็ง หรือสบายมาก

การตีความหมายภาษาท่าทางที่ผิดพลาด ไม่ตรงกับความหมายของเจ้าของภาษาของนักเรียนนั้น สามารถก่อให้เกิดปัญหาในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมได้ ดังที่บาร์นา (Matsumoto; & Juang, 2004 : 292 – 293 citing Barna, 1996) ได้กล่าวไว้ว่า การตีความหมายอวัจนภาษาผิดพลาด ไม่ตรงกับเจ้าของภาษาก่อให้เกิดปัญหาในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมได้ การที่นักเรียนส่วนใหญ่ตีความไม่ตรงกับเจ้าของภาษานั้น เนื่องจากการตีความภาษาท่าทางนั้นต้องอาศัยพื้นฐานทางด้านวัฒนธรรมเป็นตัวช่วยในการตีความ ตรงกับงานวิจัยของโมฮันและเฮลเมอร์ (Mohan; & Helmer, 2005 : Online) ที่พบว่าพื้นฐานทางวัฒนธรรมมีผลต่อความเข้าใจท่าทางต่าง ๆ ของเด็ก ๆ มีผลทำให้เด็กที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่มีความเข้าใจท่าทางต่าง ๆ มากกว่าเด็กที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง ซึ่งในการศึกษานี้กลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยทำการศึกษา คือ นักเรียนไทยซึ่งไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ ผลการศึกษาจึงพบว่านักเรียนไม่สามารถตีความภาษาท่าทางได้ตรงกับเจ้าของภาษานั้นเอง

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาท่าทางที่มีปัญหาในการตีความทั้งแปดท่าทางพบว่า ท่าทางเหล่านี้เป็นท่าทางที่มีความหมายทั้งในวัฒนธรรมไทยและในวัฒนธรรมผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ ปัญหาในการตีความนั้นเกิดจากการที่นักเรียนใช้พื้นฐานทางวัฒนธรรมไทยในการตีความ เนื่องจากนักเรียนขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายที่แท้จริงตามวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา พินดา สุนทรวิภาต (2533 : 54) อธิบายว่า ในการตอบคำถามวัดความเข้าใจทางวัฒนธรรมนั้น เมื่อนักเรียนขาดความรู้หรือประสบการณ์เกี่ยวกับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา นักเรียนจะยึดความรู้และประสบการณ์เดิมในวัฒนธรรมของตนเองเป็นเกณฑ์ในการตอบคำถาม ซึ่งลักษณะการใช้วัฒนธรรมไทยในการตีความเช่นนี้ เป็นการถ่ายโอนความรู้ทางภาษา (Transfer) ของนักเรียนอย่างหนึ่ง โดยนักเรียนนำความรู้ ความเข้าใจ ความหมายภาษาท่าทางตามวัฒนธรรมไทยของตน ถ่ายโอนไปยังภาษาอังกฤษ ตามที่ลาโด (Lado, 1957 : 2) ได้กล่าวไว้ว่า ในการเรียนภาษาที่สอง หรือภาษาต่างประเทศนั้น คนเรามีแนวโน้มที่จะถ่ายโอนรูปแบบ ความหมาย วิธีการใช้ภาษา และวัฒนธรรมในภาษาแม่ของตนไปสู่ภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศ ซึ่งการถ่ายโอนที่เกิดขึ้นกับนักเรียนนี้ เป็นการถ่ายโอนภาษาในแง่ลบ (Interference) ซึ่งก่อให้เกิดความสับสนต่อความเข้าใจความหมายภาษาท่าทางของนักเรียน

สำหรับแนวทางในการแก้ไขปัญหาการตีความภาษาท่าทางของนักเรียน ควรเริ่มจากครูและผู้ที่เกี่ยวข้อง ควรให้ความสำคัญกับมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้นที่เกี่ยวข้องกับภาษาท่าทางให้มากยิ่งขึ้น ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้แก่ครูผู้สอนในเรื่องความหมายและการใช้ภาษาท่าทางตามวัฒนธรรมผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ เนื่องจากปัจจุบันหลักสูตรการอบรมครูผู้สอนภาษาอังกฤษนั้น ไม่มีการให้ความรู้ในเรื่องนี้ ทำให้ครูขาดความรู้ ความเข้าใจ จึงไม่สามารถ

ถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียนได้ และเมื่อครูมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนี้ดีแล้ว ครูควรมีการสอดแทรก ทำทางต่าง ๆ รวมทั้งความหมายของแต่ละทำทาง รวมทั้งเปรียบเทียบความหมายของทำทาง เหล่านั้นกับความหมายตามวัฒนธรรมไทย ซึ่งจะทำให้นักเรียนมีความเข้าใจและไม่เกิดความสับสน ระหว่างความหมายตามวัฒนธรรมไทยและความหมายตามวัฒนธรรมผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษา แม่ นอกจากนี้สถานศึกษาควรจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนได้มีโอกาสเรียนภาษาอังกฤษกับ เจ้าของภาษาโดยตรง เพื่อให้นักเรียนได้พบเห็นและเรียนรู้ทำทางต่าง ๆ ในสถานการณ์จริง ส่วน สถานศึกษาใดที่ไม่สามารถจัดให้นักเรียนได้เรียนกับเจ้าของภาษาได้ ครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ให้นักเรียนได้มีโอกาสพบเห็นและใช้ทำทางต่าง ๆ เช่น กิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติ หรือ การใช้ภาพยนตร์เป็นสื่อในการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสเรียนรู้วัฒนธรรมผ่านทาง ภาพยนตร์ เนื่องจากการชมภาพยนตร์นั้นนักเรียนสามารถเห็นกริยาทำทางต่าง ๆ จากเจ้าของ ภาษาได้ เสมือนได้อยู่ในสถานการณ์จริง ดังที่ฮิลล์ และบาร์เลย์ (วัฒนวรรณ สงวนเรื่อง;ลลิตา หมอกพริ้ง;และ ศราวุฑ ฐิติชูเดช. 2534 : 14 ; อ้างอิงจาก Hill; & Barley. 1977 : 54 – 60) ได้ กล่าวถึงประโยชน์ของการใช้แถบบันทึกภาพในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศว่า ผู้เรียนจะ สามารถได้ยินภาษาพูดพร้อมกับเห็นกริยาทำทางประกอบในสถานการณ์ที่เป็นจริง และมีการ สันทนาโต้ตอบที่เป็นธรรมชาตินั่นเอง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการเรียนการสอน

1.1 ควรมีการอบรมหรือให้ความรู้แก่ครูผู้สอนในหัวข้อที่เกี่ยวกับความหมายและการ ใช้ภาษาทำทางให้เหมาะกับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา

1.2 ในการสอนภาษานั้น ครูผู้สอนควรสอดแทรกเนื้อหาทางด้านวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับ ความหมายภาษาทำทาง และการใช้ตามวัฒนธรรมผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่แก่นักเรียนด้วย

1.3 ในสถานศึกษาที่มีการสอนภาษาต่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นภาษาใดก็ตาม ควรมีครู ที่เป็นเจ้าของภาษานั้น เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสสัมผัสกับวัฒนธรรมจากเจ้าของภาษาโดยตรง

1.4 ควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนได้เห็นพบเห็นและใช้ภาษา ทำทางต่าง ๆ ในสถานการณ์จริง เช่น การแสดงบทบาทสมมติ หรือการชมภาพยนตร์ เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาความเข้าใจความหมายภาษาทำทางจากกลุ่มตัวอย่างกลุ่ม อื่น ๆ เช่นนักศึกษาในมหาวิทยาลัย หรือบุคคลที่ต้องทำงานพปะกับชาวต่างชาติเป็นประจำ

2.2 ควรมีการศึกษาความเข้าใจความหมายของอวัจนภาษาประเภทอื่น ๆ ใน วัฒนธรรมผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ของนักเรียน เช่น ภาษาระยะ ภาษาตา ภาษาสัมผัส เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2544). *คู่มือการจัดการเรียนรู้อัตนศึกษาและการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ*.
กรุงเทพฯ: ศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- เกตุณี จุฑาวิจิตร. (2542). *การสื่อสารเพื่อพัฒนาท้องถิ่น*. พิมพ์ครั้งที่ 2. นครปฐม: สถาบัน
ราชภัฏนครปฐม.
- เกษตรศาสตร์. มหาวิทยาลัย. (2542). *ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร*. กรุงเทพฯ: เท็กซ์แอนด์
เจอนัล พับลิเคชั่น.
- เณอมาลย์ ราชภัฏทาร์กซ์. (2547). มนุษย์กับสังคม. ใน *มนุษย์กับวัฒนธรรม โครงการบริหาร
วิชาบูรณาการ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*. พวงเพชร สุรัตน์กวี-
กุล; และ เณอมาลย์ ราชภัฏทาร์กซ์. หน้า 51-65. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เดือนตา ไม้จันทน์. (2529). *ความคิดเห็นของครูสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาเกี่ยวกับการ
เรียนการสอนหัวข้อวัฒนธรรมในแบบเรียนภาษาอังกฤษ*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร
มหาบัณฑิต(มัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
อัสสาเนา.
- ถิรนนท์ อนุวัชศิริวงศ์. (2533). *การสื่อสารระหว่างบุคคล*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ:
รุ่งแสงการพิมพ์.
- ทศพร สุวรรณชาติ. (2529). *การเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ผลและทัศนคติในการเรียนภาษาอังกฤษ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยการสอดแทรกและไม่สอดแทรกเนื้อหา
และกิจกรรมทางวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
(มัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัสสาเนา.
- ธิดารัตน์ กนิษฐนาคะ. (2541). *บทบาทสื่อมวลชนและสื่อบุคคล กับการปรับตัวทางวัฒนธรรม
ของนักเรียนแลกเปลี่ยนชาวต่างชาติ โครงการเอ เอฟ เอส*. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร
มหาบัณฑิต(การสื่อสารมวลชน). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. อัสสาเนา.
- นิลอุบล บัวงาม. (2545). *การสื่อสารต่างวัฒนธรรม และทัศนคติของคู่สมรสไทย-อเมริกัน
เกี่ยวกับบทบาทของครอบครัวและเครือญาติในชีวิตสมรส*. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร
มหาบัณฑิต(วาริชวิทยา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
อัสสาเนา.
- ปรมะ สตะเวทิน. (2540). *หลักนิเทศศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.

- ปราณี ระเบียบดี. (2529). ผลของการสอนศัพท์ภาษาอังกฤษที่มีเนื้อหาวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาต่อความเข้าใจคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1. ปรินญา
นิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต(การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทร วิโรฒ. อัดสำเนา.
- พนิดา สุนทรวิภาต. (2533). การศึกษาความสามารถของนักเรียนชั้นมัธยมปีที่ 5 ในการใช้
ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน และความเข้าใจในวัฒนธรรม. ปรินญานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต (ภาษาศาสตรการศึกษ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2523). เครื่องมือและวิธีการเก็บข้อมูลสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- _____. (2540). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ:
สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ภัทรานุช แสงจันทร์. (2542). สถานภาพการศึกษาวิจัยทางการสื่อสารระดับวัฒนธรรมใน
ประเทศไทย. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต(วาทวิทยา). กรุงเทพฯ: บัณฑิต
วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.
- มณฑล ไบบัว. (2536). หลักและทฤษฎีการสื่อสาร. กรุงเทพฯ: โอ. เอส. พริ้นติ้ง เฮ้าส์.
- มีงขวัญ สินธุวงษ์. (2542). การฝึกอบรมทางวัฒนธรรมของบริษัทนานาชาติในประเทศไทย.
วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต(วาทวิทยา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.
- เมตตา วิวัฒน์านุกูล (กฤตวิทย์). (2545). การสื่อสารต่างวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ: ภาควิชาวาท
วิทยาและสื่อสารการแสดง คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ. (2542). การวิเคราะห์ผู้รับสาร. กรุงเทพฯ: ที พี พรินท์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ:
นามมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น.
- _____. (2546). ศัพท์ภาษาศาสตร์: ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ:ราชบัณฑิตยสถาน.
- วัฒนวรรณ สงวนเรือง;ลลิตา หมอกพริ้ง;และ ศราวุธ ชูติชูเดช. (2534). การประเมินโปรแกรม
การสอนทักษะการฟังที่ประกอบด้วยแถบบันทึกภาพ และแถบบันทึกเสียงของหลักสูตร
ฝึกอบรมภาษาอังกฤษแบบเข้มภาคฤดูร้อน พ.ศ. 2532. กรุงเทพฯ: สถาบันภาษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศศิธร รัชฎ์ลักษณานันท์. (2542). ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและสืบค้น. กรุงเทพฯ: เวิร์ดเวฟ
เอ็ดดูเคชั่น.

- สมจิตร วรรณวิไล. (2527). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และความคงทนในการเรียนรู้อำนาจ
ภาษาอังกฤษโดยการสอนเสริมและไม่เสริมวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 2. ปรินญาณินพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต(การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- สิริวรรณ นันทจันทุล. (2543). การเขียนเพื่อการสื่อสาร 2. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุพรรณริกา วัฒนบุญย์. (2523). การทดลองเปรียบเทียบการสอนภาษาอังกฤษแบบเสริม
วัฒนธรรมของเจ้าของภาษา กับการสอนภาษาอังกฤษแบบธรรมดา. วิทยานิพนธ์ศิลป
ศาสตร์มหาบัณฑิต(การสอนภาษาอังกฤษ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. อัดสำเนา.
- สุพัตรา สุภาพ. (2528). สังคมและวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุภัทรา อักษรานูเคราะห์. (2532). การสอนทักษะทางภาษาและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุโขทัยธรรมธราช. มหาวิทยาลัย. สาขาวิชาศิลปศาสตร์. (2533). เอกสารการสอนชุดวิชาการใช้
ภาษาไทย หน่วยที่ 1-8. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธราช.
_____, สาขาวิชานิติศาสตร์. (2541). เอกสารการสอนชุดวิชาภาษาเพื่อการสื่อสาร หน่วยที่
1-7. พิมพ์ครั้งที่ 17. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธราช.
_____. (2540ก). เอกสารการสอนชุดวิชาหลักและทฤษฎีการสื่อสาร หน่วยที่ 1-8. พิมพ์ครั้งที่
13. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธราช.
_____. (2540ข). เอกสารการสอนชุดวิชาหลักและทฤษฎีการสื่อสาร หน่วยที่ 9-15. พิมพ์ครั้งที่
13. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธราช.
- อมรา ประสิทธิ์รัฐสิทธิ์. (2544). ภาษาศาสตร์สังคม. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- อักษรประเสริฐ เศรษฐประเสริฐ. (2527). การวิเคราะห์เนื้อหาตำราวัฒนธรรมในหนังสือเรียนและ
คู่มือครูภาษาอังกฤษ รายวิชา อ.411 ภาษาอังกฤษ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. ปรินญา
ณินพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต(การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- อัจฉรา เฟ่งพานิช. (2537). การวิเคราะห์ข้อผิดพลาดในการใช้ภาษาอังกฤษ. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อัญชลี จิตต์โสภา. (2536). การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและพฤติกรรมตั้งใจเรียน
ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบชี้แนะที่มีการเสริม
เนื้อหาทางวัฒนธรรม กับการสอนตามคู่มือครู. ปรินญาณินพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
(การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
อัดสำเนา.

- มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย. คณะมนุษยศาสตร์. (2541). *ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร*.
กรุงเทพฯ: ดอกหญ้า.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2548). *สถิติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย*. (ออนไลน์).
แหล่งที่มา: <http://www2.tat.or.th/stat/download/1104/res-1-11.xls>. วันที่สืบค้น
15 มกราคม 2548.
- Brosnahan, Leger.; Okada, Tae. (1990). *Japanese and English Gesture: Contrastive
Nonverbal Communication*. Tokyo: The Taishukan.
- Brooks, Nelson. (1964). *Language and Language Learning: Theory and Practice*. 2nd ed.
New York: Harcourt, Brace & World.
- Brown, H. Douglas. (2000). *Principles of Language Learning and Teaching*. 4th ed. New
York: Addison Wesley Longman.
- Chastain, Kenneth. (1976). *Developing Second Language Skills: Theory to Practice*. 2nd
ed. Chicago: Rand McNally College.
- Columbia Encyclopedia*. (2005). (online). Available: [http://www.encyclopedia.com/
html/E/English-lan.asp](http://www.encyclopedia.com/html/E/English-lan.asp). Retrieved October 20, 2005.
- Crystal, David. (2003). *English as a Global Language*. 2nd ed. Cambridge, UK: Cambridge
Press.
- Finocchiaro, Mary.; & Bonomo, Michael. (1973). *The Foreign Language Learners : A Guide
for Teachers*. New York: Regents.
- Hall, Edward T. (1977). *Beyond Culture*. New York: Anchor Books.
- _____. (1969). *The Hidden Dimension*. New York: Anchor Books.
- _____. (1990). *The Hidden Dimension*. New York: Anchor Books.
- Hall, Judith A. (1978, July). Gender Effects in Decoding Nonverbal Cues. *Psychological
Bulletin*. 85(4): 845 – 858.
- Imai, Gary. (2004). *Gestures: Body Language and Nonverbal Communication*. (Online).
Available: <http://csupomona.edu/~tassi/gestures.htm>. Retrieved November 16, 2004.
- Imai, Shinobu. (2002). *Nonverbal Communication: Gesture Around the World*. (Online).
Available: [http://www.odu.edu/webroot/orgs/ao/ip/ip.nsf/files/S_Imai.pdf/\\$FILE
/S_Imai.pdf](http://www.odu.edu/webroot/orgs/ao/ip/ip.nsf/files/S_Imai.pdf/$FILE/S_Imai.pdf). Retrieved January 7, 2005
- Jandt, Fred Edmund. (1995). *Intercultural Communication: An Introduction*. California:
Sage.

- Johnson, Harold G.; Ekman, Paul; & Friesen, Wallace V. (1981). Communicative Body Movements: American Emblems. in *Nonverbal Communication, Interaction, and Gesture : Selections from Semiotica*. Kendon, Adam. pp. 401 – 419. The Hague: Mouton.
- Kabagarama, Daisy. (1993). *Breaking the Ice: A Guide to Understanding People from Other Cultures*. California: Allyn and Bacon.
- Kendon, Adam. (1981). *Nonverbal Communication, Interaction and Gesture : Seletions froms Semiotica*. The Hague: Mouton.
- Knapp, Mark L.; & Miller, Gerald R. (1994). *Handbook of Interpersonal Communication*. 2nd ed. Thousand Oaks: Sage.
- Knapp, Mark L.; & Hall, Judith A. (1992). *Nonverbal Communication in Hunan Interaction*. 3rd ed. Florida: Harcourt Brace College.
- Lado, Robert. (1957). *Linguistics Across Cultures*. Ann Arbor: University of Michigan Press.
- _____. (1964). *Language Teaching: A Scientific Approach*. New York: McGraw-Hill.
- Levine, Deena R.; & Adelman, Mara B. (1993). *Beyond Language: Cross-Cultural Communication*. Englewood Cliffs, New Jersey: Regents/Prentice Hall.
- Levine, Deena R.; Baxter, Jim. ; & McNulty, Piper. (1987). *The Culture Puzzle: Cross-Cultural Communication for English as a Second Language*. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice Hall.
- Longman Dictionary of Contemporary English*. (1995). 3rd ed. Harlow, Essex : Longman.
- Matsumoto, David.; & Juang, Linda. (2004). *Culture and Psychology*. 3rd ed. Australia: Thomson/Wadsworth.
- Mohan, Bernard.; & Helmer, Sylvia. (2005, September). Context and Second Language Development: Preschoolers' Comprehension of Gestures. *Applied Linguistics*. (Online). 9(3): 275 – 292. Available: <http://apli.oxfordjournals.org/cgi/content/abstract/9/3/275>. Retrieved September 9, 2005.
- Nonverbal Communication*. (2004). (Online). Available: <http://www1.chapman.edu/comm/faculty/thobbs/com401/nonverb.html>. Retrieved November 27, 2004.
- Nostrand, Howard Lee. (1966). Describing and Teaching the Sociocultural Context of a foreign Language and Literature. in *Trends in Language Teaching*. Valdman, Albert. pp. 1 – 26. New York: McGraw-Hill.
- Richards, Jack C. (2004). *New interchange: English for International Communication: Student's Book 2*. 24th ed. New York: Cambridge University Press.

- Richmond, Virginia P.; McCroskey, James C.; & Payne, Steven K. (1991). *Nonverbal Behavior in Interpersonal Relations*. 2nd ed. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall.
- Samovar, Larry A.; & Porter, Richard E. (1985). *Intercultural Communication: A Reader*. 4th ed. Belmont, California: Wadsworth.
- Wardhaugh, Ronald. (1977). *Introduction to Linguistics*. 2nd ed. New York: McGraw-Hill.
- Whorf, Benjamin Lee. (1956). *Language, Thought and Reality: Selected Writings*. Cambridge: MIT Press.
- Williams, Stephen N. (1998). *The Illustrated Handbook of American and Japanese Gestures*. Tokyo: Kodansha International.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามความหมายภาษาท่าทาง
ตามวัฒนธรรมจากผู้ใช้อังกฤษเป็นภาษาแม่

This is a survey regarding the meaning of hand gestures of native English speakers. The survey is being conducted by Miss Anintiga Khajorncheep, a graduate student of the Linguistics Department at Srinakharinwirot University, Bangkok. The surveyor would like to investigate the gestures and their corresponding meanings in English contexts.

Part 1: Please give the following background information on yourself.

1. First name _____ Last name _____
2. Sex :   Male   Female
3. Age _____
4. Nationality _____

Part 2: Please check (✓) and fill in the meanings of each picture in the column below (If some pictures have more than 1 meaning in your culture, please write them all).

No.	Gestures	Do they have meaning in your culture?			What do they mean in your culture? Meaning	How often do you use them?		
		Yes	Not sure	No		Often	Sometimes	Never
1.								
2.								
3.								

No.	Gestures	Do they have meaning in your culture?			What do they mean in your culture?	How often do you use them?		
		Yes	Not sure	No	Meaning	Often	Sometimes	Never
4.								
5.								
6.								
7.								
8.								
9.								
10.								

No.	Gestures	Do they have meaning in your culture?			What do they mean in your culture?	How often do you use them?		
		Yes	Not sure	No	Meaning	Often	Sometimes	Never
11.								
12.								
13.								
14.								
15.								
16.								
17.								

No.	Gestures	Do they have meaning in your culture?			What do they mean in your culture?	How often do you use them?		
		Yes	Not sure	No	Meaning	Often	Sometimes	Never
18.								
19.								
20.								
21.								
22.								
23.								
24.								

No.	Gestures	Do they have meaning in your culture?			What do they mean in your culture?	How often do you use them?		
		Yes	Not sure	No	Meaning	Often	Sometimes	Never
25.								
26.								
27.								
28.								
29.								
30.								
31.								

No.	Gestures	Do they have meaning in your culture?			What do they mean in your culture?	How often do you use them?		
		Yes	Not sure	No	Meaning	Often	Sometimes	Never
32.								
33.								
34.								
35.								
36.								
37.								
38.								

No.	Gestures	Do they have meaning in your culture?			What do they mean in your culture?	How often do you use them?		
		Yes	Not sure	No		Meaning	Often	Sometimes
39.								
40.								
41.								
42.								
43.								
44.								
45.								

No.	Gestures	Do they have meaning in your culture?			What do they mean in your culture?	How often do you use them?		
		Yes	Not sure	No	Meaning	Often	Sometimes	Never
46.								
47.								
48.								
49.								
50.								
51.								
52.								

No.	Gestures	Do they have meaning in your culture?			What do they mean in your culture?	How often do you use them?		
		Yes	Not sure	No	Meaning	Often	Sometimes	Never
53.								
54.								
55.								
56.								
57.								
58.								
59.								

No.	Gestures	Do they have meaning in your culture?			What do they mean in your culture?	How often do you use them?		
		Yes	Not sure	No	Meaning	Often	Sometimes	Never
60.								

Thank you for your cooperation

ภาคผนวก ข

ค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา
และค่าเฉลี่ยของความถี่ในการใช้ภาษาท่าทาง

ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (IOC) และค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ของความถี่ในการใช้ท่าทางแต่ละท่าทางของผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่

ที่	IOC	$\bar{x}$	ที่	IOC	$\bar{x}$
1	1	2.4	31	1	1.6
2	1	2.8	32	1	1
3	1	2	33	0.2	1.4
4	1	2	34	0.2	1.6
5	1	2.2	35	0.4	1.8
6	1	2.6	36	0.8	1.8
7	1	2.2	37	0.6	1.2
8	1	2	38	0	1.4
9	0.4	1.6	39	0	1.4
10	1	2.4	40	0	1.2
11	1	1.2	41	-0.2	1.2
12	0.8	2	42	0.2	1.2
13	1	3	43	0.6	2
14	0.8	1.2	44	1	2
15	0.8	2	45	0	1
16	1	2	46	1	1.4
17	0.8	1.6	47	0.2	1.6
18	0.8	1.4	48	1	2.2
19	0.6	1.6	49	1	1.6
20	-0.2	1.4	50	0.6	1.4
21	0.4	1.6	51	0.2	1.6
22	0.8	2.2	52	0.2	1.4
23	1	2.2	53	-0.6	1
24	1	1.6	54	-0.4	1
25	1	2.4	55	0.6	1.8
26	1	1	56	0.8	2
27	1	2.6	57	0.2	1.8
28	0.8	2.4	58	0.2	1.8
29	1	1.8	59	-0.4	1.4
30	1	2	60	1	2

ภาคผนวก ค

แบบสอบถามความเข้าใจภาษาท่าทาง
ตามวัฒนธรรมผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่

แบบสอบถาม

ความเข้าใจภาษาท่าทางตามวัฒนธรรมของผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่

คำอธิบาย

- แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเข้าใจภาษาท่าทางตามวัฒนธรรมของผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้พัฒนาการเรียนการสอนด้านวัฒนธรรมของผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ต่อไป
- คำตอบของนักเรียนมีความสำคัญต่อการวิจัย และเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอนด้านวัฒนธรรมของผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ ดังนั้นจึงขอให้นักเรียนตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อและตอบตามความเป็นจริง แบบสอบถามนี้ไม่มีข้อใดผิดหรือถูก ข้อมูลที่ได้จะไม่ส่งผลกระทบต่อคะแนนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียน

ขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ

นางสาวอนินทิกา ขจรชีพ

- คำชี้แจง :
- 1) ท่าทางต่อไปนี้เป็นท่าทางตามวัฒนธรรมของผู้ที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่
  - 2) ให้ นร.เขียนความหมายของท่าทางนั้นตามความเข้าใจของนักเรียนเป็นภาษาไทย (บางภาพอาจมีหลายความหมาย ให้นักเรียนเขียนความหมายอื่น ๆ ที่นักเรียนทราบด้วย)
  - 3) ถ้านักเรียน ไม่ทราบ ความหมาย ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย (-) ในช่องความหมาย

ที่	ท่าทาง	นักเรียนคิดว่าท่าทางเหล่านี้มีความหมายว่าอย่างไร ในวัฒนธรรมของผู้ที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่
1.		
2.		
3.		
4.		

ที่	ท่าทาง	ให้นักเรียนคิดว่าท่าทางเหล่านี้มีความหมายว่าอย่างไร ในวัฒนธรรมของผู้ที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		
11.		

ที่	ท่าทาง	นักเรียนคิดว่าท่าทางเหล่านี้มีความหมายว่าอย่างไร ในวัฒนธรรมของผู้ที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่
12.		
13.		
14.		
15.		
16.		
17.		
18.		

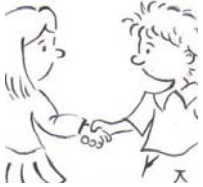

ที่	ท่าทาง	นักเรียนคิดว่าท่าทางเหล่านี้มีความหมายว่าอย่างไร ในวัฒนธรรมของผู้ที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่
19.		
20.		
21.		
22.		
23.		
24.		

ภาคผนวก ง

ความหมายภาษาท่าทางจากผู้ใช้อังกฤษเป็นภาษาแม่

ความหมายภาษาท่าทางจากผู้ใช้อังกฤษเป็นภาษาแม่ทั้ง 5 คน

ที่	ท่าทาง	ความหมาย
1	จับมือทักทาย (Greetings)	- Formal greeting - Greeting, meeting someone - Greeting, hello - Customary for a formal introduction - Nice to meet you
2	ทักทาย / ลา ก่อน (Hello / Goodbye)	- Informal greeting - Hello, hi - Hello or good bye - To say "hello" or "good bye" - Hello, good bye
3	เรียก / มานี่ (Beckon / Come)	- Come here
4	ชัยชนะ / สันติภาพ (Victory / Peace)	- Victory - Hello, peace, good feeling, good bye
5	โอเค (OK)	- A – ok or perfect - Ok., good, very good, perfect - Ok. - "That was excellent" (food / a meal)
6	ดี / ถูกต้อง (Thumb up)	- "Thumb up", Ok., "well done" or correct - Good job, correct - Good - To show approval

ความหมายภาษาท่าทางจากผู้ใช้อังกฤษเป็นภาษาแม่ทั้ง 5 คน (ต่อ)

ที่	ท่าทาง	ความหมาย
7	 แย่ / ไม่ดี (Thumb down)	- "Thumb down", wrong, not correct - No good (you lose) - Bad - To show disapproval - Not good
8	 บ้าบอ / ประสาท / พิลึก (Crazy)	- Crazy - Crazy / strange - You're crazy. - To indicate someone is crazy. - Someone or Something is crazy.
9	 ไม่ได้ยิน / พูดดัง ๆ น้อย ("I can't hear you")	- Can you repeat that? or I can't hear you. - Louder please, speak up - Listen or I can't hear you. - I can't hear you.
10	 หยุด / ยอมแพ้ / ห้ามเข้า (Stop / Surrender)	- I surrender or "calm down" - Stop, do not enter - I give up / surrender - I surrender / I don't have any .....
11	 ปรบมือ (Approval)	- Applause - Praising, congratulating, approving - Well done - To show approval usually done by a crowd of people though - Something is good or congratulating

ความหมายภาษาท่าทางจากผู้ใช้อังกฤษเป็นภาษาแม่ทั้ง 5 คน (ต่อ)

ที่	ท่าทาง	ความหมาย
12	 โทรศัพท์ (Telephone)	- Telephone - Telephone or “call me” - You have a phone call. - “Call me” (on the phone)
13	 ยินดี ดีใจ / ทักทาย (High five)	- High-5 – a self congratulatory gesture or a greeting in street. - “High Five” , Yes!, “We did a good thing together” - Well done - High Five- used by 2 people who are very happy or excited about something. - Accomplished something together.
14	 เงิน (Money)	- Money - Got any money? - Money (usually used to indicate a lot of money)
15	 ไม่ ๆ / อย่าทำ (Forbid)	- No-no you mustn’t do that. - No, do not do that, bad - Don’t do that - “Don’t do that again” - I saw something wrong.

ความหมายภาษาท่าทางจากผู้ใช้อังกฤษเป็นภาษาแม่ทั้ง 5 คน (ต่อ)

ที่	ท่าทาง	ความหมาย
16	 หยุด / สวัสดี / ลา ก่อน (Stop / Hello / Goodbye)	- Stop - Hello / goodbye - Saying hello
17	 เงียบ ๆ หน่อย ("Be quiet")	- Be quiet - Be quiet, please - To be quiet
18	 ไม่รู้ / ไม่แน่ใจ / ไม่มีอะไร ("I don't know")	- I don't know. - I don't know, ...or....How? - I don't know, I don't have anything. - I'm not sure, I don't have any money.
19	 เล็กน้อย / เท่านั้น (A little bit)	- "It's this big" or "a little bit" - A little bit - How small something is - This much
20	 ดูเวลา / หมดเวลา / ถามเวลา ("What time is it? / Time is up")	- "Look at the time" - "Time is up" or " what time is it?" - What time is it? or time's up - What time is it? / time is running out

ตารางความหมายภาษาท่าทางจากผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ทั้ง 5 คน (ต่อ)

ที่	ท่าทาง	ความหมาย
22	 สวดมนต์ อ่อนนอบ / ใต้โปรด (Praying / Please)	- Praying - To pray - Please - Prayer - When praying
23	 คิด / ใช้สมอง (Think / "Use your brain")	- "Think about it" or "use your head" - Think, use your brain - Think or I'm thinking - In deep thought and not sure about something
24	 สำเร็จ/ เรียบร้อย / ไม่ยุ่งเกี่ยวด้วย อีกรื้อไป (Finished)	- "Finished", "complete", "job done" - The job is finished. work done - I'm wiping my hand of this matter (done with it) - To rid yourself of responsibility or guilt - That's finished.

*หมายเหตุ ท่าทางใดที่ผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่บอกความหมายซ้ำกัน จะเขียนความหมายในตารางเพียงหนึ่งครั้งเท่านั้น

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวอนินทิกา ขจรชีพ
วันเดือนปีเกิด	9 ตุลาคม 2520
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	3/9 หมู่ 4 ตำบลจันทนิมิต อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี 22000
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ครู คศ. 1
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนศรียานุสรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2545

ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) สาขาวิชาภาษาอังกฤษ
เกียรตินิยมอันดับ 1

สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดจันทบุรี

พ.ศ. 2550

การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาภาษาศาสตร์การศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร